

Narodna in univerzitetna knjižnica
v Ljubljani

43595

== Občinski red ==
in
občinski volilni red
za vojvodino Štajersko.

▽ ▽ ▽

Po dr. Ivan Dečkovi prvi izdaji
priredil

Dr. Anton Božič

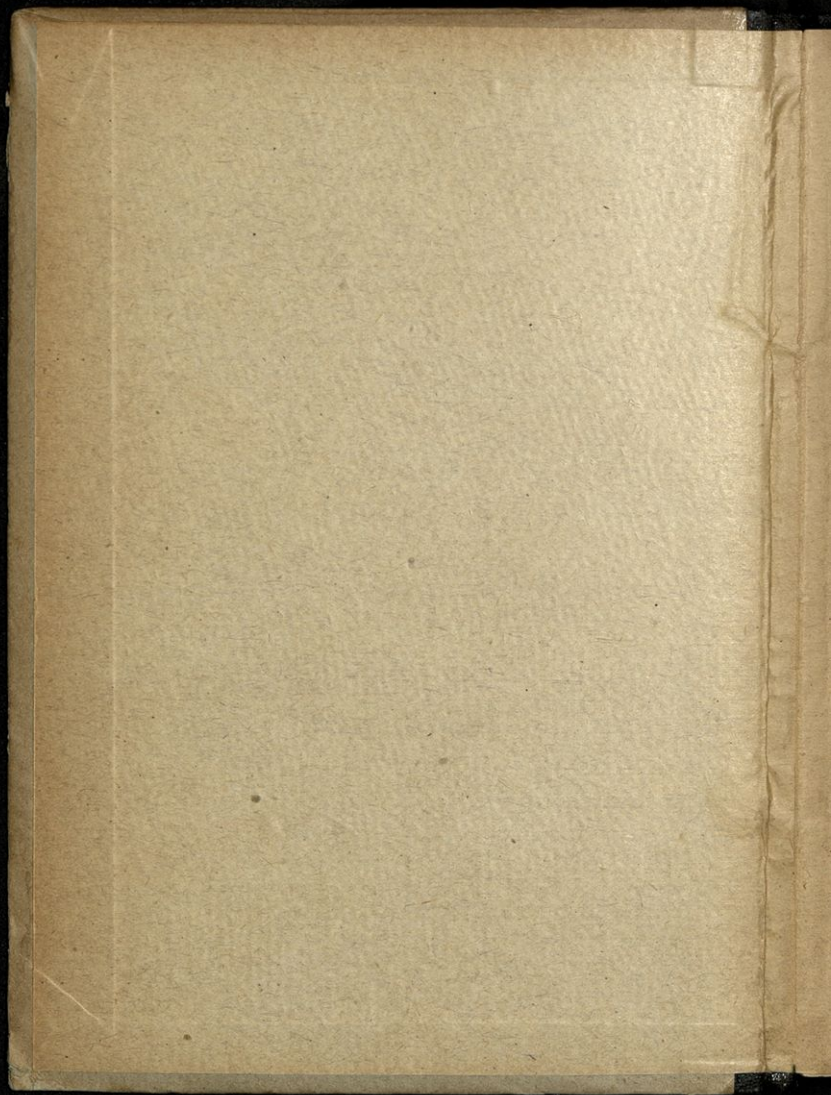
zagovornik v Celju.

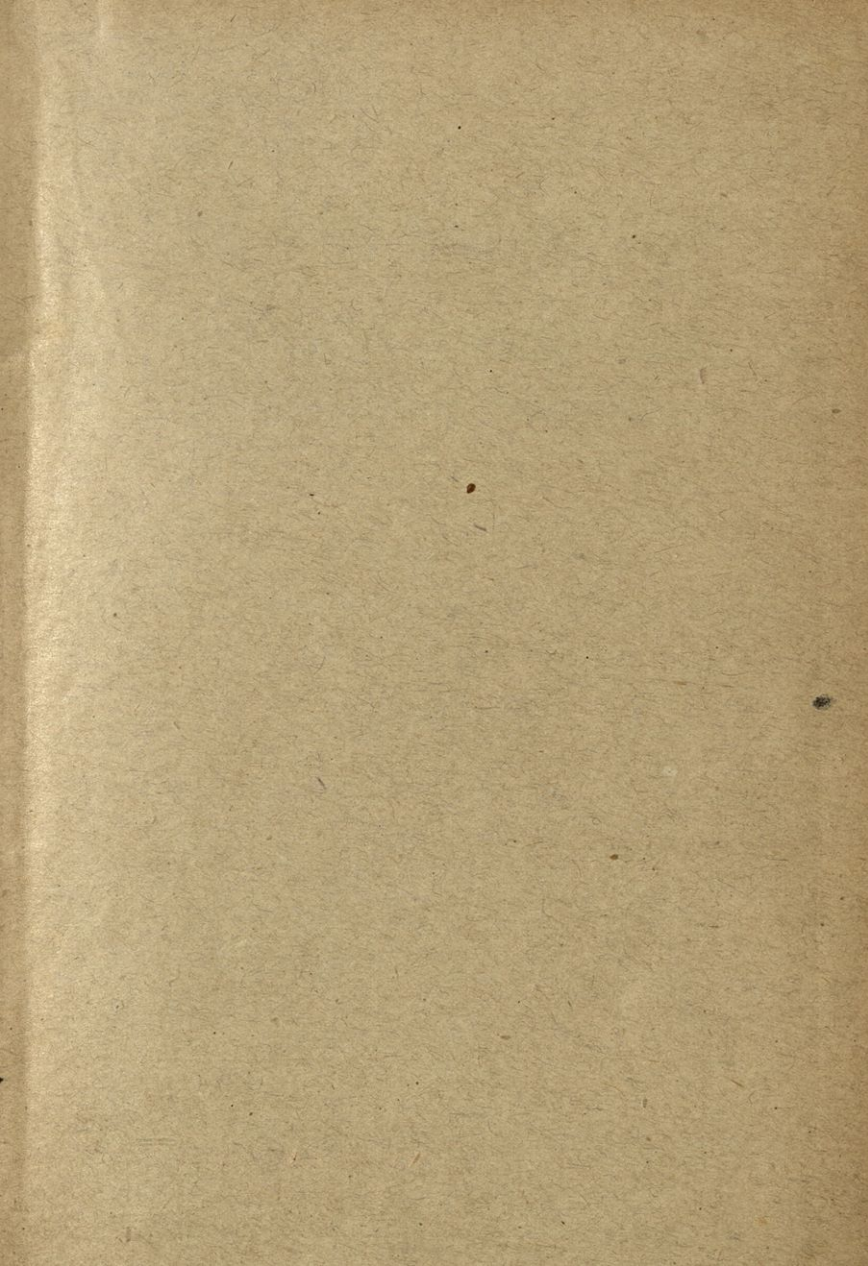
Cena kartoniranemu izvodu K 2.—.

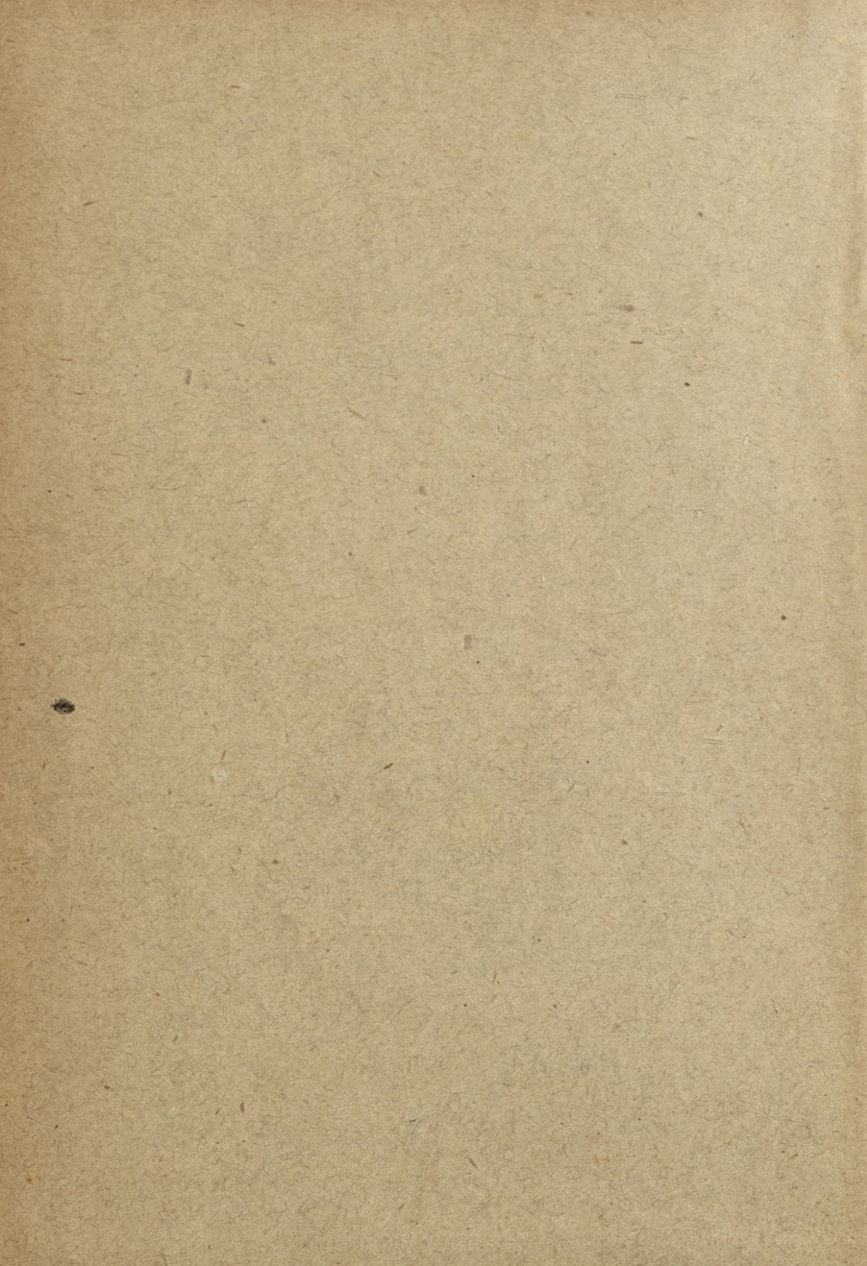
Celje, 1. 1909.

Založila Zvezna trgovina v Celju.

Tiskala Zvezna tiskarna v Celju.

≡≡≡ Občinski red ≡≡≡
in
občinski volilni red
za vojvodino Štajersko.

Po dr. Ivan Dečkovi prvi izdaji
priredil

Dr. Anton Božič
zagovornik v Celju.

Celje, 1. 1909.

Založila Zvezna trgovina v Celju.
Tiskala Zvezna tiskarna v Celju.

43595

43595

D5667/1950

395095667

Uvodne besede.

Država zagotavlja tudi slovenskemu jeziku enakopravnost v uradih in v javnem življenju. Do prave praktične veljave pa slovenski jezik še vedno ni mogel priti, ne v uradu, ne v javnem življenju, posebno pri nas na južnem Štajerskem ne. Mnogo so temu krive neugodne politične razmere — Slovenci smo priklenjeni na narodno nam odločno neprijazno večino v deželi nemške narodnosti; mnogo je krivo temu — posebno glede uradov — da so v vseh državnih službah nastavljeni skoraj edino le nemški uradniki, kateri zapirajo pot slovenskemu jeziku v urade in v javno življenje vže vsled svoje nemške narodnosti in svojega nemškega mišljenja; mnogo pa smo tudi Slovenci sami krivi. Če nasprotniki naši tiščijo naš jezik vun, moramo pa ga mi noter tiščati in povsod zahtevati, da se da slovenskemu jeziku ono mesto, katero mu v slovenskih pokrajinah pristoji po veljavnih zakonih.

Če hočemo, da bodejo uradniki, ki niso naše krvi in našega mišljenja, rabili naš jezik v uradnih poslih, moramo ga rabiti v uradnih poslih pred vsem mi sami. In ravno slednje se ne godi v toliki meri, kakor bi to moralo biti. Toliko je uradov neodvisnih, katere si narod sam izbira in postavlja, in koliko po nepotrebnem še ti »narodni uradi«, če tako smem reči, uradujejo v tujem jeziku! Mislim namreč naše občinske urade. Kako krasno bi bilo, ko bi ti iz naroda samega izišli uradi, uradovali vsi, vse in izključljivo v slovenskem jeziku! To bi kaj izdalo, kajti teh uradov je na tisoče!

Slovensko uradovanje pri občinah sicer napreduje od leta do leta, pa vendar ne tako, kakor bi si želelo narodno srce.

Kje tiči vzrok temu? Mnogo pač v tem, da občinski uradi imajo uzorce za nemško, nimajo njih pa za slovensko uradovanje. Po starem izvoženem tiru je lažlje voziti, kakor kreniti na novo pot. Pri tem je za nemško uradovanje mnogo pomočkov, zbirk zakonov, sistematičnih navodov, obrazcev itd., za slovensko uradovanje pa toliko kakor nič.

Če hočemo toraj, da bodo naši narodni župani uradovali slovenski, treba njim dati pomožna sredstva, da njim ne bo treba več pri nemškutarskih zakotnih pisacih iskati pomoči, ali delati po obrabljenih dozdanjih nemških uzorih.

Treba bi bilo — za slov. Štajersko — slovenskega poslovnika, navoda za uradovanje županov, kakor je n. pr. Globočnikov-Levstikov »Nauk slovenskim županom za Kranjsko«, pa dozdeva se mi, da še bolj treba ročne izdaje zakonov, zadevajočih posle občinskega področja.

Slovenski župan na Štajerskem tava brez vsake opore na zakon v popolni nesamostojnosti. Deželni zakonik izhaja sicer tudi v slov. izdaji. Pa po zakonikih samih ni mogoče poslovati prostemu županu; zakoni, zadevajoči isto snov, raztreseni so po letnikih zakonika desetih, dvajsetih let. Ali hoče vse letnike zakonika prebrskati, da najde to ali ono zakonito določbo? Potem pa, kakov jezik je v teh zakonih!

Ko sem se lotil dela, da priredim zbirko zakonov, zadevajočih posle občinskega področja, uvidel sem kmalo, da je izdaja dež. zakonika v slov. jeziku za to neporabna. Ko sem primerjal slovensko izdajo s prvotnim, nemškim tekstom, uveril sem se, da ne pove slovenska izdaja tega, kar pravi nemški tekst, ali da je tako nerazumljivo povedano, da sem pravi zmisel zakona pogoditi mogel še-le iz nemškega izvirnika. Sklenil sem toraj, da vzamem slovensko izdajo deželnega zakonika samo za podlago nameravani zbirki, da pa vsak zakon, verno držeč se izvirnika, pregledam in prepilim paragraf za paragrafom.

Tako — mislim — se bo smel župan opirati na to zbirko, ker to, kar pravi prevod — kolikor smem presojudi — je isto, kar pravi nemški izvirni tekst.

Dodal sem v pojasnjenje dvomljivih, prepirnih določb, razsodbe upravnega in državnega sodišča ter prilično število obrazcev. Tako — upam — bo ta knjižica županom dobrodošla, njim olajšala njihov posel ter odpirala pot slovenskemu jeziku v marsikatero občinsko uradnico, v kateri se še dozda — čisto po nepotrebnem — šopiri tuja, nemška beseda.

V CELJU, meseca novembra 1892.

Dr. Ivan Dečko.

Uvod k drugi izdaji.

Samouprava občine in občinskega premoženja je neprecenljive vrednosti. Posebno Slovenci imamo v občinah skoraj edino torišče za delo v prid slovenskega prebivalstva. Žalibog, da naše občine svoje naloge ne umevajo in ne izpolnjujejo v taki meri, kakor bi bilo želeti in potrebno za napredek Slovencev in našo gospodarsko povzdigo. V gospodarskem oziru manjka našim občinam potrebne podjetnosti in naprednosti. — Naše občine ne delajo n. pr. skoraj nobenih investicij. — Prisiljene zidajo k večjem šole in sicer ljudske šole. Da bi se povspela ena ali več občin enega okraja do tega, da bi ustanovile s pomočjo denarnih zavodov meščanske, gospodarske, kmetijske ali obrtne šole — to pri nas južnoštajerskih Slovencih še ni bilo slišati. Ravnotako malo je slišati o kakih gospodarskih in enakih občinskih napravah, n. pr. o nemočniščih, o občinskih bolnišnicah, o občinskih tehnicah, pri obmestnih občinah in trgih o izvozu fekalij, o vodovodih, kanalih, občinskih kopališčih itd. Še niti za občinske ceste se ne skrbi dovolj, akoravno so dobre prometne zveze predpogoj za blagostanje občanov in občine. Naše občine gospodarijo navadno brez finančnih načrtov po starem

kopitu naprej, o novotarijah kaj nerade slišijo in jih je le z največjo težavo pripraviti do kake nove potrebne naprave.

Občine so pa tudi in bi morale biti nositeljice slovenskih pravic, posebno pravic slovenskega jezika. Nobena slovenska občina bi ne smela v drugem, posebno ne v nemškem jeziku uradovati, ampak vse občine po vrsti bi morale smatrati slovensko in izključno slovensko uradovanje za svojo največjo dolžnost in moralno obveznost. — Občine imajo pravico, si izbrati svoj uradni jezik in v tem oziru posebno opozarjam na določbe upravnega sodišča, navedene n. pr. pri §§ 24. in 37. tega občinskega reda. Občine niso glede izbire uradnega jezika nikomur odgovorne in nihče jih ne more in ne sme zaradi tega staviti na odgovor. — Ako hočemo, da se naš slovenski jezik upošteva pri cesarskih in kraljevih uradih, kjer se dandanes — mnogo po krivdi nas Slovencev samih — rabi nemščina namesto slovenščine, ki bi morala postati znotranji in zunanji uradni jezik, potem moramo biti v prvi vrsti dosledni v onih uradih, kjer smo sami gospodarji, to je v občinskih uradih.

Pri svojem dosedanjem delovanju v občinskem zastopu in v javnosti sem prišel do prepričanja, da je na nedostatkih občinske uprave mnogo krivo to, ker nimamo dovolj izvežbanih, neustrašenih in v občinskih zadevah in nalogah izobraženih občinskih tajnikov in občinskih uradnikov sploh. — Izjeme seveda so — pa po večini občinski uradniki ne zadoščajo svoji nalogi. Tudi občina za svoje uradništvo premalo žrtvuje. — Temu vprašanju bo treba posvetiti povsod pri nas

največjo pozornost. Boljši občinski uradniki bi morali biti v vsaki občini ali pa bi si jih morale najeti dve ali tri občine skupaj, uradniki bi morali biti razmeroma dobro plačani, zahtevati bi se pa moralo od njih, da poznajo natanko ustroj občinske uprave, da se zanimajo za vsa občinske uprave se tikajoča vprašanja ter izpolnjujejo vestno in natančno naloge slovenskih občin.

Sestavil in prevedel sem na novo in po uporabi prevoda visokočislanskega gospoda dr. Ivana Dečko, bivšega odvetnika v Celju, štajerski občinski red in štajerski občinski volilni red. Skušal sem doseči, da bi bil prevod kolikor mogoče preprost in lahko razumljiv.

Mnoge določbe občinskega reda in občinskega volilnega reda so preporne. Zato sem zbral najznačilnejše razsodbe upravnega sodišča in državnega sodišča ter jih v drobnem tisku dodal posameznim paragrafom. S tem je postal zakon gotovo za vsakogar razumljivejši.

Poznavanje zakona — posebno občinskega reda in občinskega volilnega reda je za vsakega Slovenca neobhodno potrebno. Največjo krivdo na naših ravno opisanih slabih razmerah v občinah pripisujem ravno nepoznavanju vsaj najvažnejših določb onega zakona, ki določa občinsko upravo, to je občinskega reda in obč. vol. reda. — Trdno pričakujem in upam, da bode druga izdaja občinskega reda in občinskega volilnega reda na slovenske razmere ugodno vplivala in le želim, da Slovenci to drugo izdajo s pridnostjo pregledajo ter zakon — posebno glede volitev — v vsakem oziru uporabljajo.

CELJE, dne 21. avgusta 1908.

Dr. Anton Božič.

Kazalo.

	Stran
Uvodne besede k prvi izdaji	III—V
Uvod k drugi izdaji	VI—VIII
I. Občinski red.	
Uvodni zakon	1—2
Prvo poglavje: O krajni občini v obče	3—5
Krajna občina (§ 1)	3
Združenje krajskih občin (§ 2)	3
Razdruženje krajskih občin (§ 3)	4
Sprememba občinskih mej (§ 4)	4
Zemljišča v občini (§ 5)	5
Drugo poglavje: O občanih	6—11
Vrste občanov (§ 6)	6
O meščanih in tržanih (§ 7)	7
O pravicah in dolžnostih občanov (§ 8)	8
O bivanju v občini (§ 10)	9
O domovinski pravici (§ 9)	9
O zasebnih, posebno lastninskih in užitnih pravicah stanov ali občanov (§ 11)	11
Tretje poglavje: O občinskem zastopu	12—17
Občinski zastop (§ 12)	12
Število občinskih odbornikov (§ 13)	12
O občinskem starešinstvu (§ 14)	13
O volitvi odbora (§ 15)	13
O volitvi starešinstva (§ 16)	13
O sprejemu in odklonitvi izvolitve (§ 17)	14
O volilni dobi (§ 18)	15
Nove volitve in namestniki (§ 19)	15
Zaobljuba župana in svetovalcev (§ 20)	16
O plači župana in povrnitvi izdatkov (§ 21)	17
Izguba službe (§ 22)	17

	Stran
Četrto poglavje: O delokrogu občine	18—41
Kako se deli delokrog (§ 23)	18
O samostojnem delokrogu (§ 24)	18
O prenešenem delokrogu (§ 25)	23
O delokrogu občinskega odbora (§§ 26 in 27)	24
Uradniki in sluge (§ 28)	25
O občinskih napravah (§§ 29 in 30)	26
O krajni policiji (§ 31)	27
O skrbi za ubožce (§ 32)	29
O poravnavnih poskusih (§ 33)	29
O izjavah (§ 34)	29
O pritožbah (§ 35)	29
O nadzorovanju (§ 36)	30
O sejah: sklicevanje sej (§ 37)	30
sklepčnost (§ 38)	31
predsedstvo (§ 41)	33
glasovanje (§ 42)	33
javnost sej (§ 43)	34
zapisnik (§ 44)	34
O delokrogu občinskega starešinstva (§ 45)	35
Vodstvo opravil (§ 46)	35
Disciplinarna oblast (§ 47)	35
O pomočnikih župana (§ 48)	36
O listinah (§ 49)	36
Izvrševanje odborovih sklepov (§ 50)	38
Uprava (§ 51)	38
Krajna policija (§ 52)	39
Oskrbov. poslov prenešenega delokroga (§ 53)	39
Kazensko pravo (§§ 54 in 55)	40
Odgovornost županova (§ 56)	41
Peto poglavje: O občinskem gospodarstvu in občinskih dokladah	42—60
Inventar (§ 57)	42
Prodaja in razdelitev obč. premoženja (§ 58)	42

	Stran
Uprava (§ 59)	43
O uživanju občinske imovine (§ 60)	44
Upravno leto (§ 61)	46
Proračuni (§ 62)	46
Gospodarstvo (§§ 63, 64, 65, 66, 67, 68)	47—49
Občinske naklade (§ 69 sl.)	49—56
a) doklade na davke (§ 70 sl.)	50—54
b) tlaka (§ 77)	54
c) o nakladah in davščinah (§ 78)	55
Pritožbe (§§ 79, 80)	55—59
Konkurenčni prispevki (§ 81)	59
Šesto poglavje: O združenju občin v svrho skupnega poslovanja (§§ 82, 83)	60—61
Sedmo poglavje: O nadzorstvu nad občinami	61—68
O nadzorstvu samem (§ 84)	61
O odobrenju važnih zadev (§ 85)	62
Razsojanje o prizivih (§ 86)	63
Odstavljenje in odstranjenje občinskega starešinstva (§ 87)	64
Državna nadzorstvena pravica (§ 89)	65
Ustavljenje občinskih sklepov (§ 90)	66
Priziv na okrajno oblast (§§ 91, 92, 93)	66—67
O razpustu občinskega zastopa (§ 94)	68

II. Občinski volilni red.

Prvo poglavje: O volitvi občinskega odbora	70—83
Kdo ima pravico voliti (§§ 1—2)	70—73
Kdo ne sme voliti (§ 3)	73
Kako se izvršuje volilna pravica (§§ 4—8)	75
Kdo sme voljen biti (§§ 9—10)	80—81
Kdo je od volivosti izključen (§ 11)	81—83
Drugo poglavje: O pripravi za volitev	84—91
Volilni imenik (§ 12)	84
Kako je narediti volilne razrede (§§ 13—18)	85—91
Tretje poglavje: O volitvi sami	92—106
Volilna komisija (§§ 19, 20)	92—93

	Stran
Javnost volitve (§ 21)	93
O oddaji glasovnic (§§ 22—25)	93—95
Izid volitve (§§ 26—30)	96—99
Ugovori zoper volitev (§§ 31, 32, 33)	99—102
Kdo sme biti v občinsko predstojništvo izvoljen (§ 34)	102
O volitvi predstojništva (§ 35)	103
Volitev župana (§ 36)	104
Volitev občinskih svetovalcev (§§ 37—38)	104—105
Razglas volitve (§§ 39, 40)	105—106

III. Obrazci k volilnemu redu.

Razlaga nekaterih kratic.

A. = Alter (sestavljatelj izdaje rozsodb upr. sod.).

B. = Budwinski (zbirka rozsodb upravnega sodišča se navadno zove samo z imenom sestavjalca Budwinski).

Čl. = Člen (pomeni približno isto, kakor paragraf).

dež. zak. in ukaz. št. = deželnega zakonika in ukaznika številka.

drž. sod. = državno sodišče.

drž. zak. št. = državnega zakonika številka.

k. z. = kazenski zakon.

o. drž. zak. = občni državljanski zakonik.

obč. vol. r. = občinski volilni red.

obč. r. = občinski red.

upr. sod. = upravno sodišče.

Deželni zakon

z dne 2. majnika 1864 (štev. 5 dež. zak.),

za vojvodino Štajersko,

s katerim se izdaja

občinski red in občinski volilni red.

Soglasno z deželnim zborom Moje vojvodine Štajerske objavljam na podlagi zakona z dne 5. sušca 1862 dež. zak. štev. 18, priloženi občinski red in občinski volilni red ter ukazujem sledeče:

Član I.

Občinski red in občinski volilni red imata veljavo za vse občine Moje vojvodine Štajerske, ki nimajo posebnega statuta.

[Posebne statute imajo na Štajerskem mesta: Gradec (zakon z dne 8. decembra 1867, dež. zak. in ukaz štev. 24 in zakon z dne 1. marca 1867, dež. zak. št. 15), Maribor (zakon z dne 23. decembra 1871 dež. zak. št. 2 iz leta 1872), Celje (zakon z dne 21. januarja 1867 dež. zak. št. 7), Ptuj (zakon z dne 7. marca 1888 dež. zak. in ukaz štev. 6).]

Član II.

Določbe prvega, drugega in tretjega poglavja občinskega reda stopijo takoj v veljavo.

Član III.

Na podlagi občinskega volilnega reda in z uporabo tretjega poglavja občinskega reda se morajo nemudoma ustanoviti novi občinski zastopi.

Član IV.

Takoj s pravilno ustanovitvijo novega občinskega zastopa stopi občinski red v polnem obsegu v veljavo, v kolikor se to že na podlagi člana II. ni zgodilo.

Član V.

Izvršitev tega zakona naročam Svojemu državnemu ministru.

Na Dunaju, dne 2. maja 1864.

Franc Jožef m. p.

Nadvojvoda Rainer m. p.

Schmerling m. p.

Po najvišjem ukazu:

Baron pl. Ransounet m. p.

Občinski red za vojvodino Štajersko.

Prvo poglavje.

O krajni (selski) občini v obče.

Krajna občina.

§ 1.

Sedanje po občinskem zakonu z dne 17. marca 1849 ustanovljene krajne občine ostanejo tako dolgo, dokler ne nastopi potom zakona sprememba.

Združenje krajskih občin.

§ 2.

Dve ali več krajskih občin istega političnega okraja se sme združiti v eno občino tako, da posamezne občine kot take prenehajo, ako namestništvo iz javnih ozirov združenju ne ugovarja in ako deželni odbor v združenje privoli; poprej pa se morajo posamezne občine medsebojno dogovoriti in glede posesti in vživanja lastnine, naprav in zakladov (fondov) zediniti.

Združenje občin proti njih volji se ne sme izvršiti.

[O uporabi premoženja določa natančneje § 66. obč. reda.

Deželnemu odboru dodeljena pravica, dovoljevati združitve občin, je vsled zakona z dne 14. junija 1866 dež. zak. in ukaz št. 19 prešla na okrajne zastope.

Spremembe imena občine sme dovoliti namestništvo sporazumno z deželnim odborom.]

Razdruženje.

§ 3.

Krajna občina se sme razdeliti v dve ali več občin le na podlagi deželnozborskega, od cesarja potrjenega sklepa pod pogojem, ako ima vsaka od novih občin, v katere bi se naj obstoječa občina razdelila, záse potrebna sredstva za izpolnjevanje občinam iz zakonito določenega delokroga naraščajočih dolžnostij. — Pred delitvijo se mora skupno premoženje in skupni dolg popolnoma razdeliti.

[Za razdružitve ali razdelitve občine v dve ali več občin je treba torej posebnega deželnega zakona.]

Sprememba občinskih mej.

§ 4.

Za spremembo mej krajne občine, vsled katere občina kot taka ne preneha, je treba izjave namestništva, da iz javnih ozirov ni zadržka, ter dovoljenja deželnega odbora.

[Spremembo mej smejo dovoliti oblasti po svojem prostem sprevidu. Upr. sod. 18. februarja 1885 šte. 140 B. 2414.

Vendar se glasi druga poznejša razsodba: Podlaga za spremembo občinskih mej je v prvi vrsti tozadevni sklep udeleženi občin; potrjenje namestništva in deželnega odbora je odvisno od jednako se glasečih sklepov udeleženi občin.

Upr. sod. od 6. marca 1895 št. 1191 B. 8475 (za Štajersko), od 21. novembra 1895 šte. 5433 B. 9036 (za Bukovino), od 27. januarja 1898 št. 483 B. 11363 (za Goriško.)]

Zemljišča v občini.

§ 5.

Vsako zemljišče mora spadati v kako občino. — Izvzete so prestolnice, gradovi in poslopja z vrtovi in logi, namenjena v stalno ali začasno bivanje cesarja in najvišjega dvora. — (Član I. zakona z dne 5. marca 1862.)

[Ako se iz dejanskih okolišnosti ne da sklepati, ali služi poslopje (grad itd.) cesarju ali cesarskemu dvoru kot bivališče, se mora to ugotoviti po najvišjem dvornem uradu. Upr. sod 16. januarja 1885 št. 60 B. 2370, 15. januarja 1886 št. 89 B. 2870.

Z napačno konskripcijo hiš se občinske meje ne spremenijo. Upr. sod. 1. aprila 1886 št. 89 B. 2870.

Ako leži kako poslopje ravno na meji in torej spada v ozemlje dveh občin, mora se v obeh občinah popisati (konskribirati). Upr. sod. 15. maja 1891 št. 1907 B. 5962.]

Drugo poglavje.

O občanih.

Vrste občanov.

§ 6.

V vsaki občini razločujemo

1. občane in

2. tujce.

Občani so

a) domačini

b) občinski sodrugi.

O domačinih.

Domačini so osebe, ki imajo v občini domovinsko pravico.

[O domovinski pravici določa § 9. obč. z.]

O občinskih sodrugih.

Občinski sodrugi so tisti, ki sicer nimajo v občini domovinske pravice, ki pa

a) imajo v občinskem ozemlju hišno ali zemljiško posest, ali

b) ki plačujejo direktni davek od pridobitka ali od obrti, katero v občini samostojno izvršujejo, ali tisti

c) ki v občini stanujejo in tam od kakega drugega dohodka davek plačujejo.

O tujcih.

Vse druge osebe v občini se imenujejo tujci.

Občina mora imeti o vseh občanih natančne zapiske (matrike), v katere sme vsak občan upogledati.

[Besedilo § 6. je na novo določil zakon z dne 24. septembra 1868 dež. zak. št. 19.]

O meščanih in tržanih.

§ 7.

V mestih in trgih se imenujejo meščani oziroma tržani tisti občani, ki so si pridobili dosihmal meščanstvo oziroma tržanstvo na podlagi svoje posesti ali vsled podelitve od občine, ali ki si ga pridobe na enak način v bodoče.

Za podelitev meščanstva ali tržanstva sme pobirati občina pristojbino, ki pa ne sme presegati zneska 20 gld. (= 40 kron).

Mestne in tržke občine smejo avstrijskim državljanom, ki so si pridobili posebne zasluge, podeliti častno meščanstvo oziroma tržanstvo. Ravnotako smejo kmečke občine izvoliti posebno zaslužne avstrijske državljane za častne občane.

[Zakon z dne 24. avgusta 1882 dež. zak. št. 35 spreminja drugi odstavek § 7. in določuje :

§ 1.

Vsaka občina ima pravico, skleniti in pobirati za izrečni sprejem v domovinsko zvezo pristojbino do 40 gld. (= 80 kron).

§ 3.

Za pobiranje višje pristojbine je potrebno dovoljenje deželnega zbora.

Prepiri o pristojnosti meščanske pravice spadajo v področje sodišč, ako ne gre za domovinstvo v politični občini v sedanjem pomenu besede, ampak za članstvo in kakšni vrsti občanov, ki imajo posebne pravice (meščani v specifičnem zmislu) in za dolžnost na pravicah te vrste, to je za dolžnost na posebnem tej vrsti spadajočem premoženju. Drž. sod. 30. aprila 1871 št. 54 H. 14.]

O pravicah in dolžnostih.

a) Splošno.

§ 8.

Vsakdo v občini ima pravico:

- a) zahtevati policijsko varstvo svoje osebe in svoje v občinskem ozemlju se nahajajoče lastnine in
- b) se posluževati občinskih naprav v zmislu obstoječih uredb.

b) Občanov.

Občani imajo vrhu tega še pravico:

- a) nemotenega bivanja na občinskem ozemlju;
- b) uživanja občinske posesti v zmislu obstoječih uredb;
- c) tudi imajo pravico voliti in voljeni biti (aktivno in pasivno volilno pravico) po določbah volilnega reda.

c) Občinskih domačinov.

Občinski domačini imajo razven tega še pravico do ubožne oskrbe po meri njihovega uboštva.

Vsi občani so v zmislu določb tega zakona deležni občinskih dolžnosti in bremen.

Meščanom in tržanom ostane pridržana pravica do posebnih, samo zanje obstoječih ustanov in zavodov.

Častni meščani, častni tržani in častni občani imajo pač pravice občinskih domačinov, nimajo pa nobenih dolžnostij.

O domovinski pravici.

§ 9.

Domovinske razmere določa zakon z dne 3. decembra 1863 drž. zak. šte. 105.

[Ta v § 9. navedeni zakon je bil razveljavljen in nadomeščen z zakonom z dne 5. decembra 1896 drž. zak. šte. 222.]

O bivanju v občini.

§ 10.

Občina ne sme zabranjevati tujcem, ki se izkažejo o svoji domovinski pravici ali ki vsaj izpričajo, da so storili vse v dosego takega dokaza potrebne korake, bivanja na svojem ozemlju, dokler s svojo družino neomadeževano živijo in ne zapadejo javni milodarnosti (Čl. III. zakona z dne 5. marca 1862.).

Tujec, ki meni, da mu dela občina s kako tozadevno odredbo krivico, sme iskati odpomoči pri politični okrajni oblasti.

[Vsak popotnik, vse eno ali naš državljan ali inozemec, je dolžan, na zahtevanje se izkazati o svoji osebi in o sredstvih za preživljenje (§ 13. minist. razglasa z dne 10. maja 1867 drž. zak. št. 80).]

Svobodno preseljevanje oseb in premoženja na državnem ozemlju ni podvrženo nobenim zaprekam (čl. 4 drž. osnov. zak. z dne 21. decembra 1867, drž. zak. št. 142).

Nikogar se ne more siliti, da bi prebival v kakem določenem kraju ali pokrajini, ako ga k temu ne veže posebna zakonita dolžnost. — Ravnotako se ne sme nikogar pregnati iz kakega kraja ali pokrajine, izvzemši v zakonu določenih slučajev (§ 5. zakona z dne 27. oktobra 1862, drž. zak. št. 87 v varstvo osebne prostosti, in člen 8 drž. osnov. zakona z dne 21. decembra 1867, drž. zak. št. 142).

Domačina se iz občine ne sme iztirati, tudi če njegovo življenje in obnašanje ni brez madeža (Upr. sod. 19. aprila 1882, št. 1085 B. 1412).

Občina sme pravico iztiranja uporabiti le nasproti neobčanom. Upr. sod. 6. decembra 1888 št. 3791 B. 4388.

Obstoj zakonske zveze ne ovira občinske pravice, izgnati enega ali drugega zakoncev, tudi če poseduje neizgnani zakonski družje v občini nepremičnine. — Upr. sod. 21. aprila 1900 št. 2817 B. 14078, 7. decembra 1899 št. 9820 B. 13483.

Občina sme osebi, ki nima v dotični občini domovinske pravice, prepovedati daljno bivanje zaradi omadeževanega življenja le tedaj, če se da tej osebi dokazati, da je postalo njeno življenje omadeževano, odkar biva v občini. — Kakšno je bilo življenje te osebe pred bivanjem v občini, na to se sploh ne sme ozirati. — Upr. sod. 25. aprila 1878, št. 86.

Pojme o neomadeževanosti in omadeževanosti je presojati iz dejanskih okoliščin. iz nenravnega oziroma npravnega obnašanja, kakoršno mora v vsakem posameznem slučaju biti, da ga nazivajo sodržavljeni kot neskrateno oziroma zmanjšano poštenost (čast). Sodnijske ali policijske kazni nimajo vedno omadeževanosti za posledico. — Obsodba zaradi razžaljenja časti ne zadostuje, da bi se moglo obsojenca proglasiti omadeževanim. — Upr. čod. 19. januarja 1888 št. 220 B. 3885, 9. oktobra 1901 št. 7480 B. 542 A. 30. marca 1900 št. 2227 B. 13992. — Konkubinat (divji zakon) se ne more smatrati kot omadeževano življenje, dokler se ne daje z njim javnega pohujšanja in ne spravlja v nevarnost javno nramnost ali se ne da povoda po-

licijskemu ali sodnijskemu kaznovanju. — Upr. sod. 6. marca 1889 št. 891 B 4552.

Ne more se pa reči, da je tujec zapadel javni milodarnosti, ako mu je dala občina, v kateri se vzdržuje, v posameznih slučajih podporo, ali ako se je obrnil do posamesnih oseb za podporo. — Upr. sod. 14. februarja 1901, št. 1272/3/4 B. 110, 111, 112 A, 7. novembra 1901, št. 8212 B. 620 A, 7. novembra 1901, št. 8224 B. 621 A.

Pravice iztiranja ne more občina izvrševati po županu, ampak po občinskem odboru; dopuščen je rekurz na politično oblast (okrajno glavarstvo). — Upr. sed. 11. marca 1883 št. 576 B. 1695.]

§ 11.

Zasebne pravice v obče in posebno lastninske ter užitne pravice celih stanov (razredov) ali posameznih občanov ostanejo neizpremenjene.

Tretje poglavje.

O občinskem zastopu.

Občinski zastop.

§ 12.

Občino zastopata v njenih zadevah občinski odbor in starešinstvo. — (Čl. VIII. zakona z dne 5. sušca 1862.)

Število občinskih odbornikov.

§ 13.

Občinski odbor sestoji v občinah z manj kakor 100 volilci iz 9 ali 8 odbornikov in sicer iz devet, če so trije, iz osem pa, če sta dva volilna razreda, v občinah

s 100 do 300 volilci iz 12 odbornikov,

s 301 do 600 volilci iz 18 odbornikov,

s 601 do 1000 volilci iz 24 odbornikov,

in z več kakor 1000 volilci iz 30 odbornikov.

V vsaki občini morajo biti za namestovanje zadržanih ali odpadlih odbornikov namestniki; število namestnikov mora znašati polovico števila odbornikov.

Ako to število namestnikov s številom volilnih razredov ni deljivo, se mora zvišati na tisto najbližje višje število, ki je s številom volilnih razredov deljivo.

[O pripravi za volitev odbora, o volilnih razredih in o sestavi volilnih imenikov glej občinski volilni red.]

Število občinskih odbornikov je določiti po številu v končno in pravomočno ustanovljenem volilnem imeniku vpisanih volilcev. Upr. sod. 14. februarja 1900, št. 999 B. 13777.]

O občinskem starešinstvu.

§ 14.

Občinsko starešinstvo sestoji iz župana in najmanj dveh občinskih svetovalcev.

Kjer je zaradi poslov in razmer potrebno, sme odbor število občinskih svetovalcev primerno zvišati. — Vendar ne sme to število presegati tretjine števila odbornikov.

Udje občinskega starešinstva pripadajo tudi odboru, njih število je všteto v število odbornikov.

O volitvi.

a) Odbora.

§ 15.

Obornike in namestnike volijo tisti, ki imajo v občini volilno pravico.

Natančnejša določila o volilni pravici, o tem, kdo sme voljen biti in o volilnem postopku obsega občinski volilni red.

b) Starešinstva.

§ 16.

Župana in občinske svetovalce voli občinski odbor iz svoje srede.

Natančneje določa o tem občinski volilni red.

Občinski svetovalci se vrstijo po številu glasov, s katerimi so bili izvoljeni.

Pri enakem številu glasov odloči o prednosti v vrsti žreb. — V tej vrsti namestujejo svetovalci župana, ako je zadržan.

O sprejemu in odklonitvi izvolitve.

§ 17.

Vsak občan, ki sme biti voljen ter je bil pravilno izvoljen, mora sprejeti izvolitev odbornikom ali namestnikom ali udom starešinstva.

Pravico, izvolitev odkloniti, imajo le:

1. duhovniki;
2. javni učitelji;
3. dvorni, državni, deželni uradniki in sluge ter uradniki in sluge javnih zakladov (fondov);
4. vojaki, ki niso v aktivni službi;
5. osebe v starosti nad 60 let;
6. tisti, ki so opravljali v občinskem starešinstvu službo skozi celo volilno dobo ali ki so bili dve zaporedni volilni dobi občinski odborniki, pa oboji samo za naslednjo volilno dobo;
7. tisti, ki imajo take telesne napake, da jih pri izpolnjevanju uradnih dolžnosti zadržujejo, ali ki trajno in hudo bolehalo;
8. osebe, ki so vsled svojega rednega posla vsako leto dalje časa izven občine.

Kdor se brez takega izgovora brani izvolitev sprejeti ali prevzeto službo še dalje opravljati, zapade

v denarno globo, katere visokost sme odmeriti občinski zastop do 100 gld. (= 200 K).

Denarna globa pripade občinski blagajni.

[V vseh teh slučajih se mora takoj vršiti nova volitev. — Glej občinski volilni red § 28. Glede občinskih odbornikov in svetovalcev, ki so med volilno dobo, torej potem, ko so že nekaj časa opravljali svojo službo, izstopili, velja določba § 19. obč. reda.]

O volilni dobi.

§ 18.

Odbornike, namestnike in ude občinskega starešinstva se voli za tri leta. Najkasneje šest tednov pred pretekom tretjega leta mora občinsko starešinstvo razpisati novo volitev. Občinski zastop ostane tako dolgo v službi, dokler novi zastopniki službe ne nastopijo.

Stare zastopnike se sme vnovič voliti, ako ni proti njim zakonitega zadržka.

[Zakon le določa, kedaj se morajo volitve najkasneje razpisati; volitve se pa lahko tudi prej razpišejo. — Upr. sod. 17. marca 1887, št. 823 B. 3447.]

Nove volitve in namestniki.

§ 19.

Ako postane tekom teh treh let mesto župana ali kakega občinskega svetovalca prosto, mora odbor najpozneje tekom 14 dni za ostalo poslovno dobo izvršiti novo volitev.

Ako postane mesto kakega odbornika prosto, mora župan v odbor poklicati onega namestnika, ki je dobil v volilnem razredu, v katerem je bil odstopivši odbornik izvoljen, največ glasov.

Pri enakem številu glasov odločuje žreb.

Če bi se izpraznilo toliko odborniških mest, da bi se število v enem volilnem razredu voljenih odbornikov ne moglo spopolniti z namestniki, potem se mora za ostalo volilno dobo takoj odrediti nova volitev za dotični volilni razred na podlagi zadnjih volilnih imenikov.

Določbe glede poklicanja namestnika v odbor veljajo tudi za slučaj, ako je kateri odbornik dalje časa zadržan, svojo službo opravljati.

Zaobljuba.

§ 20.

Župan in občinski svetovalci morajo pri nastopu svoje službe vpricho predstojnika okrajne oblasti ali njegovega namestnika v prisotnosti občinskega odbora namesto prisege obljubiti, da bodo cesarju zvesti in in pokorni, da se bodo držali zakonov ter vestno izpolnjevali svojo službo.

O plači.

§ 21.

Služba odbornika in namestnika je brezplačna.

Z občinskim sklepom se določi, ali sploh in kako plačo naj dobivajo župan in občinski svetovalci iz občinskih sredstev.

Vsi občinski odborniki smejo zahtevati, da se jim iz občinske blagajne povrnejo s poslovanjem združeni izdatki.

[Ministerstvo za notranje zadeve je v prizivni odločbi z dne 25. januarja 1880 št. 414 izreklo, da je občina v zmislu § 3. cesarske naredbe z dne 20. aprila 1854 sicer dolžna, sodelovati pri izvršenem iztirjanju glob, da pa za to ne more zahtevati nobene nagrade.]

Izguba službe.

§ 22.

Ud starešinstva, odbornik ali namestnik izgubi službo, če se prigodi ali izve taka okolnost, vsled katere bi dotični po §§ 9. in 11. občinskega volilnega reda že izprva ne bil smel biti izvoljen.

Ako pride ud starešinstva, odbornik ali namestnik v preiskavo zaradi kakega v §§ 3. in 11. občinskega volilnega reda navedenega kaznjivega dejanja, ali ako se o njegovem premoženju razglasi konkurz, ali uvede poravnavno postopanje, potem ne sme opravljati službe za toliko časa, dokler kazensko postopanje ali konkurzno oziroma poravnavno razpravljanje traja.

[Glej § 11. obč. vol. reda.]

Četrto poglavje.

O delokrogu krajne občine.

Prvi oddelek.

Obseg delokroga.

Kako se deli delokrog.

§ 23.

Delokrog občine je dvojen:

- a) samostojen in
- b) prenesen (izročen). (Čl. IV. zakona z dne 5. marca 1862.)

a) Samostojen delokrog.

§ 24.

Samostojen delokrog obstoji v tem, da lahko občina v okviru državnih in deželnih zakonov po svoji prosti odločitvi (volji) zaukazuje in ukrepa; obsega pa vse, kar se tiče v prvi vrsti občinskih koristij ter se da v občini sami z lastnimi močmi oskrbeti in izvršiti.

[Občina ima pravico, si izbrati enega od deželnonavadnih jezikov za svoj uradni jezik in ima tudi pravico, zahtevati od podrejenih uradov, da se v občeivanju z njo poslužujejo tega jezika. — Ta sklep pa ne brani osebam, ki niso v občinski službi, da bi se ne smeli posluževati v vlogah in dopisih na občino kakega drugega v deželi navadnega jezika. Upr. sod. 15. aprila 1885 št. 1031, B. 2504.

Zavrnitev občinskega dopisa, pisanega v drugem dežel-nem jeziku, od strani kakega urada z zahtevo, da se mora priložiti prevod (prestava), vsebuje kršenje čl. XIX. drž. tem. zakona z dne 21. decembra 1867 drž. zak. št. 142. Razsodba drž. sod. z dne 1. avgusta 1888 št. 5.

Vloga, ki je pisana v deželno-navadnem jeziku, se mora rešiti v istem jeziku. Drž. sod. 3. julija 1888 št. 111.

Z ukazom z dne 30. decembra 1891 št. 45837 je zaukazalo c. kr. finančno ministerstvo v posameznem slučaju (na pritožbo mestne občine Pazin v Istri), da morajo c. kr. davkarje pri dopisovanju z občinami se posluževati jezika, ki je v dotični občini uradni jezik.

Označenje kakega občinskega sklepa kot demonstracijskega ne opravičuje oblasti, ta sklep razveljaviti (ustaviti), ako demonstracija po svoji vsebini ni nedopustna. — Upr. sod. z dne 13. januarja 1897 št. 192 B. 10275.

Udeležba občine kot take pri slavnostih in zborovanjih **ni** izven delogroga občine, ravnotako ne sklepi, ki se takih slavnosti in zborovanj dotikajo, ako je le namen dopusten. — Upr. sod. z dne 13. januarja 1897 št. 192 B. 10275.

Odločbe glede poimenovanja ulice v jezikovnem oziru spada v lastni (samostojni) delokrog občine ter je občina upravičena, uporabo drugih imen za ulice prepovedati. — Upr. sod. z dne 18. marca 1896 št. 1214 B. 9448, 18. marca 1896 št. 1421 B. 9449, 8. oktobra 1898 št. 5169, B. 12014.

Podpiranje narodnostnih manjšin ne spada v samostojni delokrog občine. Upr. sod. z dne 11. maja 1898 št. 2480 B. 11707.

V slučajih, ki zadevajo delokrog občine, je ta opravičena, vložiti rekurz proti določbam nadzorstvene oblasti.]

V tem zmislu spada v samostojen delokrog:

1. S v o b o d n a u p r a v a lastnega premoženja in zadev, tičočih se občinske zveze.

2. Skrb za osebno varnost in varnost lastnine.

3. Skrb za vzdrževanje občinskih cest, potov, prostorov, mostov, skrb za varnost in lahkost obrata na cestah in vodah ter skrb za polsko redarstvo.

[O napravi in vzdrževanju cest izvzemši državne ceste določuje zakon z dne 23. junija 1866 dež. zak. št. 22 sledeče:

§ 3.

Občinske ceste in pota so ona, katere — ne da bi bile okrajne ceste — napravljajo zvezo v občini sami ali pa vežejo občino s sosednimi občinami.

§ 4.

Mostovi in druge umetne zgradbe veljajo kot del tiste ceste, v katere progi se nahajajo. Le izjemoma če so velike važnosti in veliko stanejo, veljajo lahko za samostojne stavbene objekte in se določijo za njih zgradbo posebne določbe.

§ 10.

Na okrajnih cestah se mora sneg, ki ovira promet, navadno brez plačila odstraniti.

Katere občine ali kateri deli občin glede katerih delov ceste morajo to storiti, se določi za vsako cesto posebej ozi-
raje se na krajne razmere; o tem odločuje okrajni odbor, v
slučaju pritožbe pa deželni odbor.

§ 11.

Vsaka občina mora potrebne občinske ceste in pota na svojem ozemlju sama napraviti in vzdrževati. Potrebni denar ali potrebna dela si priskrbi po določbah občinskega reda.

§ 14.

al. 3. Občinska cesta, ki veže več občin, se sme opustiti le s privoljenjem okrajnega zastopa.

O oblastvih in o postopanju v zadevi javnih nedržavnih cest glej zakon z dne 9. januarja 1870, drž. zak. in ukaz št. 20.

O policijskem redu za javne **nedržavne** ceste glej zakon z dne 18. septembra 1870, drž. zak. in ukaz št. 52.

O dolžnostih občin glede vzdrževanja javnih državnih prevoznih cest glej Najvišji sklep z dne 2. julija 1835, dvorni dekret z dne 26. septembra 1835 v prov. zbirki zakonov za Štajersko 17. zvezek št. 459.

O dolžnostih občin zaradi odstranjevanja snega govori cesarska naredba od 3. januarja 1851, drž. zak. št. 16.]

4. Redarstvo glede živil in nadzorstvo sejmov in trgov, posebno nadzorovanje mere in vage.

[Za sejme veljajo določbe obrtnega reda.

Tedenske sejme sme dovoliti okrajno glavarstvo, Preložitev sejmov na kak drug čas sme dovoliti le ona oblast, ki jih sme dovoliti; preložitev se mora javno razglasiti. Dekret z dne 22. aprila 1782.

Ako pride semenj na nedeljo ali zapovedan praznik, se preloži uradoma na naslednji delavnik. Dv. dekret 29. maja 1807.

Pravico za napravo javnih tehtnic, merjenje blaga in merjenje tekočin s alkoholometrom daje občinam vlada. Ako občine takih naprav ne napravijo, ali če take naprave ne zadočujejo prometnim potrebam, sme se taka pravica podeliti tudi zasebnikom.

Glej tudi zakon z dne 7. junija 1897, dež. zak. št. 57 o nameščenju nadzorovalnih organov za trgovino z živili in nekaterimi potrebščinami ter razglas deželnega odbora sporazumno z namestništvom z dne 2. decembra 1897, dež. zak. št. 83 o določitvi onih krajev, ki morajo v zmislu § 5. zak. z dne 7. junija 1897, dež. zak. št. 57 nastaviti posebne in zaprisežene organe v izvršitev zdravstvenega in živilnega redarstva.]

5. Zdravstveno redarstvo.

6. Redarstvo za posle in delavce in uporabljanje poselskega reda.

[Poselski red za Štajersko z dne 17. februarja 1885 dež. zak. št. 8.

Viničarski red za Štajersko z dne 2. maja 1886, drž. zak. št. 26.]

7. Nravstveno redarstvo.

[Nadzorovanje, da se policijska ura pri obrtih, posebno, gostilnicah drži, spada v delokrog občine. — Splošna določitev policijske ure spada pa v delokrog obrtne oblasti. — Upr. sod. z dne 13. aprila 1888, št. 1287 B. 4044.

Za dovoljenje plesne godbe se mora vsakokrat posebej prositi pri županu, ki izda potem dopustnico. Pismena prošnja se kolekuje z 2 K; v slučaju ustmene prošnje se kolekuje dopustnica z 2 K. Za vsako dopustnico je plačati pri izročitvi dopustnice 53 vinarjev za ubožni zaklad.

Za dovoljenje, da sme biti gostilna čez policijsko uro odprta, se mora prositi župana s pismeno vlogo ali ustmeno. Vlogo — v slučaju ustmene prošnje dopustnico — je kolekovati s kolkom 2 K. Nadalje se mora za občinske ubožce plačati v mestih in trgih 1 K, v drugih občinah pa 70 v. — Ako se da dovoljenje za daljšo dobo, se mora plačati za vsak mesec v mestih in trgih 10 K, v drugih občinah 6 K.]

8. Skrb za ubožce in občinske dobrodelne naprave.

9. Stavbeno in požarno redarstvo, skrb za izpolnjevanje stavbenega reda in redarstveno dovoljevanje stavb.

[Stavbeni red za Štajersko z dne 9. februarja 1857 dež. vladnega lista št. 5.

Gasilni red za Štajersko z dne 23. junija 1886, dež. zak. št. 29.]

10. Vpliv na srednje šole, katere občina vzdržuje, v kolikor je ta po zakonu dopuščen, vpliv na ljudske šole, skrb za njih ustanovitev, vzdrževanje in zalaganje z ozirom na še obstoječe šolske patronate.

[O temeljnih določbah glede razmerja med šolo in cerkvijo govori zakon z dne 25. maja 1868, drž. zak. št. 48.

O šolskem patronatu in o plačilu stroškov za ljudske šole določuje natančnejše deželni zakon za Štajersko z dne 17. avgusta 1864, dež. zak. št. 10.

O šolskem nadzorstvu glej zakon od 8. februarja 1869 št. 11.

O razdeljevanju šolskih konkurenčnih stroškov glej zakon z dne 22. decembra 1892, dež. zak. št. 46.

Občina je upravičena, podpirati zasebno šolo, ako se s tem ogne potrebi, razširjati javno ljudsko šolo. Upr. sod. z dne 12. marca 1884, št. 480 B. 2053.]

11. Poravnalni poskus med prepirajočimi se stran-
kami po zaupnih, izmed občanov izvoljenih možeh.

12. Prostovoljna dražba premičnin.

Iz višjih državnih ozirov se smejo določena oprava
vila krajnega redarstva v posameznih občinah z za-
konom odkázati posebnim cesarskim organom.

(Čl. V. zakona z dne 3. marca 1852.)

[O združenju več občin za skupno poslovanje glej §§ 82.
in 83. obč. reda.]

b) Prenešen delokrog.

§ 25.

Prenešen občinski delokrog to je: dolžnost občin,
sodelovati za svrhe javne uprave, določujejo splošni
zakoni in v okviru teh deželni zakoni. (Čl. VI. zakona
z dne 5. marca 1862.)

[Stroške za dela prenešenega delokroga trpi občina, v
kolikor niso stranke dolžne, jih trpeti. — Upr. sod. 24. novem-
bra 1899, št. 9361 B. 13419.

Dostavitev izkaznic za varuhe in sprejem zaobljube od
varuhov ne spada v prenešen delokrog občine. — Te torej
lahko take zadeve odklonijo. — Upr. sod. z dne 30. decembra
1899, št. 10412 B. 13582.

Občina nima zakonite dolžnosti, dajati asistenco pri davčnih
izvršbah (eksekucijah). Upr. sod. 15. maja 1901, št. 3804 B. 334.

Zoper oblastvene odredbe v prenešenem delokrogu ni k pritožbi upravičen župan, ampak občinski zastop. — Upr. sod. z dne 15. maja 1901, štev. 3804 B. 334.

Občinski predstojniki po sedanjih predpisih niso dolžni, priskrbovati smrtovnice. — Upr. sod. z dne 27. februarja 1884, št. 441 B. 2036.

Sodišče nima nad župani nobene disciplinarne oblasti; ako se župani protivijo, prošnjam sodišč ustreči ali ako njih rešitev zavlačujejo, sme sodišče naprositi pristojno okrajno glavarstvo, da take župane primerno posvari ali kaznuje. — Odlok ministerstva za pravosodje z dne 22. januarja 1858, št. 23300.

V zmislu § 31. ces. patenta z dne 9. avgusta 1854, drž. zak. št. 208 in poduka na župane z dne 28. junija 1850, drž. zak. št. 256 se smejo župani uporabiti tudi za zapuščinske inventure.]

Drugi oddelek.

Delokrog občinskega odbora.

a) V splošnem.

§ 26.

Občinski odbor ima oblast, v občinskih zadevah sklepati in izvrševanje sklepov nadzorovati. — (Čl. XII. zakona z dne 5. marca 1862. — Izvrševalne oblasti pa nima.

[Naknadno odobrenje kakega od občinskega starešinstva storjenega sklepa v zadevi, ki spada sicer v delokrog občinskega odbora, velja ravnotako, kakor če bi bil v tej zadevi občinski odbor že prvotno sklepal. — Upr. sod. 3. nov. 1894 št. 3972 B. 8137.]

b) Posebno z ozirom na občinsko lastnino.

§ 27.

Glede občinskega gospodarstva se posvetuje in sklepa občinski odbor:

1. kadar se ima kaj ukreniti z osnovnim premoženjem in z osnovno imovino;

2. kadar je treba odločevati o načinu uporabe osnovnega premoženja in osnovne imovine;

3. o proračunu glede dohodkov in izdatkov ter o pokritju primanjkljaja;

4. o odobrenju letnega računa;

5. sploh se posvetuje in sklepa o vseh zadevah, ki ne spadajo v navadno upravo občinskega premoženja.

[Občinski odbor je poklican, upravljati krajno premoženje.
— Upr. sod. 22. marca 1889 št. 1102 B. 4588.]

Uradniki in sluge.

Odbor mora dati občinskemu predstojništvu toliko pomožnega osebja na razpolago, kolikor ga za opravo poslov samostojnega in prenešenega delokroga potrebuje. Ako odbor sprevidi, da je potreba nastaviti posebne uradnike in sluge, potem mora sklepati tudi o številu in o plači, o načinu imenovanja, o upokojenju in odpustu iz službe, ter o pokojninskih in preskrbovalnih prejemkih.

[O nastavljanju zapriseženih poljskih čuvajev glej min. naredbo od 30. jan. 1860 drž. zak. št. 28 in razglas' namestništva z dne 23. aprila 1867 dež. zak. št. 20.]

O nastavljanju zapriseženih logarjev in lovskih čuvajev glej §§ 52. do 57. gozdnega zakona z dne 3. decembra 1852 drž. zak. št. 250 in min. naredbo z dne 2. januarja 1854 drž. zak. št. 4.

Občina ima pri nastavljanju uradnikov pravico proste izbire; prosilci za obč. službe nimajo pravice do rekurza, ako se prošnja odbije. — Tudi deželni odbor ni upravičen, se v takih zadevah uradno vmešavati. Upr. sod. 13. aprila 1888 št. 803 B. 4043.]

O občinskih napravah.

§ 29.

Določbe §§ 27. in 28. imajo veljavo tudi za občinske naprave, ako po ustanovi ali pogodbi ni kaj drugega predpisano.

§ 30.

V delokrog občinskega odbora spada dalje:

1. Volitev starešinstva;
2. podelitev domovinske pravice (Čl. III. zakona z dne 5. marca 1862), v mestih in trgih podelitev meščanstva in tržanstva ter častnega meščanstva, v kmečkih občinah podelitev častnega občanstva;
3. izvrševanje občini pristoječega patronata ali prezentacijske pravice ali podelitve ustanov;
4. podeljevanje ženitevskih dovoljenj, kjer to zakon predpisuje.

O prizivih zaradi odklonitve ženitevskega dovoljenja razsoja politična oblast.

[Ženitevski dovoljenja je odpravil za Štajersko zakon z dne 20. septembra 1868 dež. zak. št. 16.]

O krajni policiji.

§ 31.

V izvrševanju krajne policije sme občinski odbor v okviru obstoječih zakonov izdajati krajno-policijske, za celo občino veljavne predpise ter sme vsakemu, ki bi se teh predpisov ne držal, zapreti z globo do 10 goldinarjev (= 20 kron) ali za slučaj neiztirljivosti globe z zaporom do 48 ur.

Občinskega odbora dolžnost je, da dovoli potrebni denar za naprave in uredbe, ki so za izvrševanje krajnega redarstva neobhodne, ter je odgovoren za vsako v tem oziru zakrivljeno zanemarjenje te dolžnosti.

[Glede instančnega pota o pritožbah zoper občinske krajno-redarske ukaze določuje zakon z dne 1. aprila 1875, dež. zak. št. 24 sledeče:

Člen I.

Pritožbe zoper krajno-policijske odredbe, katere je izdal občinski odbor na podlagi § 31. občinskega reda, gredo na politično okrajno oblast, ki o njih po zaslišanju občinskega predstojnika razsoja.

Člen II.

O pritožbah (rekurzih) zoper krajno-policijske odredbe občinskega predstojnika razsoja politična oblast.

Take pritožbe je vložiti v 14 dneh po uradni dostavi pri županu, ki jih predloži politični okrajni oblasti.

Po razglasu deželnega odbora z dne 21. maja 1875, dež. zak. št. 26 spada med krajno-policijske zadeve:

- a) skrb, za osebno varnost in varnost lastnine (§ 24. št. 2 obč. reda);
- b) skrb, da se varno in lahko hodi in vozi po cestah in vodah in skrb, da se polja varujejo škode (§ 24. št. 3

- obč. r.); dalje spada sem cestni policijski red (zakon z dne 18. septembra 1875 drž. zak. št. 52);
- c) skrb, da se prodajajo samo nepokvarjena živila, ter nadzorstvo sejmov in trgov, tehtnic in mer (§ 24. št. 4 obč. r.);
 - d) skrb za zdravje občanov (§ 24. št. 5 obč. r.);
 - e) nadzorstvo poslov in delavcev ter skrb za izpolnjevanje poselskega in viničarskega reda (§ 24. št. 6 obč. r.);
 - f) npravstveno redarstvo (§ 24. št. 7 obč. r.);
 - g) stavbeno in požarno redarstvo, izvrševanje stavbenega reda in policijske stavbene dovolitve (§ 24. št. 9 obč. r.);
 - h) oprava dražbe premičnin in proste roke (§ 24. št. 12 obč. r.).

V vseh teh (a—h) zadevah ne gre več pritožba na deželni odbor, ampak na c. kr. okrajno glavarstvo. — Vsled tega se morajo v bodoče vse naštetih zadev se tikajoče, od občinskega odbora sklenjene naredbe takoj predložiti politični okrajni oblasti v njeno porabo.

V vseh ostalih občinskih, krajno-policijskih zadevah ostane dosedanji pritožbeni red, kakor to veleavajo občinski red z dne 2. maja 1864 in posebni teh zadev se tikajoči zakoni.

Take zadeve so:

1. Svobodno gospodarstvo z občinskim imetjem ter zadeve, tikajoče se občinske zveze (§ 24. št. 1 obč. r.).
2. Skrb za vzdrževanje občinskih cest, stez, prostorov in in mostov (§ 24. št. 3 obč. r. in zakon z dne 23. junija 1866, drž. zak. št. 22 ter zakon z dne 9. januarja 1870, dež. zak. št. 20).
3. Skrb za ubožce in za občinske dobrodelne naprave (§ 24. št. 8 obč. r. in zakon z dne 12. marca 1873, dež. zak. št. 19).

V vseh teh (1—3) zadevah obdrži občinski odbor dosedajni delokrog ter odločuje v zmislu § 35. obč. r. o pritožbah zoper tozadevne županove odredbe.

Ta zakon (z dne 1. aprila 1875 dež. zak. št. 24) pa ne izpreminja obstoječih predpisov glede prenešenega delokroga v občie in o uporabi kaznovalne pravice še posebej (§§ 54. in 91. obč. r.). — Glej tudi naredbo namestništva z dne 22. maja 1875 drž. zak. štev. 26.]

O skrbi za ubožce.

§ 32.

Odbor ima dolžnost, obračati svojo posebno pozornost na preskrbo ubožcev. Ako za ta namen sredstva za občino obstoječih dobrodelnih in ubožnih naprav ter tozadevni zakladi ne zadostujejo, mora občinski odbor poskrbeti za potrebno pokritje ter sme določiti način uporabe pokritja.

[Predpise za javno skrb za uboge vsebuje zakon z dne 12. marca 1873, dež. zak. št. 19.]

O poravnavnih poskusih.

§ 33.

Odbor voli izmed občanov zaupnike za poravnalni poskus med prepirajočima se strankama.

Natančnejša določila o tej napravi se pridržujejo posebnemu državnemu zakonu.

O izjavah.

§ 34.

Občinski odbor je dolžan, oddati od politične okrajne oblasti ali od deželnega odbora zahtevane izjave.

O pritožbah.

§ 35.

Občinski odbor razsoja v pritožbah zoper odredbe občinskega starešinstva, tikajoče se zadev samostojnega občinskega delokroga.

V koliko pa ima o pritožbah zoper odredbe občinskega starešinstva razsojati politična okrajna oblast, o tem določa § 91.

[Spremembo te določbe glej v onem pri § 31. navedenem zakonu z dne 1. aprila 1875 dež. zak. št. 24 ter v dopolnilnih naredbah štaj. dež. odbora in namestništva.]

O nadzorovanju.

§ 36.

Odbor nadzoruje poslovanje občinskega starešinstva in oskrbovanje občinskih naprav. Odbor ima pravico, nastavlja in v ta namen in v svrhu nadzorovanja občinskih podjetij ter za oddajo mnenj in predlogov v občinskih zadevah posebne odseke. V take odseke sme poklicati tudi zaupnike iz svoje srede.

Odbor je dolžan, da večkrat v letu da pregledati blagajno.

O sejah.

Sklicevanje sej.

§ 37.

Odbor se sestane, kadar nanese potreba, vendar se mora zbrati v vsakem četrletju vsaj enkrat.

Seje sklicuje župan, če je zadržan, pa njegov namestnik.

Poziv k seji mora biti pismen in se mora dostaviti vsakemu odborniku redno najmanj 24 ur pred napovedano sejo. — V tem pozivu se mora navesti tudi predmete, o katerih se bode posvetovalo.

Vsako zborovanje, ki ni bilo od župana ali njegovega namestnika sklicano, je nezakonito, storjeni sklepi so neveljavni.

Župan je primoran sklicati odbor na posvetovanje, ako to zahteva najmanj tretjina odbornikov.

[Ako je znano, da je kak odbornik zadržan se seje udeležiti, potem je opravičeno, ako se ga ne vabi in namesto njega povabi namestnika. — Upr. sod. 9. jan. 1896 št. 117 B. 9209.

Povabliti se mora pismeno vse odbornike, sicer so sklepi neveljavni. — Upr. sod. 22. februarja 1900 št. 1159. B. 13802.

Dostava poziva odbornikovemu zastopniku ali njegovemu domačinu zadostuje. Upr. sod. 22. oktobra 1897 št. 5093 B. 11081.

Vabilo po pošti zadostuje. — Upr. sod. 9. sušca 1899 št. 1576 B. 12598.

Seja in pri seji storjeni sklepi niso neveljavni, ako se povabilo k seji odbornikom ni pravočasno — 24 ur pred sejo — dostavilo. Zadostuje dokaz, da so bili sploh povabljeni. — Dnevni red se pa mora na vsak način v povabilu navesti. — Upr. sod. 17. septembra 1901 št. 6950 B. 484, 6. decembra 1894 št. 4687 B. 8228.

V občinah, kjer se govori več jezikov, ima občinski odbor pravico, določiti eden v deželi navaden jezik kot obravnavni jezik. Morajo se pa ob enem storiti o rabi v deželi navadnih jezikov potrebne določbe, ki se vjemajo s čl. XIX. drž. osnov. zakona z dne 12. decembra 1867 št. 142 drž. zak. Na noben način se ne sme prikrajševati vsakemu odborniku pristojna pravica, posluževati se pri odborovih sejah po svoji prosti volji tega ali onega v občini priznanega v deželi navadnega jezika. — Upr. sod. 28. februarja 1883 št. 385 B. 1678.]

Sklepčnost.

§ 38.

Odbor ne more sklepati, ako niso bili vsi odborniki redno vabljeni in ni vsaj dve tretjini odbornikov navzočih.

Izjema je dopustna le, ako so bili odborniki za posvetovanje o isti stvari že vdrugič vabljeni, pa zopet niso v zadostnem številu prišli.

Pri drugem vabljenju se mora odbornike na to določbo posebej opozoriti.

V taki v drugič sklicani seji mora biti za sklepčnost navzočih najmanj polovica odbornikov, in se sme sklepati le o takih predmetih, ki so bili že na dnevnem redu prve seje.

Župan mora vsakega odbornika, ki k tej vdrugič sklicani seji ni prišel, kaznovati z globo do 10 gld. (= 20 K), če odbor ne spozna, da je opravičeno izostal. Globa gre v občinsko blagajno.

O sklepčnosti odbora za volitev starešinstva ima volilni red posebne natančnejše določbe.

§ 39.

Ako ima odbor se posvetovati in sklepati o poslovanju kakega uda starešinstva ali uda odbora, morajo prizadeti na odborovo zahtevanje seji prisostvovati, da dajo potrebna pojasnila, morajo se pa pred glasovanjem odstraniti.

§ 40.

Vsak ud starešinstva in odbora mora zapustiti odborovo sejo za tako dolgo, dokler se tiče posvetovanje in sklepanje zasebnih koristij njegovih, njegove žene ali njegovih sorodnikov ali njegovega svaštva do vštrevši drugega kolena.

[Sklepanje o vzdrževanju občinskih cest se ne dotika pravnih interesov posameznih občanov, zato tudi posamezni

odborniki ne morejo biti v zmislu § 40. izključeni od posvetovanja in sklepanja o tem. — Upr. sod. 9. maja 1894, št. 1815 B. 7892.

Ako pripada kak odbornik društvu, o katerem se vrši posvetovanje in sklepanje, dotičnik zaraditega ni izključen od posvetovanja in sklepanja o tem predmetu. — Upr. sod. 22. oktobra 1897, št. 5093 B. 11081.]

Predsedstvo.

§ 41.

Predsedstvo v odboru vodi župan — ako je za-
držan, pa njegov namestnik, ako je pa celo starešinstvo
prizadeto (§ 39. 40.), predseduje odboru po letih naj-
starejši odbornik. — Vsaka seja, pri kateri se na to
ni oziralo, je neveljavna.

Predsedujoči otvori in zaključi seje, vodi razpravo
in vzdržuje red pri zborovanju.

Glasovanje.

§ 42.

Za veljavnost odborovega sklepa je treba nad-
polovične večine glasov vseh prisotnih odbornikov.

Predsednik glasuje le, ako je na obeh straneh
enako število glasov; njegov glas odločuje.

Glasovanje je ustmeno; po sprevidu predsednika
se sme vršiti glasovanje tudi takó, da odborniki vstanejo
in obsedijo, odbor sme skleniti tudi kak drug način
glasovanja. — Pri volitvah in pri podelitvah služb se
mora glasovanje vršiti po listkih.

[Glasovanje po listkih je dopustno v vseh slučajih
predpisano je pa le za volitve in podelitve služb (§ 42. odst. 4).
— Upr. sod. 13. aprila 1901, št. 2922 B. 252.]

Volitev častnih občanov (tržanov, meščanov) se sme vršiti le po listkih (§ 42. odst. 4). — Upr. sod. 1. junija 1901, št. 4330 B. 371.]

O javnosti sej.

§ 43.

Odborove seje so javne; izjemoma se sme na predlog župana ali treh odbornikov skleniti, da se javnost izključi; vendar se tak sklep ne sme storiti glede sej, v katerih se razpravlja in sklepa o občinskih računih ali o občinskem proračunu. (Čl. XIV. zakona z dne 5. marca 1862. leta.)

Ako bi se poslušalci predrznili, odborovo posvetovanje motiti ali odbornike v prostem odločevanju ovirati, je predsednik opravičen in celó dolžan, poslušalce opominjati in če opomin ne izda, jih dati odstraniti.

[Glej določbe §§ 76.—80. kaz. zakona o nasilnem motenju zborovanj.]

Predpis o javnosti sej daje občanom le pravico, da smejo pri odborovih sejah in zborovanjih navzoči biti, ne daje jim pa pravice, kontrolirati glasovanje posameznih odbornikov. — Upr. sod. 13. aprila 1901, št. 2922 B. 252 A.]

Zapisnik.

§ 44.

Storjeni sklepi se morajo vpisovati v zapisnik, katerega morajo podpisati predsednik, dva odbornika in zapisnikar.

Vsak občan ima pravico, v zapisnik vpogledati.

Tretji oddelek.

O delokrogu občinskega starešinstva.

Splošno.

§ 45.

Občinsko starešinstvo je v občinskih zadevah upravni in izvrševalni organ. (Čl. XII. zakona z dne 5. marca 1862.)

[Župan je upravičen, se obrniti na starešinstvo za informativne sklepe v zadevi samostojnega delokroga, vzlic takemu sklepu ostane značaj občinskega predstojništva kot upravnega in izvrševalnega organa nedotaknjen. — Upr. sod. 5. julija 1892 št. 11194.]

Vodstvo opravil.

§ 46.

Župan vodi in nadzoruje vse starešinstvu pristojne posle. Svetovalci ga morajo podpirati in po njegovih navodilih in na njegovo odgovornost opravljati posle, katere jim odkaže.

Disciplinarna oblast.

§ 47.

Uslužbenci občine in občinskih zavodov so podrejeni županu; on izvršuje nad njimi disciplinarno oblast.

Župan sme tudi take uslužbence, katerih imenovanje si je odbor pridržal, začasno od službe odstaviti (suspendirati); pravico, jih popolnoma odstaviti, pa ima le odbor.

O pomočnikih.

§ 48.

Ako je za lažje opravljanje krajnopolicijskih in drugih krajnih poslov potrebno, sme občinski odbor za posamezne dele občine postaviti ondi stanujoče občane, ki smejo biti voljeni, da župana pri navedenih opravilih podpirajo.

Nastavljenje se vrši na predlog župana.

Nastavljeni možje se imajo pri opravljanju od-
kazanih poslov ravnati po županovih navodilih.

Listine.

§ 49.

Župan zastopa občino na zunaj in posreduje poslovno občevanje. — Listine, s katerimi prevzame občina obveznosti napram drugim, morajo biti podpisane od župana in enega svetovalca.

Če zahteva listina tak čin, h kateremu je treba privolitve občinskega odbora ali višjega odobrenja, mora biti vrhu tega to privoljenje v listini označeno in sicer v prvem slučaju (privoljenje odbora) s sopodpisom dveh odbornikov, v zadnjem slučaju (višje odobrenje) z uradnim podpisom deželnega odbora.

[Če je treba k sklepu privoljenja ozir. potrjenja okrajnega zastopa, mora se to privoljenje razvideti iz uradnega podpisa okrajnega odbora.

Obvezna listina, ki je tako spisana, kakor se za take listine od zakona zahteva, ima glede drugih oseb popolno pravno veljavo. Prizadete osebe morajo sklepe občinskega odbora, na katere se listina opira, pri pristojni oblasti same

izpodbijati, ako mislijo, da sklepi odbora niso pravoveljavni.
— Upr. sod. 30. decembra 1885 št. 3369 B. 2846.

Spričevala o glasu morajo biti brezpogojno zanesljiva tako, da je pri razsoji vsaka zmeta izključena. — Nar. min. za pravosodje z dne 30. januarja 1882, št. 1549.

Občine so za sebe oproščene od kolekovanja in od pristojbin glede takih listin in pisem, ki jih izdajo za javne, njim izročene zadeve; isto je pri občinskih vlogah na oblastva, ki občine nadzorujejo ali vodijo, ter v takih zadevah, ki se tičejo nadzorstva ali vodstva. Občine pa so dolžne, plačevati koleke in pristojbine pri pravnih poslih, listinah in pismih, ki zadevajo občinsko zasebne (privatne) razmere, njihov imetek, dohodke in prebitke. Od pogodb, katere sklne občina, se mora plačati pristojbina, ako ni oproščenje od plačila pristojbine v zakonu posebej izrečeno.

Od vlog, katere vlagajo zasebniki pri občinskih zastopih ali pri raznih občinskih uradih in javnih zavodih ali pri uradnih osebah, ki občino zastopajo, ter od zapisnikov se plačuje kolek po 1 K od pole, če ni izrečno rečeno, da so te vloge oz. zapisniki koleka prosti ali da se mora plačati višji ali nižji kolek.

Oproščene od kolekovanja so pa vloge in zapisniki, ki zadevajo zasebnopravne razmere med prosilcem in občino ali občinskimi zavodi. (Pristojbinski zakon od 9. februarja 1850, drž. zak. št. 50.)

Na podlagi zakona z dne 2. oktobra 1865 drž. zak. št. 108 so poštne in prosti dopisi občinskih uradov: s c. kr. civilnimi in vojaškimi oblastvi in uradi ter z organi, ki so tem oblastvom in uradom enaki, z njihovimi predstojniki ali izpostavljenimi uradniki, samostojno poslujočimi vojaškimi osebami, pisarnami c. kr. redov in njihovimi predstojniki, s kontrolno komisijo državnih dolgov, z deželnimi odbori in z organi, ki so deželnim odborom podrejeni, z drugimi občinskimi uradi v vseh zadevah prenešenega delokroga; v zadevah samostojnega delokroga so dopisi poštne in prosti samo tedaj, če to dopisovanje zadeva reči, pristojne občini po čl. V. točka 2—10 zakona z dne 5. marca 1862 (to je § 24. št. 2—10 tega obč. reda.)

Izvrševanje sklepov.

§ 50.

Župan pripravlja za odborovo posvetovanje one zadeve, katerih odločitev je odboru pridržana.

Župan ima dolžnost, izvršiti vse od odbora zakonito storjene sklepe; ako so sklepi odvisni od višjega odobrenja, mora pred izvršitvijo oskrbeti odobrenje.

Ako po županovem mnenju odborov sklep delokrog odbora prekorači ali obstoječim zakonom nasprotuje, je župan dolžan, izvršitev takega sklepa odložiti in povprašati politično okrajno oblast, ali se sme sklep izvršiti ali ne.

[Župan je opravičen, vlagati rekorze, če gre za izvršitev sklepov občinskega zastopa. Upr. sod. 16. marca 1887 št. 818 B. 3444, 12. februarja 1890 št. 476 B. 5148, 22. septembra 1893 št. 3189 B. 7402.]

Uprava.

§ 51.

Župan oskrbuje občinsko premoženje in nadzoruje uporabo in upravo občinske imovine, oskrbuje občinske naprave in nadzoruje one zavode, za katere obstoje posebne lastne uprave; on vodi in nadzoruje izvršitev vseh občinskih podjetij in ukrepa v vseh občinskih zadevah, ki ne spadajo v delokrog občinskega odbora ter skrbi za ubožce po obstoječih napravah.

Župan dovoljuje opravo prostovoljnih dražb premičnih rečij ter skrbi, da se natanko izpolnjujejo tozadevni predpisi.

Krajna policija.

§ 52.

Bistvena županova naloga je izvrševanje krajne policije (§ 24.), v kolikor ravno niso posamezna opravila krajne policije izročena po zakonu deželnovladnim (= cesarskim) organom.

Župan se mora pri teh opravilih držati obstoječih zakonov in predpisov.

Dolžnost njegova je, vse za izvrševanje krajnega redarstva potrebno pravočasno ukreniti in zaukazati (§ 31.).

V vseh slučajih, kjer kakor n. pr. ob času kug občinske krajnopolicijske odredbe v varovanje javnih koristij ne zadoščajo, ali kjer so moči občine za odvrnitev nevarnostij, preslabe, mora župan takoj obvestiti politično okrajno oblast.

[Župan sme tudi v zadevah, ki so njemu samemu izročene, povzročiti sklep občinskega odbora. Vendar na ta sklep ni vezan, in take zadeve vsled tega tudi ne preidejo v oblast občinskega odbora. — Upr. sod. 31. junija 1883 št. 1415 B. 1807. — Glej razsodbo upr. sod. pri § 45. tega zakona.]

Oskrbovanje poslov prenešenega delokroga.

§ 53.

Župan opravlja posle na občino prenešenega delokroga.

Izvrševati jih mora po predpisih zakona in oblastev.

Ce je pa izvršitev prepuščena popolnoma ali deloma občini, je župan vezan na sklep odbora. — V skrajni sili, če brez škode ali nevarnosti ni mogoče

sklepa počakati, sme župan ukrepati po lastnem izprevidu, mora pa brez odloga skušati dobiti naknadno odborovo odobrenje.

Vlada sme posle prenešenega delokroga popolnoma ali deloma oskrbeti tudi po lastnih služabnikih.

[O sodelovanju občine pri odkupu davka na žganje določuje fin. min. odredba z dne 11. aprila 1868 drž. zak. št. 27.

O sodelovanju županov pri sestavljanju porotnih imenikov glej zakon z dne 9. marca 1869 drž. zak. št. 33.

Dolžnost županov je, sestavljati in v pregledu imeti črnovojniške imenike. (§ 9. zakona z dne 6. junija 1886 št. 90 drž. zak. in naredba min. za dež. brambo z dne 17. avgusta 1886 drž. zak. št. 135).]

Kazensko pravo.

§ 54.

Ako so v zakonih in predpisih, tikajočih se v samostojni delokrog občine spadajoče krajne policije, kazni določene, pristoji županu, v kolikor prestopki teh zakonov in predpisov niso kaznjivi že po kazenskem zakonu, skupno z dvema svetovalcema pravica kaznovanja teh prestopkov.

Ta pravica kaznovanja se izvršuje v prenešenem delokrogu.

Drugačnih kakor denarnih ali za slučaj neiztirljivosti zapornih kazni županstvo ne sme nalagati.

§ 55.

V zadevah krajne policije sme župan zapretiti denarno kazen do 10 gld. (= 20 K) ali za slučaj neiztirljivosti zaporno kazen do 48 ur, in sme to kazen

tudi takoj izvršiti, ako je to za izvršitev neodložljive odredbe nujno potrebno.

Glede kaznovanja veljajo predpisi § 54.

[Poziv zoper take kazenske odredbe gre po § 91., obč. reda na politično okrajno oblast.]

Odgovornost župana.

§ 56.

Župan je za svoja službena dejanja odgovoren občini, za službena dejanja prenešenega delokroga pa vladi. (Čl. XIII. zakona z dne 5. marca 1862.)

Vsled županove odgovornosti pa niso od svoje odgovornosti prosti občinski svetovalci in v zmislu § 48. nastavljene osebe, ako od župana odkazanih poslov sploh ne ali pa v redu ne izvršijo.

[Vprašanje, ali je in v koliki meri je župan odgovoren za škodo, katero je občini povzročil, razsoja redno sodišče. — Upr. sod. 3. aprila 1880 št. 588 B. 741, 24. septembra 1880 št. 1488 B. 865, 13. oktobra 1882 št. 1970 B. 1526, 8. februarja 1883 št. 320 B. 1657.

Vsled tega ne more deželni odbor županu naložiti, da povrne škodo in dotični znesek vplača v obč. blagajno. Upr. sod. 8. februarja 1884 št. 320 B. 1657.

O zlorabi uradniške oblasti župana govori kazenski zakon (§§ 101. do 105., 311., 331. in 332. k. z.).]

Peto poglavje.

O občinskem gospodarstvu in občinskih dokladah.

Inventar.

§ 57.

Vso premično in nepremično lastnino in vse pravice občine in njenih naprav mora imeti občina v natančnem inventarju razvidne.

Vpogled v inventar je dovoljen vsakemu občanu.

[Določbe o občinskih inventarjih se nahajajo deloma tudi v zakonu z dne 5. maja 1882 drž. zak. šte. 25 in v razglasu deželnega odbora z dne 18. julija 1882 dež. zak. št. 30.]

Prodaja in razdelitev.

§ 58.

Občinsko premoženje in občinska imovina je last občine kot take, ne pa vsakokratnih občanov; vsled tega je odprodaja in razdelitev občinskega premoženja in imovine prepovedana; le izjemoma ako so za to tehtni vzroki, sme deželni zbor po deželnem odboru dati dovoljenje za prodajo ali razdelitev.

[O dovoljenju za prodajo glej § 85. obč. reda. — Na mesto deželnega odbora je stopil okrajni zastop. — Glej zakon z dne 14. junija 1866 dež. zak. št. 19 in zakon z dne 26. septembra 1868 dež. zak. št. 22.

Glede občinskih gozdov določuje gozdni zakon z dne 3. decembra 1852 št. 250 drž. zak., da se brez dovoljenja c. kr.

okrajnega glavarstva ne sme gozdna zemlja odtegniti gozdarstvu; dovoljenje se sme podeliti še le po zaslišanju onih, ki imajo kake pravice do dotičnega gozda (§ 2.). Na novo posekani deli gozda se morajo najdalje v 5 letih na novo pogozditi.

Občinski gozdi se v obče ne smejo razdeliti. Če bi pa bila razdelitev v posameznem slučaju nujno potrebna, ali če bi kazala koristi, ki niso v nasprotju z javno skrbjo za ohranjenje gozdov, da dovoljenje namestništvo (§ 21. gozd. zak.).

Uprava.

§ 59.

Celokupno donosno premoženje občine in občinskih naprav, se mora oskrbovati na tak način, da se dobi iz njega kolikor mogoče visok in trajen dohodek.

Letni prebitki se morajo porabiti za pokritje potrebščine prihodnjega leta; če pa za to ni potrebe; se morajo plodonosno naložiti in osnovnemu premoženju priklopiti. Letne prebitke se sme med občane razdeliti le v posebnih okolnostih in le pod pogojem, ako so bile vse občinske potrebščine brez občinskih doklad pokrite in ako je opravičeno pričakovati, da se bodo potrebščine tudi v bodoče mogle pokriti brez občinskih doklad (§ 85.).

[O upravi občinskega premoženja je navesti iz zakona z dne 5. maja 1882, veljavnega za vojvodino Štajersko izvzemši mesta Gradec, Maribor, Celje in Ptuj, sledeče določbe:

1. Župan mora računske zaključke občine in njenih naprav tekom treh mesecev po preteku računskega leta predložiti okrajnemu odboru.

2. Okrajni odbor mora napraviti iz teh računskih zaključkov vseh posameznih občin poseben seznamek ter zaključke s seznamkom vred do 1. junija po računskem letu predložiti deželnemu odboru.

3. Deželni odbor račune preskuša in če najde kake napake, sme zahtevati, da se računi dotičnih občin predložijo, razjasnijo in popolnijo. Tudi sme na licu mesta izvesti komisijonelne poizvedbe, ter na podlagi teh poizvedb potrebno ukreniti.

O razdelitvi prebitkov govori tudi § 85. obč. reda.

Občinam dane pravice, da smejo s svojim imetkom prosto gospodariti, se ne sme tako razumeti, kakor da bi bile občine neomejeno upravičene, porabiti dohodke za vse mogoče namene; ampak ta pravica je omejena na namene, ležeče v delokrogu občine. Upr. sod. 13. maja 1881 št. 749 B. 1096.

Naročevanje neuradnega časnika ne spada v občinski delokrog. — Upr. sod. od 23. oktobra 1885 št. 2701 B. 2737 in 18. novembra 1887 št. 3135 B. 3769.

O obstoju posebnih okoliščin, ki govore za razdelitev letnih prebitkov na občane, odloča višja autonomna oblast po prostem prevdarku. — Upr. sod. 8. oktobra 1877 št. 1166.

Občini za preložitev kake ceste plačani znesek pride v občinsko premoženje. — Upr. sod. 10. marca 1900 št. 1599 B. 13891.

Ali ima v upravi občine se nahajajoča uprava značaj samostojne pravne osebe ali pa je navadna občinska naprava, to je razsojevati po ustanovnem činu. — Upr. sod. 4. marca 1897 št. 1261 B. 10463.

Letni prebitki se smejo porabiti za posebne zaklade le z odobrenjem višje autonomne oblasti. — Upr. sod. 13. junija 1894 št. 2319 B. 7959.

Ako v občinskem redu ni izrečno določeno, kdo ima oskrbovati posebno, kaki vasi ali okolici pristoječe premoženje, potem pripade oskrbovanje tega premoženja občinskemu odboru. — Upr. sod. 22. marca 1889 št. 1102 B. 4588.]

O uživanju občinske imovine.

§ 60.

Pravica do uživanja občinske imovine in obseg te pravice se ravna po dosedanjem nespornem običaju,

pa z omejitvo, da ne sme noben občan, imeti od občinske imovine več koristij, kakor kar za svoj dom in za svoje zemljišče potrebuje, če ni zanj pravno ustanovljena posebna izjema.

Kjer in v kolikor tak nesporen običaj ne obstoji, mora odbor določiti, kdo in v koliki meri sme kdo uživati občinsko imovino; odbor mora se pa pri tej določitvi držati ravno omenjene omejitve.

Odbor sme tudi določiti, da je uživanje imovine odvisno od plačila letne pristojbine in namesto te ali razven te še od plačila prikupščine.

Dohodki iz občinske imovine, ki po pokritju vseh pravno utemeljenih zahtev upravičencev preostanejo, pridejo v občinsko blagajno.

[Tudi če občani občinska zemljišča od davnih časov hasnujejo, še s tem ni izključena lastnina občine do teh zemljišč; tako hasnovanje ne vede do zasebnopravne posesti. — Upr. sod. 7. dec. 1888 št. 3812 B. 4390, 7. decembra 1888 št. 3811 B. 4392.

Občinski odbor nima samo pravice, ampak celo dolžnost, prepovedati običajno uživanje občinskih gozdnih pašnikov v onih delih, ki so namenjena za pogozdenje. — Upr. sod. 27. februarja 1885 št. 424 B. 2328.

Določbe § 10. gozdnega zakona se je držati tudi pri uživanju občinske imovine. — Upr. sod. 27. februarja 1885 št. 424 B. 2428.

O uživanju občinskih gozdov določa natančneje gozdni zakon z dne 3. decembra 1852 drž. zak. št. 250, o izvrševanju občinskega lova pa zakon z dne 21. septemb. 1907 dež. zak. št. 5.

O uravnavi in odkupu lesnih, pašnih in gozdnih služnostnih pravic veljajo ces. patent z dne 7. marca 1849, drž. zak. št. 154, min. razglasi z dne 31. julija in 10. septembra 1849 drž. zak. štev. 342 in 386, ter z dne 15. decembra 1852 drž. zak. štev. 521.

Upravno leto.

§ 61.

Občinsko upravno leto se ujema z državnim upravnim letom.

[T. j. leto traja od 1. januarja do 31. decembra.]

Proračuni.

§ 62.

Župan mora sestaviti vsako leto za prihodnje leto proračun o dohodkih in izdatkih občine in občinskih naprav; občinski odbor mora proračun najkasneje en mesec pred začetkom dotičnega upravnega leta odobriti; ako je vsled zvišanja doklad potrebno višje odobrenje, mora obč. odbor proračun v takem času dognati, da je mogoče to odobrenje pravočasno dobiti.

Najkasneje dva mesca po upravnem letu mora predložiti župan račune o dohodkih in izdatkih občine in občinskih naprav občinskemu odboru v pregled in potrjenje.

Proračuni in letni računi morajo biti najmanj štirinajst dni prej, kakor jih odbor pregleda, pri županu javno občanom v pregled razgrnjeni. (Čl. XIV. zakona z dne 5. marca 1862.) Pripombe občanov k računom se morajo pri preizkušnji računov upoštevati.

[Občinski odbor sme že pred ugotovitvo letnega proračuna principijelno skleniti izdatke za večja podjetja v prihodnjih letih in lahko izdatke za taka podjetja tudi na več let razdeli. — Upr. sod. 11. maja 1908 št. 3278 B. 14175.

Priloge k letnemu računu so bistven del računa in morajo biti občanom na vpogled ravnotakó kakor računi. Upr. sod. 4. januarja 1900 št. 53 B. 13603.

Glej tudi §§ 1., 2., 3., 4. in 16. že večkrat omenjenega zakona z dne 5. maja 1882 dež. zak. št. 25 in §§ 20. do 28. in 39. do 64. razglasa dež. odbora z dne 14. julija 1882 dež. zak. štev. 30.]

Gospodarstvo.

§ 63.

Pri gospodarstvu z občinskim premoženjem se je držati natanko proračuna.

Ako se pokažejo tekom upravnega leta taki izdatki, za katere v tozadevnem razpredelu proračuna sploh ni ali ne zadostnega pokritja, kateri se pa ne dajo odložiti, mora župan sklicati odbor, ki naj o tem sklepa.

V slučajih največje nujnosti, če brez velike škode in brez nevarnosti odborovega sklepa ni mogoče počakati, sme župan tak potreben izdatek sicer izplačati; vendar mora nemudoma poskrbeti pri odboru za naknadno odobrenje tega izdatka.

[Če bi župan delal izdatke, za katere je treba poprejšnjega odborovega dovoljenja, o katerih se pa ne more reči, da so tako nujni, da ni bilo mogoče poprej odbora povprašati, — lahko občinski odbor takim izdatkom odobrenje odreče. Za take izdatke je potem župan sam odgovoren. — Upr. sod. 7. januarja 1888 št. 64 B. 3864.]

§ 64.

Vsi izdatki za občinske namene se morajo v prvi vrsti pokriti iz občinskih dohodkov.

[Uporaba dohodkov iz občinskega premoženja za cerkvene namene (prispevanje za stavbo kapele potrebnega lesa iz občinskega gozda) je nedopustno, ker se s tem posredno pritegnejo

k takim dajatvam tudi nekatoliški občani, kar pa nasprotuje čl. 9. zakona z dne 25. maja 1868 drž. zak. št. 49. — Upr. sod. 11. marca 1885 št. 668 B. 2448.]

§ 65.

Ako obstoji za pokritje posebnih izdatkov posebno premoženje, se morajo za take izdatke porabiti najprej dohodki iz tega premoženja. Takih dohodkov se ne sme odtegniti njihovemu namenu.

[Glej § 4. razglasa dež. odbora z dne 14. junija 1882 dež. zak. šte. 30.]

§ 66.

Ako se je dvoje ali več občin združilo v eno občino in si je pri tem vsaka od teh občin svoje premoženje obdržala za sebe, se morajo dohodki iz teh ločenih lastnin porabiti v zmislu dogovora, katerega so združene občine o priliki združenja med seboj sklenile; ako tak dogovor ni bil sklenjen, se morajo ti dohodki porabiti za stroške, ki pripadajo na vsako posamezno prej samostojnih občin.

[Glej §§ 5. in 6. razglasa deželnega odbora z dne 14. julija 1882 dež. zak. šte. 30.]

§ 67.

S posestjo in uživanjem občinske imovine združene izdatke na davkih in drugih dajatvah, dalje na nadzorovalnih in kulturnih stroških morajo trpeti oni, ki občinsko imovino uživajo, po razmerju uživanja, ako za pokritje teh izdatkov ne zadostujejo v občinsko blagajno se stekajoči dohodki občinske imovine.

§ 68.

V kolikor ne obstojijo kake druge pravokrepne uredbe, morajo trpeti take izdatke, ki so kakor na primer stroški za poljske ceste, za odvodne jarke itd. v korist samo nekaterim posestnikom, samo dotični udeleženci.

[K določbam o gospodarstvu:

Izdatki za krajno redarstvo so skupni stroški cele občine in se jih ne sme naložiti posameznim skupinam. — Upr. sod. 28. septembra 1898 št. 5090 B. 11969.

Stroški za ponočnega čuvaja zadenejo celo občino, ako nočni čuvaj ni postavljen samó za kak poseben kraj in le za to, da pazi na ogenj, ter nima javne uradne oblasti in tudi ne ukaza, opravljati ponočno redarsko službo. — Upr. sod. 12. februarja 1901 št. 1110 B. 105.

Stroški za občinsko pokopališče spadajo v proračun med skupne zdravstvene izdatke. — Upr. sod. 10. junija 1901 št. 4590 B. 391.

Skrb za srednje šolstvo spada k zakonito dovoljenim občinskim namenom; za take namene ni treba sklepa občinskih volilcev. — Upr. sod. 11. maja 1900 št. 3278 B. 14175.

Ako se pokrivajo izdatki kake verske družbe iz občinskih dohodkov, so davkoplačevalci, pripadajoči kaki drugi verski družbi, upravičeni k rekurzu. — Upr. sod. 8. marca 1899 št. 1570 B. 12590.

Izdatke za vodovod mora trpeti občina in ne posamezne skupine, ako je poraba vodovoda za vse dele občine prosta in mogoča. Upr. sod. 17. januarja 1901 št. 447 B. 38.

Stroški kanalizacije kakega dela občine ne pripadajo celi občini, ampak dotičnemu delu. — Upr. sod. 3. decembra 1869 št. 6507 B. 10159.]

Občinske naklade.

§ 69.

Za poravnanje občinskih izdatkov, ki ne najdejo pokritja v zmislu § 64., sme odbor skleniti pobiranje občinskih doklad

Vrste naklad so :

1. doklade na direktne davke ali na užitninske davke;
2. tlaka za občinske potrebe;
3. naklade in davščine, ki ne spadajo v vrsto davčnih doklad (Čl. XV. zakona z dne 5. marca 1862).

[Pravica razpisati občinske doklade je odvisna edino-le od dejstva, da občinske potrebe z dohodki niso pokrite; ali je primanjkljaj začasen ali trajen, ne pride v poštev. — Upr. sod. 30. nov. 1881 št. 1633 B. 1222.]

a) Doklade na davke.

§ 70.

Po navadi se morajo doklade na direktne davke naložiti na vse v občini predpisane direktne davke ter porazdeliti enakomerno na vse vrste teh davkov.

[O odmerjenju in pobiranju okrajnih in občinskih doklad glej zakon z dne 15. januarja 1873 dež. zak. šte. 6. ter odd. V. razglasa dež. odbora z dne 14. julija 1882 dež. zak. št. 30.

O prisilnem iztiranju občinskih doklad glej zakon z dne 4. septembra 1899 dež. zak. šte. 76.

Po razglasu deželnega odbora štajerskega z dne 14. maja 1873 dež. zak. št. 33 morajo občine vzdigovati doklade pri davkarjih vsak mesec.

Osebnodohodninski davek je po zakonu z dne 24. junija 1898 dež. zak. šte. 70 od vseh doklad prost.

O prostosti hiš z zdravimi in cenimi delavskimi stanovanji od doklad na hišnorazredni, hišnonajemninski davek in na 5% davek od prinosa začasno davka prostih poslopij glej zakon z dne 9. januarja 1903 dež. zak. št. 9. — Glasom min. odredbe z dne 13. februarja 1803 dež. zak. šte. 48 pa se sme kapital, ležeč v stavbišču in hiši, obrestovati k večjem z 5%.

Zasebnopravni dolgovi glede plačila občinskih doklad nimajo z ozirom na dokladno dolžnost nobenega pomena. — Upr. sod. 11. junija 1887 št. 1656 B. 3579.]

§ 71.

Od doklad na direktne davke in od občinskih doklad sploh so oproščeni:

- a) dvorni, državni, deželni uradniki in sluge, uradniki in sluge javnih zakladov (fondov) in vojaške osebe, potem vseh teh oseb vdove in otroci, in sicer glede službenih dohodkov ter iz službenega razmerja izvirajočih pokojnin, provizij, vzgojevalnih prispevkov in miloščin;
- b) dušni pastirji in javni učitelji glede kongrue.

[Uradniki okrajnega zastopa od doklad niso oproščeni. Upr. sod. 6. februarja 1885 št. 333 B. 2395.]

§ 72.

V kolikor ne obvelja § 66., se morajo razdeliti doklade na direktne davke na celo občino in po enaki meri.

Izdatki za naprave, ki morejo koristiti le enemu kraju in njegovim prebivalcem, n. pr. izdatki za javne studence in vodovode za dotični kraj, za cestno razsvetlavo, za tlakovanje itd.; potem izdatki za službena opravila, ki so le dotičnemu kraju v korist, n. pr. za ponočnega čuvaja za ta kraj, se smejo razdeliti le na direktne davke, ki se plačujejo od hiš in obrtnih podjetij v dotičnem kraju in od dohodka prebivalcev tega kraja.

§ 73.

Doklade k užitninskemu davku smejo zadeti le to, kar se v občini použije, ne smejo pa zadeti proizvodnje (produkcije) in trgovinskega obrata. (Čl. XV. zakona z dne 5. marca 1862.)

[O občinskih dokladah na mesni užitninski davek odločajo autonomne, ne pa finančne oblasti. — Upr. sod. 2. decembra 1889 št. 3005 B. 418.]

Glej k temu paragrafu določbo § 5. zakona z dne 18. maja 1894 dež. zak. šte. 11.]

§ 74.

Doklade, ki znašajo nad 20 odstotkov direktnega davka ali nad 15 odstotkov užitninskega davka, sme dovoliti le deželni odbor.

Doklade, ki znašajo nad 60 odstotkov direktnega davka ali nad 20 odstotkov užitninskega davka, se smejo pobirati le na podlagi deželnega zakona.

[Vsled zakona o okrajnih zastopih z dne 14. junija 1866, dež. zak. šte. 19. oziroma zakona z dne 18. maja 1894 dež. zak. št. 41 je § 74. obč. reda sedaj tako spremenjen, da ima o k r a j n i z a s t o p pravico, dovoljevati pobiranje doklad od 20⁰/₁₀ do 60⁰/₁₀ direktnega davka in od 15⁰/₁₀ do 20⁰/₁₀ užitninskega davka; doklade od 60⁰/₁₀ do 100⁰/₁₀ direktnega oziroma 20⁰/₁₀ do 25⁰/₁₀ užitninskega davka dovoljuje deželni odbor; doklade nad 100⁰/₁₀ direktnega davka in nad 25⁰/₁₀ užit. davka se pa smejo pobirati le na podlagi od cesarja potrjenega sklepa deželnega zbora.]

§ 75.

Ako namerava odbor osnovno premoženje ali osnovno imovino prodati ali razdeliti; ako hoče najeti posojilo ali prevzeti poroštvo ter visokost posojila ali porošstva vračunši že obstoječe dolgove presega občinske letne dokodke odnosno dohodke občinskih naprav; ako namerava odbor skleniti tako visoke doklade, da potrebuje za njih pobiranje višjega odobrenja; — v vseh teh slučajih mora župan poprej sklicati vse k volitvi upravičene občane na zborovanje, da glasujejo o tem, ali se naj odborov predlog višjemu odobrenju predloži ali ne.

Volilne upravičence je sklicati z navedbo odborovega predloga in s pripombo, da se pri onih, ki bi se zborovanja ne udeležili, smatra da soglašajo z odborovim predlogom.

Glasuje se ustmeno z »da« ali »ne«; odločuje večina glasov vseh volilnih upravičencev.

O glasovanju se mora spisati zapisnik, katerega morajo podpisati vsi k glasovanju došli volilni upravičenci.

Glede zastopstva volilnih upravičencev pri glasovanju veljajo splošno v občinskem volilnem redu navedena določila o izvrševanju volilne pravice po namestnikih.

Vrhu tega smejo osebno na priходу zadržani volilni upravičenci oddati svoj glas po pooblaščenju, ki pa mora imeti za to pooblastilo v zakonu predpisane oblike. — Pooblaščenec mora biti sam k volitvi upravičen in sme imeti pooblastilo le od enega volilnega upravičenca.

[Sklicanje volilnih upravičencev po javnem razglasu zadostuje; vsakega posameznega individualno vabiti ni potreba. — Kako se naj sklicanje izvrši (ali individualno ali po razglasu), določi občinska uprava po svojem izprevidu. — Upr. sod. 30. novembra 1881 šte. 1633 B. 1222, 10. junija 1898 šte. 3119 B. 11808.]

§ 76.

Za nove pridobitve, podjetja in stavbe ter za odplačevanje in obrestovanje posojil, ki se naj za take pridobitve in podjetja najamejo, more odbor davčne doklade in sploh občinske naklade le skleniti, ako se izrečejo za to najmanj tri četrtine takih volilnih upravičencev, ki plačujejo najmanj tri četrtine vseh v občini predpisanih direktnih davkov.

V ostalem veljajo glede sklicanja in glasovanja določbe § 75.

[Glasovanje volilcev je potrebno tudi če gre za podjetje, katerega neposredni namen je pomnoževati občinske dohodke. — Upr. sod. 9. aprila 1885 šte. 602 B. 2494.

Zaradi zgradbe cest ni treba volicev sklicevati h glasovanju. — Upr. sod. 4. decembra 1885 šte. 2953 B. 2807.]

b) **Tlaka.**

§ 77.

Po sklepu občinskega odbora se sme za občinske potrebe zaukazati tlaka (delo z rokami in z vošnjami).

Tlako je ceniti v denarju in jo razdeliti v zmislu §§ 70.—73. po meri direktnih davkov.

Tlaka se da opraviti tudi po sposobnih namestnikih ali pa odplačati po ceditvi v denarju v občinsko blagajno.

V nujnih slučajih, kjer je treba naglega, skupnega sodelovanja vseh, so vse za delo sposobne osebe v občini obvezane, potrebna dela zastonj opraviti.

[Za vzdrževanje in za zgradbo novih cest se sme po sklepu občinskega odbora tlaka zahtevati. — Upr. sod. 4. decembra 1885 št. 2953 B. 2807.

V občinske namene zahtevana dela glede mere po zakonu niso omejena. — Upr. sod. 4. sept. 1878 št. 1386 B. 310.

Čas, kedaj in rok, v katerem je tlako opraviti, določi občinski odbor z ozirom na nameravano delo po lastnem izprevidu. — Upr. sod. 21. februarja 1894 št. 735 B. 7741.]

c) **O nakladah in davščinah.**

§ 78.

Za nove naklade in davščine, ki ne spadajo v vrsto doklad k direktnim ali užitninskim davkom, ter

za zvišanje že obstoječih naklad in davščin te vrste je treba deželnega zakona. (Čl. XV. zakona z dne 5. marca 1862).

[Namesto te določbe velja sedaj § 1. zakona z dne 18. maja 1894 dež. zak. šte. 41, ki se glasi:

Za uvedbo občinskih doklad na použitek užitninskemu davku podvrženih žganih opojnih pijač in piva za dobo najdalje treh let, ter za zvišanje že obstoječih takih doklad za dobo treh let je od sedaj naprej potrebno dovoljenje deželnega odbora in pritrditve c. kr. namestništva. — Enakega dovoljenja in pritrditve je potreba za pobiranje takozvanih najemninskih novčičev kot občinske doklade, ako se naj pobiranje dovoli za dobo najdalje treh let.

Ako se hoče v prejšnjih odstavkih navedene davščin e pobirati za več kakor tri leta, potreben je za to od cesarja odobren sklep deželnega zbora.

Občinam je na prosto, skleniti in pobirati od izrečnega sprejema v domovinsko zvezo davščino do zneska 80 K in naklado od psov do najvišjega zneska po letnih 8 K od vsakega psa. Tozadevni sklep pa mora biti od deželnega odbora potrjen. — Za višjo prejemno pristojbino oziroma za višje naklade na pse je potrebno dovoljenje deželnega odbora in pritrditve namestništva.

Ravnotako smejo občine skleniti pristojbine za ogledovanje mrličev; pristojbine se stekajo v občinsko blagajno, se morajo kakor drugi občinski dohodki zaračunati in služijo za delno pokritje stroškov pri oskrbovanju občinskih zdravstvenih poslov. — Tudi tozadevni sklepi občinskega odbora morajo biti od deželnega odbora odobreni.

Za pobiranje drugih naklad in davščin, ki tukaj niso navedene, je potreben od cesarja odobren sklep deželnega zbora.

Ako se v slučajih, navedenih v tem členu sporazumljenje med deželnim odborom in namestništvom ne da doseči, je potreba za pobiranje imenovanih doklad oziroma naklad in davščin od cesarja potrjenega sklepa deželnega zbora.

Ako se prošnja za uvedbo oziroma zvišanje za občinske svrhe namenjenih naklad in davščin, ki ne spadajo v vrsto davčnih doklad, od deželnega odbora oziroma sporazumno od deželnega odbora in namestništva odkloni, mora se ta prošnja ako občina to zahteva predložiti deželnemu zboru v izposlovanje od cesarja potrjenega sklepa.

Ravnotako lahko deželni odbor prošnjo občine vsled posebne važnosti zadeve predloži deželnemu zboru v dovoljenje.

Po § 4. zakona z dne 18. maja 1894 dež. zak. št. 41 je z ravnavedenimi določbami razveljavljen zakon z dne 24. avgusta 1882 dež. zak. št. 35 o uvedbi pristojbin za sprejem v domovinsko zvezo in naklad na pse.

Od občine ustanovljeno pokopališče ne spada med dobičkonosno premoženje. — Zaradi tega občina nima pravice, samostojno določiti grobno pristojbino, ampak se sme tako pristojbino navreči le na način, ki je podpisan za posebne naklade. — Upr. sod. 23. junija 1892 št. 2044 B. 6692.]

Pritožbe.

§ 79.

Odborovi sklepi o občinskih dokladah vsake vrste se morajo javno razglasiti.

Kdor misli, da je s takimi sklepi oškodovan, mora svoje pomisleke tekom štirinajstdnevnega zapadnega (nepodaljšljivega) roka županu prijaviti; štirinajstdnevni rok teče od dneva razglasenja.

Ako sklep občinskega odbora ne potrebuje višjega odobrenja, je te pomisleke smatrati kot priziv (§ 86.); v nasprotnem slučaju se pa mora pomisleke priložiti prošnji za odobrenje sklepa.

[Ako je občinski odbor odločil o specijelnih pravnih razmerah, se mora dotična določba individualno dostaviti. — Upr. sod. 17. januarja 1903 št. 610 B. 1478 A.]

Rekurz se sme vložiti tudi v slučaju, ako se pomisleki niso prijavili, ker rekurz ni odvisen od dejstva, ali so se pomisleki podali ali ne. — Upr. sod. 20. septembra 1904 št. 9828 B. 287 A.]

§ 80.

Davčne doklade se morajo na zahtevanje občinskega odbora pobirati po istih uradih in z istimi sredstvi kakor davki.

Dotičnim uradom se mora vsled tega visokost davčnih doklad pravočasno naznaniti; posebno se mora visokost doklad na užitninski davek naznaniti pravočasno finančni oblasti, ki je zakup užitninskega davka razpisala.

Druge denarne davščine, ki se morajo po zakonu ali vsled veljavnega občinskega sklepa za občinske namene plačevati ter v zmislu §§ 31., 54. in 55. naložene globe pobira župan po svojih uradnikih; v slučaju protivljenja jih je izterjati z izvršbo kakor pri davčnih zaostankih. — Ako se zavezanec protivi opravljati tlako, dá župan delo na stroške zavezanca od drugih opraviti in iztirja potem stroške ravnotako kakor druga denarna plačila. — V slučaju nevarnosti sme se zavezance k delu naravnost prisiliti.

[Glede odmerjenja in pobiranja okrajnih in občinskih doklad določuje zakon z dne 15. januarja 1873 dež. zak. št. 6:

Člen I.

Od 1. januarja 1873 naprej se smejo odmeriti in pobirati doklade za poravnanje nepokritih izdatkov za okrajne in občinske namene le od skupne svote državnih direktnih davkov, to je od vseh direktnih davkov dodavši jim vse državne doklade.

Člen II.

Občine, ki nimajo svojega posebnega statuta, smejo občinske doklade pobirati le po uradih, ki pobirajo deželne doklade.

Člen III.

Doklade se smejo pobirati le tedaj, ako okrajni odbor potrdi zakonitost občinskih doklad; vsled tega se mora okrajnemu odboru dokazati, da so izpolnjeni vsi v občinskem redu iz leta 1864 navedeni predpisi.

Razglas namestništva z dne 22. avgusta 1865 dež. zak. št. 24 zaukazuje županom, da morajo najdalje do 15. decembra vsakega leta naznaniti c. kr. davkarijam, katere doklade bo občina v prihodnjem letu pobirala. — Če so bile sklenjene tako visoke doklade, da je treba zanje privoljenja okrajnega zastopa oziroma (deželnega zakona) deželnega od cesarja potrjenega sklepa ali privoljenja od deželnega odbora samega ali v sporazumljenju z namestništvom, mora župan skrbeti, da se prošnja za dovoljenje višjih doklad predloži najdalje do 1. novembra na pristojno mesto; prošnji je pridjati proračun, sklep občinskega odbora, zapisnik o glasovanju volilcev, dokaz, da so bili volilci h glasovanju redno vabljeni ter certifikat c. kr. davkarije o sedanjih občinskih dokladah in davkih.

Razglas namestništva z dne 5. maja 1875 dež. zak. št. 23 predpisuje glede doklad na užitninske davke, ki se dajejo v zakup, da morajo župani onih občin, v katerih bi se naj doklade na užitninski davek (od vina in mesa) pobirale, te doklade naznaniti najkasneje do 30. septembra prejšnjega leta c. kr. okajnemu finančnemu ravnateljstvu, da je le-temu mogoče se pri oddaji v zakup na te doklade ozirati. — Na poznejša naznanila (po 30. sept.) bo se moglo ozirati le v slučajih, ako še do tistega časa užitnina ni dana v zakup ali ako bi se užitnina v lastni režiji (neposredno) pobirala in bi se ne dala v zakup.

O pobiranju in vzdigu občinskih doklad glej še: razglas namestništva z dne 12. aprila 1870 dež. zak. štev. 27, dalje z dne 4. avgusta 1873 dež. zak. štev. 39 in razglas deželnega odbora z dne 24. maja 1873 dež. zak. štev. 33. — V teh raz-

glasih navedene določbe, v kolikor so še sploh v veljavi, so v bistvu ponovljene v razglasu deželnega odbora z dne 14. julija 1882 dež. zak. št. 30.

O odpisu občinskih doklad odločujejo le autonomne oblasti. — Upr. sod. 21. maja 1886 št. 870 B. 3069.

Davkoplačevalci niso upravičeni, zahtevati vrnitev vplačanih doklad, ako niso v zakonitem roku in pri pristojnih uradih uveljavili poprej, da njih plačilna obveznost ne zadene. — Upr. sod. 21. oktobra 1892, št. 3157 B. 6823.]

§ 81.

O prispevkih (konkurenci) k cerkvenim, župnijskim, šolskim, vodnim in cestnim stavbam in zgradbam določajo posebni zakoni.

Za gotove potrebščine obstoječi in na posebna državna sredstva se opirajoči prispevki (konkurence) ostanejo tudi v bodoče v veljavi.

[Na to določbo se nanašajo n. pr.:

1. deželni zakon z dne 28. aprila 1864 dež. zak. št. 7 o pokritju stroškov za stavbo in vzdrževanje katoliških cerkev in nadarbinskih poslopij, za nabavo cerkvenih paramentov, o ureditvi vnanjih pravnih razmer katoliške cerkve določa zakon z dne 7. maja 1874 drž. zak. št. 50;

2. deželni zakon z dne 4. februarja 1870 dež. zak. št. 15 o ustanovitvi, vzdrževanju in obiskovanju javnih ljudskih šol;

3. šolsko-konkurenčni zakon z dne 22. decembra 1872 dež. zak. št. 46;

4. državni zakon z dne 2. januarja 1877 drž. zak. št. 33 o odstranjevanju snega na državnih cestah ter tozadevna odredba min. notr. zadev in financ z dne 5. maja 1877 drž. zak. št. 34;

5. odredbi ministerstev za notranje zadeve in trgovino z dne 20. marca 1855 drž. zak. št. 53 in z dne 7. maja 1857 drž. zak. št. 93 o zgradbi in vzdrževanju državnih cest v vaseh (krajih);

6. deželni zakon z dne 23. junija 1866, dež. zak. štev. 22 o zgradbi in vzdrževanju javnih nedržavnih cest;

7. dvorni dekret z dne 10. novembra 1830 št. 25657 o konkurenci pri vodnih stavbah.]

Šesto poglavje.

O združenju občin v svrho skupnega poslovanja.

§ 82.

Posameznim občinam istega političnega okraja je dano na prosto voljo, združiti se k skupnemu poslovanju ali le glede samostojnega delokroga (§ 24.) ali pa tudi glede prenešenega delokroga (§ 25.). (Čl. VII. zakona z dne 5. marca 1862.)

Dogovor o načinu skupnega poslovanja je predložiti namestništvu, da ga sporazumno z deželnim odborom odobri.

§ 83.

Občine, ki ne posedujejo sredstev za izpolnjevanje iz izročene delokroga naraščajočih dolžnostij, se morajo za tako dolgo, dokler jim teh sredstev primanjkuje, združiti v to svrho z drugimi občinami istega političnega okraja k skupnemu poslovanju; združitev se more zgoditi le na podlagi deželnega zakona. (Čl. VII. zakona z dne 5. marca 1862.)

Način skupnega poslovanja se mora določiti po zaslišanju udeleženih občin z deželnim zakonom.

Ako se med posameznimi občinami dogovor o razdelitvi tozadevnih stroškov ne doseže, odloči o tem deželni odbor; kot merilo za razdelitev stroškov se mora po navadi vzeti direktni davek, katerega plačujejo posamezne občine.

Sedmo poglavje.

O nadzorstvu nad občinami.

O nadzorstvu.

§ 84.

Deželni zbor pazi v svojem odboru, da ostane osnovno premoženje in osnovna imovina občin in občinskih naprav (zavodov) nedotaknjena. (Čl. XVIII. zakona z dne 5. marca 1862.)

Deželni odbor ima pravico, zahtevati v to svrho od občin pojasnila ter odrediti poizvedbe na licu mesta po posebnih komisijah. — Deželni odbor sme v svrho izvrševanja nadzorstvene pravice ukreniti vse, kar se mu zdi v vsakem posameznem slučaju potrebno, da se nedostatkom odpomore.

[Po točki 3. § 75. štajerskega deželnega zakona o okrajnih zastopih z dne 14. junija 1866 je nadzorstvo nad občinami glede osnovnega premoženja in osnovne imovine občin in

občinskih zavodov prešlo v delokrog okrajnih zastopov. — Višja nadzorstvena oblast pa ostane v zmislu zakona z dne 5. maja 1882 dež. zak. št. 25 še vnaprej deželnemu odboru. Način izvrševanja nadzorstvene oblasti se strani okrajnih zastopov je določen v zakonu z dne 26. sept. 1868 dež. zak. št. 22.

Deželni odbor ima pravico, vsak čas ukreniti vse, kar se mu zdi za ureditev občinskega gospodarstva potrebno. — Upr. sod. 9. januarja 1891 št. 112 B. 5661.

Če je dal okrajni odbor, izvrševaje svojo nadzorstveno pravico, sestaviti zaostale občinske račune po posebnem izveščencu, mora občina poravnati vse v tem oziru narasle stroške; občina pa ima s svoje strani pravico, zahtevati povračilo plačanih stroškov od neposrednega krivca. — Upr. sod. 9. oktobra 1879 št. 1518 B. 582.]

O odobrenju važnih zadev.

§ 85.

Razven zadev, v katerih morajo biti po že prej omenjenih določilih tega zakona (§§ 2., 4., 74. in 82.) sklepi občinskega odbora odobreni od deželnega odbora, je treba takega odobrenja še:

1. za prodajo, zastavo ali trajno obremenitev k osnovnemu premoženju ali osnovni imovini občine ali občinskih naprav (zavodov) spadajočih rečij;

2. za razdelitev letnih preostankov med občane (§ 58.);

3. za najetje posojila ali za prevzetje poroštva, ako znesek posojila ali poroštva všteti že odstoječe dolgove presega letne dohodke občine oziroma občinskih naprav (zavodov).

Deželnemu odboru je prepuščeno, predložiti kako v točkah 1—3 navedeno zadevo, ki se mu zdi posebne važnosti, deželnemu zboru v odločitev.

[Vsled zakona z dne 14. junija 1866 dež. zak. št. 19 stopil je na mesto deželnega odbora okrajni zastop in ima ta nalogo, da predloži slučaje, ki se mu zdijo posebno važni, deželnemu zboru v razsojo.

V §§ 4. in 82. navedena odobrenja pa spadajo še vedno v delokrog deželnega odbora.

Glej tozadevno tudi zakon z dne 26. septembra 1868 dež. zak. šte. 22 ter zakon z dne 6. julija 1876 dež. zak. št. 27 o izterjanju terjatev okrajev zoper občine.]

Razsojanje o prizivih.

§ 86.

O prizivih zoper sklepe občinskega odbora odločuje deželni odbor in sicer v vseh zadevah, ki se ne dotikajo občini od države izročenega delokroga. (Čl. XVIII. zakona z dne 5. marca 1862.) — Priziv je vložiti pri županu tekom štirinajst dni od dneva razglasa dotičnega sklepa ali od dneva obvestila; župan predloži priziv deželnemu odboru.

[Glej tozadevne opazke pri § 31. obč. r.

Odbornikom, ki so ostali pri kakem občinskem sklepu v manjšini se ne more odrekati pravica, se priziviti zoper dotični odborov sklep, ako spada zadeva v samostojen delokrog občine. — Upr. sod. z dne 20. maja 1880 št. 880 B. 778

Višja autonomna oblastva smejo sklepati prizivnim potom tudi o takih zadevah, o katerih sklepa občinski odbor po lastnem izprevidu. — Upr. sod. 24. januarja 1884 št. 2820 B. 1998, z dne 11. maja 1888 št. 1250 B. 4100.

Rekurz, ki se je vložil pri okrajnem zastopu namesto pri županu, se ne sme kot nedopustljiv zavriniti, ampak okrajni odbor ga mora vrniti stranki, da ga predloži županu, ali pa ga mora direktno odstopiti županu. — Upr. sod. 11. maja 1885 št. 1090 B. VI. 271.

Rekurz je le tedaj pravočasno vložen, ako dospe v zakonitem roku na pristojno mesto. — Ako stranka ne vloži rekurza na pravem mestu in je prišel rekurz na zakonito mesto (t. j. župana) prekasno, trpi posledice stranka. — Upr. sod. 1. maja 1886 št. 1195 B. 3037.

Določba, da se podaljša rekurzni rok za en dan, ako pride zadnji dan na nedeljo ali praznik, v teh slučajih ne velja. — Upr. sod. 25. aprila 1888 št. 1285, B. 4067.

V zadevah, ki ne spadajo v samostojen delokrog občine, niso občine podrejene deželnemu odboru; višja določba se sme torej v teh zadevah iskati le pri državnih nadzorstvenih oblastvih (okrajno glavarstvo, namestništvo). — Upr. sod. 8. marca 1882, št. 400 B. 1333.]

Odstavljanje in odstranjenje občinskega starešinstva.

§ 87.

Ako zakrivijo udje občinskega starešinstva v zadevah samostojnega delokroga velike pogreške ali ako svoje dolžnosti trajno zanemarjajo, sme jih namestništvo sporazumno z deželnim odborom od službe odstaviiti.

[Tozadevno določa zakon z dne 12. aprila 1866, dež. zak. št. 12 sledeče:

Čl. I. Ako župan zanemarija dolžnosti, katere mu nalaga samostojen občinski delokrog, ima deželni odbor pravico, dati županu primerne ukaze; ako jim župan ne ustreže, sme mu deželni odbor naložiti kazen do 100 gld. (200 K) ali pa odrediti komisije na stroške krivca.

Zapadle kazni izterja okrajno glavarstvo na prošnjo deželnega odbora, stekajo se pa v občinsko ubožno blagajno.

Čl. II. Ravno te pravice ima deželni odbor tudi nasproti odstopivšim županom, da jih prisili izročiti uradne posle in položiti občinski račun za dobo njihovega županovanja.]

§ 88.

V zasebno-pravnih, med občino in celo vrsto občanov ali posameznimi občani spornih zadevah sme deželni odbor, ako je občinski odbor sam v spor zapleten in ako se poravnava ne doseže, občini nemudoma postaviti zastopnika, da ta zadevo pravnim potom dožene.

Državna nadzorstvena pravica.

§ 89.

Državna uprava ima pravico, nadzorovati občine, da svojega delokroga ne prekoračijo in ne ravnajo zoper obstoječe zakone. (Čl. XVI. zakona z dne 5. marca 1862.) To nadzorovalno pravico izvršuje v prvi vrsti politična okrajna oblast.

Ta oblast sme v to svrho zahtevati, da se ji naznanijo sklepi občinskega odbora in dajo potrebna pojasnila.

[Nadzorstvena pravica pristojna političnim uradom, v zadnji vrsti c. kr. ministerstvu za notranje zadeve, in sicer brez ozira na to, ali spada kak sklep v samostojen ali v prenešen občinski delokrog in brez ozira na to, ali bi spadala zadeva pravim instančnim potom v pristojnost višjih autonomnih organov ali pa katerega drugega ministerstva. — Upr. sod. 30. oktobra 1896, št. 5735 B. 10035, 30. aprila 1897 št. 2468 B. 10666.

Avstrijskim državljanom v ustavi zajamčene pravice pristojajo tudi občinam. — Občine so torej upravičene, vlagati pritožbe na državno sodišče zaradi kršenja pravice svobodnega izražanja svojega mnenja ali zaradi kršenja peticijske pravice. — Drž. sod. 18. aprila 1887 št. 51 in 52 H. 393 in 394, 19. aprila 1887 št. 53 in 54 H. 395, 396, 19. aprila 1881 št. 53 H. 397.]

Ustavljenje občinskih sklepov.

§ 90.

Politična okrajna oblast ima pravico in dolžnost, prepovedati izvršitev takih sklepov občinskega odbora, ki njegov delokrog prekoračijo ali obstoječim zakonom nasprotujejo; zoper tako prepoved je dovoljen rekurz na namestništvo.

[Občinski zastop ni upravičen, podajati na višje instance opozoritve proti takim ukrepom c. kr. okrajnega glavarstva, katere je storilo v okviru svojega delokroga, razven ako pristoji občini po zakonu zoper dotični konkretni ukaz pritožbena pravica; ustavljanje odborovega sklepa, da se poda zoper ustavljanje taka neupravičena opozoritev, je torej zakonito. — Upr. sod. 12. nov. 1890 št. 3539 B, 5547.

Izvrševanje nadzorstvene pravice ni vezano na noben rok; oblastva smejo izvršitev nezakonitih sklepov vsak čas prepovedati. — Upr. sod. 26. marca 1887 št. 269 B. 3458.]

Priziv na okrajno oblast.

§ 91.

Politična okrajna oblast razsoja o pritožbah zoper take odredbe občinskega predstojništva, v katerih se obstoječi zakoni kršijo ali napačno uporabljajo; nima pa razsojati o takih sklepih občinskega odbora, proti katerim se mora podati v zmislu § 86. priziv na deželni odbor. (Čl. XVI. zakona z dne 5. marca 1862.)

V zadevah, tikajočih se občinam od države izročenega delokroga, gre priziv na vsak način na politično okrajno oblast. (Čl. XVIII. zakona z dne 5. marca 1862.)

[O prizivu v volilnih zadevah odloča § 16. vol. reda.
Glej opazke pri § 31. obč. reda.]

Politična oblast, ne pa občinski ali deželni odbor, razsoja o tem, ali je župan po zakonu ravnal, če je opustil poklicati v odbor namestnike. — Upr. sod. 25. maja 1888 št. 1173 B. 4127.]

§ 92.

Ako občinski odbor opusti ali se ustavlja izpolnjevati občini po zakonu naložene dolžnosti, mora ukreniti politična okrajna oblast na stroške in nevarnost občine potrebno odpomoč, in sicer sporazumno z deželnim odborom, če spadajo dolžnosti v samostojen občinski delokrog (§ 24. obč. r.) in če se da zadeva brez nevarnosti odložiti, sicer pa brez takega sporazumljenja.

[Tozadevno določuje sedaj zakon z dne 11. decembra 1869 dež. zak. št. 5 iz l. 1870 sledeče:

Če župan pri opravljanju občinam v prenešenem delokrogu na podlagi obstoječih splošnih ali posebnih zakonov naloženih obveznosti, ki vелеvajo sodelovanje v zadevah javne uprave, svoje tozadevno njemu nakazane uradne posle zanemarja, je okrajni glavar upravičen, sklicevaje se na dotične zakonite predpise izdati na župana potrebne ukaze in ga, ako se teh ukazov ne drži, kaznovati z globo do 100 gld. (= 200 K) ali pa dati zanemarjeno uradno opravilo po posebnem uradniku ali po posebni komisiji na krivčeve stroške opraviti. Zapadla globa gre v občinski ubožni zaklad; prisilno iztirjanje pristoji okrajnemu glavarju.]

§ 93.

Ako župan svoje dolžnosti glede izvrševanja poslov prenešenega delokroga v toliki meri zanemarja, da se mu opravljanje takih poslov ne more nadalje prepustiti, ker bi sicer javnost škodo trpela, in ako tudi odbor vzlic pozivu temu nadostatku ne odpomore, sme politična okrajna oblast za opravljanje navedenih poslov nastaviti na občinske stroške drugega uradnika.

[Sodišča nimajo nad župani disciplinarne oblasti. — Ako se župani branijo ustreči sodiščnim prošnjam ali če so pri tem mudni, se lahko obrnejo sodišča na pristojno politično oblast, da jih na primeren način posvari ali kaznuje. — Ukaz pravosodnega ministerstva od dne 22. januarja 1858 št. 23300.

Glej tudi pri točki 92. tega obč. reda doslovno navedeni zakon z dne 11. decembra 1869 št. 5 iz l. 1870.]

O razpustu občinskega zastopa.

§ 94.

Namestništvo ima pravico, občinski zastop razpustiti. — Občina sme sicer vložiti rekurz na državno ministerstvo, pa rekurz nima odloživne moči.

Najkasneje v šestih tednih po razpustu se morajo razpisati nove volitve. (Čl. XVI. zakona z dne 5. sušca 1862.) V svrho začasnega opravljanja poslov do izvolitve novega občinskega zastopa mora namestništvo sporazumno z deželnim odborom potrebno ukreniti.

[Državno ministerstvo — sedaj ministerstvo za notranje zadeve.]

II.

Občinski volilni red ^{za} vojvodino Štajersko,

razglašen z zakonom z dne 2. maja 1864
dež. zak. št. 5, deloma izpremenjen z zakonom
z dne 10. decembra 1907 dež. zak. štev. 91.

Prvo poglavje.

O volitvi občinskega odbora.

Prvi oddelek.

Kdo ima pravico voliti in kdo izvoljen biti.

Kdo ima pravico voliti.

§ 1.

Volilno pravico imajo:

1. Občani, ki so avstrijski državljani in plačujejo v občini od svoje nepremične posesti, obrti in dohodka neposredni (direktni) davek.

2. Od občinskih domačinov ne glede na to, ali plačujejo davek ali ne:

- a) dušno pastirstvo opravljajoči duhovniki;
- b) dvorni, državni, deželni uradniki in uradniki javnih skladov (fondov);
- c) častniki (oficirji) in vojaške osebe s častniškim naslovom, ki se nahajajo v stalnem pokoju ali ki so pridržec si vojaški značaj iz vojaške službe izstopili (kvitirali);
- d) v službi se nahajajoče in vpokojene vojaške osebe brez častniškega naslova, dalje v službi se

nahajajoči in vpokojeni vojaški uradniki, ako ne spadajo te osebe k nobenemu vojaškemu krdelu;

e) odvetniki, notarji in osebe z akademičnim dostojanstvom;

f) javni učitelji.

3. Častni meščani, tržani in častni občani.

K volitvi upravičenim občanom je prištevati tudi take inozemske korporacije (skupine), ustanove, društva in naprave, pri katerih so izpolnjeni pod 1 navedeni pogoji.

[Pravica v občinski zastop voliti in voljen biti je politična, po ustavi zajamčena pravica. — Drž. sod. 24. aprila 1873 št. 37 zb. I. 42.

Po zakonu z dne 24. septembra 1868 dež. zak. štev. 19 imajo volilno pravico tudi tisti, ki v občini nimajo sicer domovinske pravice, pa v njej prebivajo in kakršenkoli direktni davek plačujejo. Glej § 6. c) obč. r.

Volilno pravico smejo izvrševati le lastniki ali posestniki obdačene nepremičnine, obrti ali dohodka; nimajo pa volilne pravice oni, ki od te nepremičnine, obrti ali dohodka pod katerim koli zasebno-pravnim naslovom n. pr. kot zakupniki, vžitkarji, upravniki itd. ta davek vplačujejo. — Zakon namreč pravi v točki prvi »od svoje nepremičnine itd.« — Upr. sod. 21. februarja 1889 št. 338 B. 4524.

Tudi osebno-dohodninski davek utemeljuje volilno pravico. — Upr. sod. z dne 23. oktobra 1900 št. 7211 B. 14694.

Za vpis v volilni imenik odločuje uradni predpis davka, ne oziraje se na to, ali se v resnici toliko, kolikor je predpisano, plača ali kaj od davka popusti. — Upr. sod. 24. februarja 1904 št. 1920 B. 2398 A.

Vendar idealni davek (ki se samo odmeri, pa ne plača) pri presoji volilne pravice ne pride v poštev. — Upr. sod. 10. januarja 1884 št. 35 B. 1890, 7. aprila 1886 št. 1002 B. 3000.

Volilna pravica iz naslova plačevanja davka je presojati po dnevu razpoložitve volilnih imenikov. — Upr. sod. 21. no-

vembra in 9. decembra 1903 štev. 12031 in 12046 B. 2150 A. in 2184 A.

Volilna pravica je osebna pravica in se sme izvrševati, tudi ako se plačuje več vrst davka, samo enkrat. — Upr. sod. 16. oktobra 1896 štev. 5476 B. 9984. — Ta določba ne velja za zastopnike različnih pravnih oseb. Tako lahko n. pr. kdor izvršuje volilno pravico za sebe, ker plačuje od svojega imetka ali dohodka davek, voli kot varuh za svoje volilno pravico imajoče varovance, potem kot predsednik kakega volilno pravico imajočega društva za to društvo itd. — Velja pa ta določba n. pr. ako kdo plačuje kot obrtnik obrtni in kot lastnik nepremičnine zemljiščni in kot rentnik rentninski davek; vsi ti davki se seštevajo in vsota vseh teh davkov tvori podlago za razsojo o volilni pravici v I., II. ali III. razredu. — Davki morajo biti v o b č i n i predpisani. N. pr. davek od nepremičnin ležeč v drugih občinah, ne pride v poštev.

Pravne (juristične) osebe imajo volilno pravico le, če imajo lastnost tuzemstva; volilna pravica je odvisna od avstrijskega državljanstva. — Upr. sod. 2. julija 1886 št. 1863 B. 3140.

Občina kot taka nima aktivne volilne pravice za svoj lastni zastop. — Upr. sod. 30. decembra 1886 št. 3516 B. 3324, 24. februarja 1904 št. 1920 B. 2398 A.

Občinski zavodi imajo samo takrat volilno pravico, ako so za sebe pravne osebe, ločene od občine. Hranilnica, ki ima samostojno upravo ter je samostojna premoženjska osebnost, ki sme kot taka pravno se zavezati, tožiti pred sodiščem in tožena biti, ima volilno pravico kot pravna oseba, najsi so njeni upravniki od občinskega zastopa izvoljeni in najsi se imenuje občinska hranilnica. — Upr. sod. 2. maja 1896 št. 2677 B. 9605.

Praktikanti (davkarski in namestniški konceptni praktikanti), ki so službeno zapriseženi, imajo kot uradniki volilno pravico, najsi so tudi mladoletni. — Upr. sod. 19. maja 1883 št. 1161 B. 1769.

Učiteljem kot takim pristojna volilna pravica pristoji samo učiteljem, ne pa tudi učiteljicam. — Upr. sod. 28. decembra 1888 št. 40078 B. 4427.

Učitelji v pokoju nimajo volilne pravice iz naslova službe.
— Upr. sod. 31. decembra 1886 št. 3417 B. 3326.

Uradniki v pokoju ne izgube zaradi tega, ker ne plačujejo v občini davka, volilne pravice v občinski zastop te občine.
— Upr. sod. 12. nov. 1884 št. 2462 B. 2286.)

Izjema.

§ 2.

Volilne pravice pa nimajo v aktivni službi stoječi častniki in drugi vojaški družniki s častniškim naslovom ter k moštvu in nižjim vojaškim družnikom (vojaškim podstrankam) spadajoče vojaške osebe; izvzeti so le rezervisti, ako v vojaško službo niso poklicani.

Kdo ne sme voliti.

§ 3.

Kazenski zakon bo določil, ali in za kako dolgo je ob enem z kazensko razsodbo izreči izgubo aktivne in pasivne volilne pravice.*

Do tedaj pa ostanejo od volilne pravice izključeni:

- a) osebe, ki so bile zaradi kakega zločina obsojene;
- b) osebe, ki so zaradi kakega zločina v preiskavi, dokler preiskava traja;
- c) osebe, katere so bile krivim pripoznane zaradi prestopka tatvine, goljufije, izneverjenja ali zaradi deležnosti teh prestopkov.

[Z državnim zakonom od 15. novembra 1867 drž. zak. šte. 431, s katerim so se predrugačile nekatere določbe kazenskega zakona od 27. maja 1852 drž. zak. šte. 117, nastopile so v določbah § 3. obč. volilnega reda sledeče izpremembe:

* aktivna volilna pravica = pravica voliti; pasivna volilna pravica = pravica voljen biti.

Od volilne pravice so izključene

- a) osebe, proti katerim teče preiskava zaradi kakega zločina, dokler preiskava traja;
- b) osebe, katere so bile krivim spoznane prestopka tatvine, goljufige, izneverjenja ali deležnosti katerega od teh prestopkov, dokler so v kazni in tri leta po prestali kazni;
- c) osebe, ki so bile obsojene zaradi kakega zločina, kateri ni dalje spodaj izrecno izvzet in naštet, v najmanj petletno ječo, dokler so v kazni in prvih deset let po končani kazni;
- d) osebe, ki so bile obsojene zaradi kakega hudodelstva, ki ni izrečno izvzeto in dalje spodaj naštet, v manj kakor petletno ječo, dokler so v kazni in prvih pet let po končani kazni.

Izvzeta in brez vpliva na volilno pravico so sledeča hudodelstva:

1. hudodelstvo veleizdaje (§ 55. b) in c) kaz. zak.);

2. sokrivda veleizdaje (§§ 60. in 61. kaz. zak.), ako se to dejanje ne nanaša na slučaj § 58. a) kaz. zak. in min. odredbe od 27. aprila 1854 drž. zak. štev. 107;

3. motenje javnega miru (§§ 65. in 66. kaz. zak.), ako se hudodelstvo ne nanaša na cesarjevo osebo, in člen II. prej označenega zakona z dne 17. decembra 1862 drž. zak. štev. 8 iz leta 1863;

4. vstaja in punt (§§ 68., 69. in 73. kaz. zak.) ter javno nasilstvo z nevarnim pretenjem ali dejansko silovitostjo zoper oblastvene osebe v uradnih zadevah (§ 81. kaz. zak.), ako ta hudodelstva ne izvirajo iz političnih nagibov.

5. javno nasilstvo s silovitim ravnanjem:

- a) zoper kak zbor, katerega je sklicala vlada v svrhu posvetovanja v javnih zadevah, zoper sodišče ali kako drugo javno oblast (§ 76. kaz. zak.);
- b) zoper zakonito priznane skupščine ali zoper zборе, ki zborujejo ob udeležbi ali pod nadzorstvom kake javne oblasti (§ 78. kaz. zak.);
- c) brezuspešno nagovarjanje, izpodbujanje ali zapeljevanje k enemu od teh dveh (a in b) hudodelstev (§ 80. kaz. zak.);

6. hudodelstva po § 143. stav. 2 in § 157. stav. 2 kaz. zak. (težko telesno poškodovanje);

7. hudodelstvo dvoboja (§§ 158., 163., 154. kaz. zak.);

8. podpomoč k hudodelstvom (§§ 212., 214. in 217. kaz. zak.), ako se je hudodelstvo dane podpomoči zgodilo z ozirom na zločine, ki so navedeni v odstavkih 1—7;

9. Podpomoč s skrivanjem ali kakim drugačnim podpiranjem vojaškega beguna (§ 220. kaz. zak.);

Ako hoče kdo dobiti uradno spričevalo o tem, da so posledice kaznjivega dejanja ugasnile in da mu ne jemljejo več volilne pravice, mora vložiti prošnjo na izdaje takega spričevala pri onem sodišču, ki ga je kot prva instanca zaradi dotičnega kaznjivega dejanja sodilo. Ako sodišče spričevala ne izda, sme se obrniti na deželno nadsodišče in v zadnji vrsti tudi na vrhovno sodišče na Dunaju (§ 11. zakona z dne 15. novembra 1867 drž. zak. šte. 131.).

Obsodba zaradi prestopka zoper telesno varnost po § 411. kaz. zak. ne vzame volilne pravice. — Upr. sod. 12. novembra 1886 št. 2921 B. 3246.

Finančno-uradno postopanje zaradi prikritja davka ne izključuje volilne pravice. — Uprav. sod. 28. januarja 1898 šte. 496 B. 11369.]

Kako se izvršuje volilna pravica.

§ 4.

Volilna pravica se mora po navadi (redoma) osebno izvrševati.

Obstojijo le sledeče izjeme:

1. Osebe, ki niso samoppravne, izvršujejo svojo volilno pravico po svojih zastopnikih, žena, ki živi v zakonu skupaj z možem, po svojem možu, druge samoppravne ženske pa po pooblaščenih;

2. osebe, ki so vsled občinskih ali javnih poslov (opravil) iz občine odsotne, smejo si postaviti pooblaščenca, da namesto njih volilno pravico izvršujejo;

3. ravnotako smejo si posestniki v občini ležčega zemljišča ali v občini se nahajajočih obrtnih podjetij, ki pa imajo svoje bivališče v kaki drugi občini, pooblastiti svojega oskrbnika ali poslovodjo, da v njihovem imenu voli.

[V imenu mladoletnega od matere ali varuhinje izpostavljeno pooblastilo ni da bi moralo biti podpisano tudi od sovaruha. — (Upr. sod. 20. septembra 1882 št. 1471 B. 1495, in 19. maja 1883 št. 1162 B. 1770).

Ako je v imenik postavljeni mladoletnik postal med časom do volitve polnoleten ali samopraven, potem mora voliti osebno in se ne sme pripustiti njegovega prejšnjega zastopnika k oddaji volilnega glasu. — Upr. sod. 28. febr. 1889 št. 799 B. 4540.

Redovnikov ni prištevati k nesamopravnim osebam. Volijo torej osebno. — Upr. sod. 4. decembra 1900 št. 8443 B. 14.897.

Glede zakonitega zastopnika ne predpisuje zakon posebnega dokaza, da je v resnici postavni zastopnik; dokaz takega razmerja torej odpade, ako ga volilna komisija posebej vsled dvomov ne zahteva. — Upr. sod. 4. decembra 1900 št. 8443 B. 14.897.

Dokler ni razrušenje zakonske skupnosti dognano po pravnih činih (n. pr. razsodbi), sme izvrševati ženino volilno pravico edino le zakonski mož, najsi bi bila zakonska skupnost dejansko razrušena in najsi bi tudi zakonca dejansko ločena živela. — Upr. sod. 6. marca 1889 št. 902 B. 4553.

Mož, ki zastopa svojo ženo, sme sam izpostaviti pooblastilo, ako so zakoniti (postavni) pogoji za pooblaščenje kake druge osebe dani (n. pr. ako živita mož in žena sodnijsko neločena izven občine in je žena v občini posestnica kakega zemljišča). — Upr. sod. 23. maja 1901 št. 4212 B. 361.

Ako je torej zakonski mož volilke vsled javnih ali občinskih poslov (opravil) iz občine odsoten, mora izpostaviti pooblastilo za občinsko volitev on in ne žena ali pa mora pooblastilo vsaj s o podpisati. — Upr. sod. 19. maja 1883 št. 1162 B. 1770.

Ako neutemeljenost ugovora, da po pooblastilu svojo volilno pravico izvršujoči uradnik službeno ni zadržan ali da je njegova volilna pravica vsled premeščenja ugasnila, na podlagi volilnih spisov ni dognana, se jo sme tudi naknadno ugotoviti. — Upr. sod. 27. decembra 1888 št. 4017 B. 4425.

Okolnost, da je bilo pooblastilo pred pravomočnostjo volilnega imenika izpostavljeno, je za veljavnost pooblastila brez pomena, če je pooblastilo le sicer pravilno. — Upr. sod. 28. maja 1901 št. 4212 B. 361 A.].

§ 5.

Državo, deželo in javne sklade (fonde) kot zemljiščne ali hišne posestnike ali lastnike pridobitnih podjetij zastopajo v izvrševanju volilne pravice one osebe, ki dotično zemljiško ali hišno posest oskrbujejo ali pridobitno podjetje vodijo.

[Občina kot pravna oseba nima volilne pravice pri volitvi njenega lastnega občinskega zastopa. — Upr. sod. 25. okt. 1877 št. 1411 B. 139.

Volilno pravico kake okolice ali vasi kot lastnice davčno-obveznih posestev (zemljišč, hiš) izvršuje takozvani vaški župan ali rihtar oziroma njegov namestnik. — Upr. sod. 6. marca 1889 št. 902 B. 4553.

Ustanove morajo volilno pravico ravno tako izvrševati kakor druge javne ali privatne juridične osebe ali po osebah, ki jih po pravilih navadno zastopajo na zunaj ali pa po posebnem pooblaščenju za ta slučaj, katerega mu dajo ti zastopniki pooblastilo. — Upr. sod. 26. februarja 1886 št. 212 B. 2940.

§ 6.

Korporacije, društva in družbe izvršujejo svojo volilno pravico po tistih osebah, ki so na podlagi obstoječih zakonitih ali družbenih predpisov opravičene jih na zunaj ali pa po kakem drugem pooblaščenju zastopati.

[H korporacijam je prištevati tudi verske ali cerkvene družbe, n. pr. samostane, opatije ter kongregacije takih redov, ki niso na redovna opravila vezana.

Pri pooblastilih korporacij ima volilna komisija edino-le preiskovati, ali so pooblastila zunanjo zakonito in statutarčno pravilna].

§ 7.

Soposestniki kakega davčnoobveznega zemljišča imajo vsi samo en glas. Če sta soposestnika v zakonski skupnosti živeča zakonca, izvršuje volilno pravico mož. V drugih slučajih smejo soposestniki enega iz svoje srede ali kako drugo osebo za izvrševanje volilne pravice pooblastiti.

[Glede izvrševanja volilne pravice zakoncev glej opombe pri § 4.

Dediči v volilni imenik vpisanega volilca niso upravičeni voliti. — Upr. štev. 6. nov. 1889 št. 3515.

Soposestnik obdačenega zemljišča se sme k volitvi pri-pustiti samo, če predloži pooblastilo vseh ostalih soposestnikov. — Upr. sod. 16. oktobra 1880 št. 1877 B. 895, 9. oktobra 1889 štev. 3253.

Soposestniki obdačenega zemljišča imajo skupaj en glas. Če imajo isti soposestniki še z drugimi soposestniki drugo zemljišče, je po § 7. vol. reda upravičeno, da se z istimi posebej v volilni imenik vpišejo ter imajo z istimi še posebej en glas. — Upr. sod. 12. julija 1888 št. 1687.]

§ 8.

Le samopravni avstrijski državljani, katerim ne nasprotuje nobeden v § 3. naštetih zadržkov, smejo volilno pravico kake druge osebe v njihovem imenu kot pooblaščenca ali zastopniki izvrševati. — Pooblaščenec sme le enega volilca zastopati in se mora izkazati s pooblastilom zakonite (postavne) oblike.

[Volilna pooblastila so kolkovanja oproščena. — Fin. min. naredba z dne 15. avgusta 1861 drž. zak. šte. 83.

Določba, da sme pooblaščenec voliti le za enega volilca, velja le o pooblaščenih samopravnih volilcev, ne pa tudi za sodiščno postavljene ali zakonite zastopnike kakor varuhe, kuratorje ali soproge; taki smejo zastopati tudi po več volilcev. N. pr. oče lahko voli za sebe, ako je sam posestnik, potem za ženo, ako je tudi ona sama posestnica, za oba skupaj, ako sta sopoestnika, za svojega mladoletnega sina, ako je posestnik in za svojega soseda, ki stalno prebiva v tuji občini, — za zadnjega kot pooblaščenec na podlagi danega pooblastila, za vse prej imenovane po zakonu kot njih zastopnik brez pooblastila. — Upr. sod. 9. novembra 1877 šte. 1321 B. 149 in 17. julija 1880 št. 1314 B. 840.

Pooblaščenec ne sme biti od volilne pravice izključen, to se pravi v njegovi osebi se ne sme najti v § 3. navedenih zadržkov, da bi bil n. pr. zaradi tatvine obsojen itd. — Ni pa potrebno, da bi imel sam v dotični ali v kaki drugi občini volilno pravico. — Upr. sod. 31. decembra 1885 št. 3437 B. 2848, 13. maja 1886 šte. 1427 B. 3058, 12. januarja 1888 št. 94 B. 3871, 8. novembra 1888 št. 3416 B. 4334.

Ustmeno pooblastilo, če tudi bi bilo dano pred volilno komisijo, ni veljavno. Upr. sod. 4. julija 1884 št. 1547 B. 2198.

Pooblastilo za občino sme dati župan; — občinskega sklepa ali sklepa starešinstva za to ni treba. — Upr. sod. 31. decembra 1885 šte. 3437 B. 2848.

Za občino sme voliti župan, ne da bi potreboval pooblastila ali dovoljenja. — Upr. sod. 9. oktobra 1885 šte. 2392 B. 2711.

Pooblaščenec samopravne ženske (neomožene) se mora izkazati z pismenim pooblastilom. Ustmena izjava ženske, da je koga za volitev pooblastila, ne zadostuje in pismenega pooblastila ne more nadomestiti. — Uprav. sod. 19. jan. 1882 šte. 125 B. 1272.

Da je pooblaščenec, ki pride k volitvi, v resnici oskrbnik ali poslovodja, mora, če je dvomljivo, na zahtevo komisije izkazati. — Upr. sod. 12. maja 1886 št. 1046 B. 3055.

S tem, da se kaki osebi poveri oskrbnništvo posestva, se je ob enem ne pooblasti za izvrševanje volilne pravice in z njo združenih drugih pravic, tudi oskrbnik mora toraj imeti pooblastilo. — Upr. sod. 1. junija 1889 št. 1767 B. 4719.

Pooblastilo, ki ga podpiše volilec z imenom, ni treba sopodpisati pričam in tudi ni treba, da bi se podpisi prič vidimirali. — Upr. sod. 31. decembra 1885 št. 3437 B. 2848.

Pri volilnih pooblastilih je postavitev namestnika (substitucijska klavzula) dovoljena. — Upr. sod. 11. decembra 1891 št. 3977 B. 6306.

Vendar substitucijsko pooblastilo samo brez pooblastila prvega pooblaščenca ne zadostuje. — Upr. sod. 13. aprila 1901 št. 2915 B. 253 A.

V aktivni vojaški službi ne nahajajoče osebe po § 2. obč. vol. reda za svojo osebo nimajo volilne pravice; nikakor pa niso po § 8. obč. vol. reda izključene od zastopstva kakega volilca na podlagi zakona n. pr. kot očetje, možje, kuratorji, varuhi ali na podlagi pooblastila. — Upr. sod. 6. marca 1889 št. 902.]

Kdo sme voljen biti.

§ 9.

Za odbornike ali namestnike smejo biti voljeni samo občani moškega spola, ki imajo volilno pravico in so izpolnili 24 let ter živajo vse državljske pravice. (Člen X. zakona z dne 5. marca 1862).

[Pasivne volilne pravice ni moči pridobiti s formalnim vpisom v volilni imenik, ampak morajo biti podani sploh vsi v § 9. navedeni pogoji. — Upr. sod. 30. junija 1892, št. 2132 B. 6706.

S tem, da kaka oseba ni vpisana v volilni imenik, je kršena edino-le aktivna volilna pravica te osebe, ni jej pa odvzeta pasivna volilna pravica, to je pravica voljen biti; sme se torej tudi tako osebo voliti, če ravno se vsled nepravilnosti v volilnem imeniku ne nahaja. — Upr. sod. 18. aprila 1895 št. 1908 B. 8580.

Samopravnost vsled izpusta iz očetovske oblasti in vsled spregleda manjkajoče starosti po §§ 174. in 252. obč. drž. zak. — zadostuje sicer za izvrševanje aktivne volilne pravice, ne pa tudi za pasivno volilno pravico, ker za slednjo zahteva zakon izpolnitev 24. leta.

Ženske imajo aktivno volilno pravico, to je smejo voliti po pooblaščenih, nimajo pa pasivne volilne pravice, to je ne smejo biti voljene za odbornike ali namestnike.]

Izjeme.

§ 10.

(Spremenjen po dež. zakonu z dne 10. decembra 1907 št. 91 dež. zak.)

Voljeni ne morejo biti:

1. Disciplinarni oblasti občinskega predstojnika podrejeni občinski služabniki, dokler so v aktivni službi;
2. osebe, ki dobivajo ubožno podporo;
3. osebe, ki so v službi kot posli in se nahajajo v gospodarjevi oskrbi.

Z izrazom »občinski služabniki« so poznamovane vse v občinski službi se nahajajoče, disciplinarni oblasti župana podrejene osebe brez razločka, ali obstoji njihova služba v duševnem (uradniki) ali mehaničnem (sluge) delu. — Upr. sod. 17. febr. 1892 št. 531 B. 6438.

Občinski zdravniki so smatrati za občinske uslužbenke; ne pa distriktni občinski zdravniki. Upr. sod. 7. januarja 1897 št. 71 B. 10252, 26. januarja 1903 št. 1121 B. 1502 A.].

Kdo je od volivosti izključen.

§ 11.

Izključeni od volivosti so razun v § 10. navedenih oseb še:

- a) osebe, ki so bile krivim spoznane pregreška izvirajočega iz dobičkaželjnosti, ali zaradi pregreška zopet javno nramnost;
- b) osebe, ki so bile krivim spoznane zaradi kakega iz dobičkaželjnosti izvirajočega prestopka ali pa zaradi prestopka zoper javno nramnost v zmislu §§ 501., 504., 511., 512., 515. in 516. k. z.;
- c) osebe, o katerih premoženju se je otvoril konkurz ali uvedlo poravnnavno postopanje, dokler konkurz ali poravnnavno postopanje traja in po poteku istega, ako je bil zadolženec kriv spoznan v § 486. kaz. zakona navedenega pregreška;
- d) osebe, ki so bile zaradi disciplinarnega, iz dobičkarije storjenega pregreška iz javnega urada ali javne službe odslovljene. — (Čl. X. zakóna z dne 5. marca 1862.)

[Na podlagi državnega zakona z dne 15. novembra 1867 drž. zak. štev. 131 veljajo sedaj glede pasivne volilne pravice sledeče določbe:

Izvoljeni ne smejo biti:

- a) osebe, ki so bile zaradi disciplinarnega iz dobičkarije storjenega pregreška iz javne službe odstavljenе;
- b) osebe, o katerih premoženju se je otvoril konkurz ali poravnnavno postopanje, dokler konkurzno ali poravnnavno postopanje traja;
- c) osebe, ki so bile krivim spoznane prestopka tatvine, goljufije, izneverjenja, ali deležnosti pri teh prestopkih, dokler so v kazni (kazen odslužujejo) in tri leta po prestali kazni;
- d) osebe, ki so zaradi hudodelstva (zločina) v preiskavi, dokler redna preiskava teče;
- e) osebe, ki so bile obsojene zaradi kakega na str. 74 pod štev. 1—9 navedenega hudodelstva, dokler so v kazni;

- f) osebe, ki so bile obsojene zaradi takega drugega, v odstavku c) ne navedenega hudodelstva v najmanj 5 letno ječo, dokler kazen odslužujejo in prvih deset let po dostali kazni.
- g) osebe, ki so bile obsojene zaradi takega drugega v odstavku e) neimenovanega hudodelstva v manj kakor 5 letno ječo, dokler kazen odslužujejo in prvih pet let po končani kazni.
-

Če je uradnik od službe samo suspendiran, ne pa od-slovljen, stem ni izgubil pasivne volilne pravice. — Upr. sod. 31. decembra 1885 št. 3437 B. 2848.]

Drugo poglavje.

O pripravi za volitev.

Volilni imenik.

§ 12.

Za volitev občinskega odbora mora občinski predstojnik vse občane, ki imajo v dotični občini (aktivno) volilno pravico, zapisati v natančen seznam na ta način, da so v tem seznamu uvrščeni vsi k volitvi upravičeni občani po visokosti na vsakega posameznega pripadajočega v občini predpisanega letnega direktnega davka v padajočem redu, in da se poleg imena označijo tudi dotični davčni zneski. Dvoje ali več volilnih upravičencev z enakimi davčnimi zneski se mora uvrstiti po abecednem redu. Na koncu seznamka je vse letne davčne zneske sešteti.

[Volilni imenik se sestavi torej tako, da se po vrsti vpiše vsak občan-davkoplačevalec direktnih davkov in poleg imena pristavi v posebni razdelek vsoto vseh v občini predpisanih direktnih davkov, katere dotični občan plačuje. Pri tej vrsti odločuje visokost vsote direktnih davkov tako, da pride na prvo mesto tisti, ki plačuje v občini najvišjo vsoto direktnih davkov, na drugo mesto tisti, ki plačuje za prvim največjo vsoto direktnih davkov itd.

Tudi pri volilcih, katerim pristoja volilna pravica vsled osebne kvalifikacije, je vpisati njim predpisan davek ter ga upoštevati pri razdelitvi volilnih razredov po skupnem znesku vseh davkov. — Upr. sod. 31. maja 1883 št. 1188 B. 1783.

Davek, ki je predpisan družnikom javne trgovinske družbe od njihovega posebnega premoženja, se ne more prišteti davku trgovinske družbe kot samostojne pravne osebe. — Upr. sod. 18. oktobra 1883 štev. 2374 B. 1874.

Glede visokosti davka odločajo v slučaju dvomov davčni predpisi. — Upr. sod. 1. julija 1886 štev. 1852 B. 3136.

Volilci sami se morajo pobrigati, da se davčni predpisi popravijo. — Upr. sod. 19. junija 1886 št. 1649 B. 3116.

Le v svrhu efektivnega plačila predpisani, ne pa samo odmerjeni takozvani idealni davki so pri uvrstitvi v volilni imenik merodajni. — Upr. sod. 3. junija 1891 št. 1992 B. 6005.

Upoštevati so pri posameznem volilnem upravičencu edino-le oni direktni davki, kateri so mu predpisani, ne pa tudi oni, katere on dejanski (faktično) sicer plačuje, ki so pa predpisani kaki drugi osebi. — Upr. sod. 29. oktobra 1890 štev. 3335 B. 5521.

C. kr. davčni uradi so dolžni, občinam preskrbeti izkaze predpisanih davkov. — Upr. sod. 30. decembra 1899 št. 10.413, B. 13.580.

Ako je eden od skupno živečih zakoncev-soposestnikov od volilne pravice izključen, mora se ženo (moža) soposestnika vpisati v volilni imenik z polovico na skupno posest dohajajočih davkov. — Upr. sod. 31. dec. 1902 št. 11.488 B. 1442 A.]

Kako je narediti volilne razrede.

§ 13.

Na podlagi tega seznamka je narediti volilne razrede. — Navadno (redno) se napravijo trije volilni razredi; le izjemoma, ako je število volilnih upravičencev malo in razloček med posameznimi davčnimi obveznostmi neznaten, se smeta napraviti samo dva volilna razreda.

O tem odloča politična okrajna oblast.

V svrhu razdelitve volilnih upravičencev v volilne

razrede je v gori opisanem seznamku izkazano skupno davčno vsoto razdeliti v tri odnosno v dva jednaka dela.

Volilni upravičenci, ki plačujejo po zaporednih številkah že omenjenega seznamka računjeno prvo tretjino skupne davčne vsote, spadajo v prvi, oni, ki plačujejo drugo tretjino te vsote, v drugi, vsi ostali volilni upravičenci pa v tretji volilni razred.

Ako se napravita samo dva volilna razreda, spadajo volilni upravičenci, ki plačujejo po zaporednih številkah omenjenega seznamka polovico skupne davčne vsote v prvi, vsi ostali volilni upravičenci pa v drugi volilni razred.

V slučaju, da se pri napravi volilnih razredov skupna davčna vsota ne da drugače deliti, kakor tako, da se mora davek kakega volilnega upravičenca raztrgati, mora se tak upravičenec prideliti tistemu volilnemu razredu, h kateremu bi se moral večji del njegovega davka prišteti.

[Zoper odločbo okrajnega glavarstva o številu volilnih razredov je dopuščen rekurz na c. kr. ministerstvo za notranje zadeve. — Upr. sod. 9. maja 1884 št. 965 B. 2122.]

§ 14.

Ako prvi volilni razred nima toliko volilnih upravičencev, kolikor mora izvoliti odbornikov in namestnikov, mora se dopolniti do tega števila izmed onih, v seznamku jim sledečih obdačencev.

Davčna vsota vseh po tej dopolnitvi v prvi razred spadajočih obdačencev se potem odšteje od skupne davčne vsote in ostanek razdeli v dva jednaka dela. Volilni upravičenci, ki plačujejo prvo polovico tega ostanka, tvorijo potem drugi, vsi ostali pa tretji volilni

razred. — Pri tem je uporabiti tudi na koncu § 13. navedeno določbo.

Ako se napravita samo dva volilna razreda, spadajo vsi volilni upravičenci, kolikor jih ostane po dopolnitvi prvega volilnega razreda, v drugi razred.

§ 15.

Število odbornikov in namestnikov, katero se ravna v vsakem posameznem slučaju po § 13. občinskega reda, je na posamezne razrede po enakih delih porazdeliti.

§ 16.

Občinski predstojnik mora za vsak volilni razred spisati posebni volilni imenik in te volilne imenike v občinskih uradnih prostorih vsakomur v pogled razgrniti.

Razgrnjenje volilnih imenikov se mora v občini razglasiti z javnim nabitkom na način, ki je v občini navaden, z dostavkom, da se lahko podajo zoper razgrnjene volilne imenike pri občinskem uradu od 1. do všteti 14. dne razgrnilne dobe ugovori pismeno ali na zapisnik.

O pravočasno vloženi ugovori odloča komisija, obstoječa iz župana ali občinskega svetovalca ali katerega drugega občinskega odbornika kot predsednika in iz štirih od občinskega odbora izvoljenih članov občinskega zastopa. — Predsednika določi župan, ako sam ne predseduje.

Ta komisija mora nemudoma razsoditi o vloženih ugovorih in mora v slučajih, v katerih se je potom ugovorov zahtevano popravo volilnih imenikov od-

klonilo, ta po zapisniku ugotovljen izid strankam pismeno naznaniti, v nasprotnih slučajih pa popravo v volilnih imenikih izvršiti in to kot razsodbo komisije na dotičnem mestu izrečno označiti.

Kakor hitro je komisija svoje odločbe izrekla in izvršila, se mora to z javnim nabitkom v občini na krajevno navaden način objaviti s pristavkom, da imajo z odločbo prizadeti ter v volilne imenike vpisani volilci pravico, vložiti zoper to odločbo pri občinskem uradu tekom osmih dnij priziv na politično okrajno oblast, ki o tem končno odloča.

V teh razglasih je navesti roke za vložbo ugovorov in prizivov in v to svrho koledarsko določiti začetni in končni dan. Razglasi se morajo nabiti na krajevno navaden način pred začetkom v njih določenih rokov in morajo ostati nabiti do preteka teh rokov.

Zoper odločbe komisije vložene prizive mora občinski urad takoj po preteku prizivnega roka predložiti politični okrajni oblasti. — Odločbe politične okrajne oblasti je z istočasnim obveščanjem strank naznaniti občinskemu uradu, ki mora po prizivnih odločbah zaukazane poprave volilnih imenikov takoj izvršiti in pri popravi prizivno odločbo izrečno naznačiti.

Volilni imeniki morajo ostati razgrnjeni do preteka prizivnega roka; v volilnih imenikih se smejo od časa razgrnitve naprej izpremembe izvršiti le, v kolikor je to potrebno vsled odločb v vloženi ugovorih in prizivih.

Pravočasno ugotovljeni volilni imeniki, v katerih se na noben način ne sme ničesar več spremeniti,

se morajo istočasno z razglasom o volitvi (§ 17.) vnovič in sicer do volilnega dneva v splošen vpogled v občinskih uradnih prostorih razgrniti.

Vsak volilec sme zahtevati prepis pravomočno ugotovljenega imenika proti povrnitvi primernih stroškov.

[Reklamacije in recurzi zoper rešitve reklamacij so koleka proste. Tar. šte. 44 lit. s pristojb. zakona z dne 9. febr. 1850 šte. 50 drž. zak.

Reklamacijsko postopanje in volilno postopanje je strogo ločiti. Za oba stadija je določena samostojna pot pritožbe. — Nepravilnosti in nezakonitosti pri sestavljanju volilnih imenikov in pri drugih k reklamacijskemu postopanju spadajočih činih je treba ugovarjati v reklamacijskem postopanju, ne pa še-le v ugovorih zoper volilno postopanje po izvršenih volitvah. — Upr. sod. 15. julija 1880 šte. 1263, B. 837, 9. novembra 1877 šte. 1321, B. 149, 23. decembra 1880 šte. 2364 B. 964, 11. maja 1881 šte. 750, B. 1095, 11. junija 1881 št. 1025 B. 1120.

Volilni imeniki so vsakemu na ogled. Če bi se njih pregled dovolil samo volilcem ne pa vsakemu, povzroči to ničnost cele volitve. — Upr. sod. 10. oktobra 1884 šte. 2193 B. 2247, 8. februarja 1888 št. 446 B. 3921.]

§ 17.

Po pravomočni ugotovitvi volilnih imenikov mora župan volitev razpisati. — Razpis je izvršiti po javnih lepakih v občini; v lepakih je naznačiti kraj in dan volitve, dalje začetne in končne ure glasovanja v posameznih volilnih razredih, število odbornikov in namestnikov v posameznih volilnih razredih ter objaviti, da so pravomočno ugotovljeni volilni imeniki v uradnih prostorih občine do volilnega dneva v vpogled razgrnjeni.

Za glasovanje v posameznih volilnih razredih določeni čas je z ozirom na število volilcev dotičnega

razreda tako nastaviti, da je mogoče za začetek glasovanja v posameznih razredih določene ure kolikor toliko držati in pretrganja pri glasovanju posameznih razredov preprečiti.

Razpis volitve se mora izvršiti najmanj 14 dni pred začetkom volitve ter obenem prijaviti politični okrajni oblasti.

Kakor hitro je volitev razpisana, najkasneje pa tri dni pred volitvo se morajo volilnim upravičencem na dom dostaviti izkaznice, na katerih mora biti zaznamovan: volilni razred, potem tekoča številka volilnega imenika, ime in bivališče volilnega upravičenca, kraj, dan in ura začetka glasovanja, ter se mora priložiti po en volilni listek ali glasovnico (§ 23.).

Volilce je istočasno z razpisom volitve z javnim lepakom v občini pozvati, da izkaznice pred dnevom volitve v občinskem uradu osebno dvignejo, ako bi se jim iz katerega koli vzroka najkasneje tri dni pred volilnim dnevom ne dostavile.

Za izgubljene izkaznice mora občinski urad do volilnega dneva vsled osebnega zahtevanja dotičnih volilcev izdati nadomestne izkaznice.

Kakovost izkaznice in volilnih listkov določi namestništvo sporazumno z deželnim odborom naredbenim potom.

[V zakonu ni predpisano, da bi se moral vsak volilec posebej osebno vabiti k volitvi ter da bi se mu morali na isti način volilni dnevi naznaniti. — Upr. sod. 19. maja 1885 šte. 1693 B. 2621, 29. decembra 1887, šte. 3021 B. 3844.

Če se je število odbornikov in namestnikov, ki se imajo voliti, krivo naznanilo, se sme volitev ovreči. — Upr. sod. 6. junija 1885, šte. 1486 B. 2596.

Dan ob katerem se je razglas volitve objavil, se všteva v 14 dnevni volilni rok, dan volitve same pa ne. — Upr. sod. 10. decembra 1888, šte. 3947, B. 4415.]

§ 18.

Politična okrajna oblast mora skrbeti, da se izvršijo vse priprave za volitev tako pravočasno, da lahko začne novi občinski zastop po preteku volilne dobe poslovati.

[Glej § 94. obč. reda.]

Tretje poglavje.

O volitvi sami.

Volilna komisija.

§ 19.

Volitev vodi volilna komisija.

Volilna komisija sestoji iz župana ali občinskega svetovalca ali iz kakega drugega občinskega odbornika kot predsednika in iz štirih v občini pasivno volilno pravico imajočih oseb, od katerih izvoli dva občinski odbor, dva pa imenuje politična okrajna oblast.

Zajedno z izvolitvo dveh udov volilne komisije mora občinski odbor voliti tudi dva namestnika; ravnotako mora politična okrajna oblast določiti dva namestnika za svoja dva imenovana člana komisije.

Župan mora politični okrajni oblasti najkasneje 14 dni pred volitvo naznaniti imena od občinskega odbora izvoljenih članov in namestnikov volilne komisije.

Predsednika volilne komisije določi župan, ako sam ne predseduje.

Predsednik volilne komisije mora vse ali do dopolnitve števila še potrebne ude volilne komisije imenovati, ako občinski odbor za sestavo volilne komisije potrebnih volitev brez krivde župana pravočasno ni izvršil, ali če bi se sestava volilne komisije s tem preprečila, da od občinskega odbora izvoljeni ali od politične okrajne oblasti imenovani člani in namestniki

k volitvi pravočasno ne bi ali če bi v zadostnem številu ne prišli. Predsednik ima tudi pravico, k volilni komisiji privzeti zapisnikarja.

Politična okrajna oblast sme k volitvi odposlati svojega odposlanca z naročilom, da skrbi za zakonito postopanje in za vzdrževanje miru in reda.

§ 20.

Volilni razredi volijo vsak za sebe posebej v objavljenem volilnem roku, in sicer voli najprej tretji, in potem drugi in nazadnje prvi volilni razred.

Vsak volilni upravičenec sme voliti vsakogar, kdor ima pravico voljen biti, najsibode iz tega ali onega volilnega razreda.

Javnost volitve.

§ 21.

Volilcem vročene izkaznice dajejo pravico za vstop v volilni lokal, v katerega smejo za časa volilnega dejanja vstopiti razven udov volilne komisije le take osebe, ki se izkažejo z veljavnimi izkaznicami, pa brez ozira na volilni razred, v katerem imajo volilno pravico.

O oddaji glasovnic.

§ 22.

Volitev odbornikov in namestnikov se vrši za vsak volilni razred zajedno v enem in istem volilnem činu.

Glasovanje se začne v vsakem volilnem razredu s tem, da oddajo glasovnico najprej oni člani volilne

komisije, ki imajo v dotičnem volilnem razredu volilno pravico. — Potem oddajo glasovnice ostali volilci.

§ 23.

Vsak volilec mora istočasno s svojo izkaznico oddati tudi eno glasovnico, na kateri so zapisane one osebe, ki bi naj po njegovi volji bili odborniki in namestniki, pa le v tolikem številu, koliko sme volilni razred, h kateremu volilec pripada, odbornikov in namestnikov voliti.

Pri glasovanju se smejo uporabiti le od občinskega urada izdane z občinskim pečatom opremljene glasovnice; drugačne glasovnice so neveljavne.

V nadomestilo izgubljenih ali nerabnih glasovnic morajo biti druge glasovnice v času pred volitvo pri občinskem uradu, med volitvo pa pri volilni komisiji na razpolago.

Predsednik čita glasno iz izkaznice ime volilca, prevzame od njega skupaj zloženo glasovnico in jo položi v volilno skrinjico (posodo).

§ 24.

Kdo drugi se sme v imenu volilca pripustiti h glasovanju le v slučajih §§ 4.—7., ter le pod pogojem, da je zadostno izkazal, da ima za to pravico.

[Volilna pooblastila se morajo izrečno glasiti na izvrševanje volilne pravice. — Upr. sod. 30. jun. 1887. šte. 1859 B. 3613.

Ako predložite volilni komisiji dve jednako se glaseči volilni pooblastili in ako volilna komisija odloči po vsebini teh listin in določbah obč. drž. zakona o njih veljavnosti, se v tem ne more najti protizakonnosti, tudi če bi poznejše poizvedbe

pognale kak drugi, komisiji nepoznani, iz volilnih listin razvidni drugačni stvarni položaj. — Upr. sod. 4. februarja 1881, šte. 78 B. 1002.

Ako pride po oddaji glasu od pooblaščenca še kaki drugi pooblaščenec, s tem glas prvega pooblaščenca ni neveljaven.

Sklep volilne komisije, da se od dveh pooblaščenecv istega volilca, ki imata enaki in istočasno izpostavljeni pooblastili, ne pripusti nobenega k volitvi, ni protizakonit. — Upr. sod. 26. aprila 1883, šte. 977 B. 1745, 25. novembra 1891, šte. 3785 B. 6265.

Naknadna (po oddaji glasovnice) zavrnitev volilnega pooblastila ni dopustna. — Upr. sod. 8. novembra 1895, šte. 5217 B. 8992.

K volitvi poklicani volilec nima pravice zahtevati, da se mu mora pustiti časa za izpolnitev glasovnice — Upr. sod. 16. decembra 1899, šte. 10.128 B. 13.528.

Uporaba tiskanih glasovnic je dovoljena. — Upr. sod. 8. novembra 1888, šte. 3416 B. 4334.

Uporaba glasovnic, ki so popisane od kake druge osebe in ne od volilca samega, je dopustna. — Upr. sod. 28. februarja 1880, šte. 351 B. 714.]

§ 25.

Imena volicev, ki so oddali glasovnice, je vpisati po zaporednih številkah v glasovalni zaznamek, katerega vodi eden izmed udov volilne komisije; oddajo glasovnice je opomniti v volilnem imeniku.

Ako se izvrši glasovanje po zastopniku ali pooblaščenču, mora se poleg imena volilca dostaviti v glasovalni zaznamek tudi ime zastopnika ali pooblaščenca; pooblastila je priklopiti glasovalnemu zaznamku.

O volitvi se mora sestaviti zapisnik, v katerega je vpisati vse odločbe volilne komisije.

Izid volitve.

§ 26.

Po preteku za oddajo glasovnic določenega časa mora predsednik volilne komisije proglasiti glasovanje za zaključeno. — Vendar se ne sme od glasovanja izključiti volicev, ki so prišli pred pretekom končne ure na volišče ter so ob koncu glasovanja še navzoči.

Na to je ugotoviti, ali soglaša število v glasovalnem zaznamku vpisanih volilcev s številom glasovnic; glasovnice se mora potem premešati ter začeti glasove šteti.

Na vsaki glasovnici napisana imena mora predsednik javno prečitati, eden izmed udov volilne komisije mora ta imena v glasovni imenik vpisovati tako, da vpiše pri prvem glasu, katerega kdo kot odbornik dobi, v dotični razdelek ime dotičnega, poleg pa dostavi število 1, pri drugem na to osebo pripadlem glasu število 2 in tako dalje.

Na isti način je postopati pri glasovih, katere dobi kdo kot namestnik.

Istočasno in na isti način mora drugi ud volilne komisije vpisovati imena v priglednico.

Glasovalni zaznamek in glasovni imenik ali priglednico sme pisati tudi zapisnikar, ako je bil namreč zapisnikar volilni komisiji prideljen.

Ako je na glasovnici napisanih več imen, kakor voli dotični razred odbornikov in namestnikov, je smatrati na glasovnici med to število pri odbornikih in namestnikih nazadnje vpisana imena kot nezapisana ter se na ta imena ne sme ozirati. — Ako pa je na

glasovnici napisanih manj imen, ne izgubi s tem glasovnica svoje veljave.

Ako je na eni in isti glasovnici ena in ista oseba večkrat napisana, šteje se pri seštevanju glasov le enkrat.

Ako je pa eno in isto ime vpisano med odborniki in med namestniki, šteje se le enkrat pri odbornikih.

Imena, pri katerih je dvomljivo, katere osebe so z njimi označene, so neveljavna. Odločitev o tem pristoja volilni komisiji in jo je v volilnem zapisniku omeniti.

Prazne glasovnice so neveljavne in se vsled tega ne štejejo.

Izid štetja glasov je zaznamovati v volilnem zapisniku, predsednik ga mora takoj razglasiti ter ga dati v volilnem lokalu v posebnem razglasu javno nabiti.

§ 27.

V vsakem volilnem razredu so smatrati odbornikom oziroma namestnikom izvoljeni tisti, ki so dobili največ glasov.

Ako je bilo z najnižjim upoštevanim številom glasov izvoljenih več oseb, kakor jih je za polnoštevilnost na ta volilni razred odpadajočih odbornikov ali namestnikov potreba, odloči žreb, kdo od teh naj pride v odbor kot odbornik oziroma kot namestnik.

§ 28.

Ako je bil izvoljen tak mož, ki uveljavlja za sebe postavni razlog, kateri ga opravičuje izvolitev odkloniti, ali pa-ako izvoljeni brez takega postavnega

razloga izvolitve noče sprejeti, potem se morajo ne glede na to, da se mora slednje navedenemu odborniku po § 17. občinskega reda od novoizvoljenega občinskega odbora naložiti globa, uporabiti določbe § 19. občinskega reda.

§ 29.

Ako je bil kdo v enem razredu izvoljen odbornikom, se zanj v razredih, ki pozneje volijo, ne sme več glasovati.

Ako se to vendar-le zgodi, potem se taki glasovi ne štejejo.

Ako je pa bil kdo v enem razredu izvoljen za namestnika, v razredu, ki pozneje voli, pa za odbornika, potem vstopi na njegovo namestniško mesto oni, ki je v dotičnem volilnem razredu dobil za njim največ glasov.

§ 30.

Glasovnice napelje predsednik na nit in jih zapečati.

Po končani volitvi se mora volilni zapisnik zaključiti, ta zapisnik, potem glasovalne zaznamke, glasovni imenik in preglednico morajo udje komisije (in morebitni zapisnikar) podpisati; predsednik komisije mora izročiti te spise in zapečatenе glasovnice v shrambo županu, ki mora izid volitve v vseh razredih javiti politični okrajni oblasti.

Politična okrajna oblast mora izvolitev takih oseb, ki nimajo pravice biti voljene, oziroma takih, ki so od te pravice izvzete in izključene (§ 9., 10. in 11.) kot protizakonito razveljaviti in zaukazati nadomestno vo-

litev; proti takemu sklepu je dovoljeno vložiti v 14 dnevnem roku rekurz na namestništvo.

Ugovori zoper volitev.

§ 31.

Ugovori zoper volilno postopanje se morajo vložiti tekom nepodaljšljivega roka osmih dni po končanem volilnem dejanju pri občinskem predstojniku, ki jih predloži namestništvu. To razsodi sporazumno z deželnim odborom. — Ako se sporazumljenje med tema ne doseže, razsodi končno državni minister.

Ako se v omenjenem roku ugovorov ni vložilo ali ako so bili ugovori kot nedopustni zavrtnjeni, mora se odrediti volitev občinskega starešinstva.

[Namesto državnega ministrstva je stopilo sedaj ministristvo za notranje zadeve.

Vloge z ugovori zoper volitve so koleka proste. — Tar. štev. 44 lit. k pristojb. zakona z dne 9. februarja 1850, štev. 50 drž. zak.

Ugovori zoper volilno postopanje, vloženi neposredno pri okrajnem glavarstvu, katere pa to odstopi občinskemu predstojniku, se morajo smatrati za pravilno in pravočasno vložene, če so dospeli na občinski urad v zakonitem roku. — Upr. sod. 22. februarja 1883, štev. 373 B. 1671.

Rok za ugovor je prekluziven in se je izpolnil samo tedaj, če je vloga pravočasno dospela k pristojnemu oblastvu (županu) — Upr. sod. 6. februarja 1884, štev. 259 B. 2013.

Dostavki k ugovorom, zadevajoči nove meritórične pritožbe, veljajo za novo samostojno vlogo. — Upr. sod. 6. februarja 1884, štev. 259 B. 2013.

V enem volilnem razredu dognani, neizpodbijani volilni rezultat ni moči omajati ali dvomljivega storiti vsled dogodkov pri volitvi v kakem drugem volilnem razredu. — Upr. sod. 20. julija 1880, štev. 1380 B. 842.

Formuliranje (oblika) zahtevka (petita) v ugovorih ne odveže oblasti od dolžnosti, razsojati o grajanih ukrepih in činih volilne komisije. — Upr. sod. 17. aprila 1890, šte. 1285 B. 5262.

Ugovore zoper volilno postopanje vložiti so upravičeni samo volilci ali od njih v to svrho posebej izkazani pooblaščenci. — Upr. sod. 5. decembra 1890 št. 7386 B. 5596.

Pritožba zoper po zvijači pridobljeno občinsko volilno pravico od strani kakega neupravičenca se ne more podpreti s tem, da je zadeva notorično znana, ampak le na dokazana dejstva. — Drž. sod. 11. julija 1895 št. 171 Hye 707.

V ugovorih zoper volilno postopanja se ne smejo izpodbijati dejanja o volilnih pripravah (reklamacijskega postopanja do pravomočne ugotovitve volilnih imenikov), ampak samo kršenja predpisov o volitvi sami. — Upr. sod. 12. marca 1885, šte. 610 B. 2450. — Glej odločbe pri § 16 obč. vol. reda.

O ugovorih zoper volilno postopanje odloča ali namestništvo sporazumno z deželnim odborom ali pa — ako se namreč ti dve oblasti ne moreta zediniti, — ministerstvo za notranje zadeve. — Najsi odloči eno ali drugo, vsakokrat je odločitev končna. — Proti razsodbi namestništva (sporazumno z deželnim odborom) torej ni pritožbe na ministerstvo. — Upr. sod. 20. julija 1880, šte. 1380 B. 842.

V presojo o volivnosti (pasivni volilni pravici) izvoljenega se je spuščati še le, ko je rok za vložbo ugovorov zoper volilno postopanje brezuspešno pretekel ali ko se je o vloženih ugovorih končno razsodilo. Naredba min. za not. zadeve z dne 20. februarja 1902, šte. 7140 min. ukaz. šte. 38.

Nepravilnosti (Ordnungswidrigkeiten), ki nimajo na izid volitev nobenega upliva, ne ustvarijo ničnosti volilnega dejanja. Ako se gre samo za neveljavnost nekaterih glasov, ki pa na izidu volitev ničesar ne spremenijo, to za upravno sodišče ni vzroka dovolj, se spuščati v premostrivanje spornih točk. — Upr. sod. 8. jul. 1885, šte. 1838 B. 2654, 25. maja 1887, šte. 1414 B. 3551, 13. maja 1891, šte. 1735, B. 5956, 16. oktobra 1891, šte. 3258 B. 6179, 25. februarja 1892, šte. 649 B. 6457 — 8. novembra 1895, šte. 5217, B. 8992.

Politična oblast pri presoji volitve same ni omejena na ugovore, ampak je upravičena presojati sploh o tem, ali se je volitev postavno vršila ali ne. — Upr. sod. 10. februarja 1887 šte. 457 B. 3384.

Organične določbe o sestavi izvolitve občinskega zastopa se morajo na vsak način izvesti in upoštevati. Ako se je kršilo te določbe, se mora pol. oblast uradoma na to ozirati. — Upr. sod. 3. maja 1888, šte. 1483 B. 4085.

Ugovore glede pravilnosti spisov v volilni imenik je uveljaviti v reklamacijskem postopanju. — Upr. sod. 14. januarja 1898, šte. 6387 in 18.971 B. 11.330.

Naznanilo pri obč. predstojniku, da so bili zoper volilno postopanje vloženi ugovori pri okrajnem glavarstvu, ne more nadomestiti vložbe ugovorov pri županu. Naznanilo je torej brez pomena in ugovori niso upoštevati, ako ugovori sami niso pravočasno prišli na občino. — Upr. sod. 25. junija 1898, šte. 2479 B. 11.863.]

§ 32.

Po pravomočno končanem volilnem postopanju se voli občinsko predstojništvo. Vsled morebitne potrebe nadomestnih volitev v zmislu §§ 28. in 30. občinskega volilnega reda in § 19. občinskega reda za volitev občinskega predstojništva tako dolgo ni zadržka, dokler ste še najmanj dve tretjini postavno določenega števila občinskih odbornikov (§ 13. občinskega reda).

V svrho volitve občinskega predstojništva se mora sklicati člane novoizvoljenega občinskega odbora k seji, katero vodi po letih najstarejši odbornik.

Sejo mora sklicati dosedanji župan.

Ako ta vzlic pozivu politične okrajne oblasti seje noče sklicati, ima politična okrajna oblast pravico, to storiti.

Oni občinski odborniki, ki k tej seji ne pridejo ali ki se pred koncem volitve odstranijo, ne da bi svoj odhod zadostno opravičili, zapadejo kazni, katero sme zbor do 40 kron odmeriti in ki se steka v občinsko blagajno.

[Pravico, kaznovati od prve, v svrhu izvolitve občinskega predstojništva sklicane seje izostale nove odbornike ima edino-le novi občinski odbor in ne stari. — Upr. sod. 3. junija 1898 šte. 2962 B. 11.786, 10. junija 1903 šte. 6614, B. 1857 A.

Poklicati namestnike k volitvi obč. predstojništva ni dopustno. — Upr. sod. 30. decembra 1904, šte. 14.015.]

§ 33.

Predstojnik politične okrajne oblasti ima pravico, volitvi občinskega predstojništva osebno ali po kakem odposlancu prisostovati in paziti na zakonitost volilnega postopanja.

V to svrho mora biti od dosedanjega občinskega predstojništva pravočasno obveščen o dnevu in uri, kedaj se volitev vrši.

Kdo sme biti v občinsko predstojništvo izvoljen.

§ 34.

Članom občinskega predstojništva smejo biti izvoljeni le odborniki.

Izvzeti so:

1. tisti, ki nimajo v občini svojega bivališča;
2. dvorni, državni, deželni uradniki in sluge ter uradniki in sluge javnih skladov (fondov), ako so v aktivni službi;
3. duhovniki.

Člani občinskega predstojništva ne morejo biti istočasno tudi taki, ki so si z enim izvoljenim v sorodstvu ali v svaštvu v prvem in drugem kolenu.

[Svaštvo je zveza, ki nastopi med enim zakonskim in sorodniki drugega zakonskega. — § 40. obč. drž. zak.

V kakoršni vrsti in v kakoršnem kolenu je kdo z enim zakonskim v sorodu, v tisti vrsti in v tistem kolenu je z drugim zakonskim v svaštvu. § 41. drž. zak.

§ 34. obč. volil. reda se nanaša samo na volitev predstojništva (starešinstva) in izključuje, da bi v starešinstvu bili možje, ki so si v krvnem sorodstvu ali v bližnjem svaštvu. — Za občinski odbor pa ta določba ne velja in so torej v obč. odboru lahko tudi najbližji sorodniki. — Upr. sod. 22. junija 1900 štev. 4475, B. 14.368.]

O volitvi.

§ 35.

K sklepčnosti zborovanja je potrebna navzočnost najmanj treh četrtin vseh odbornikov (§ 32.). — Ako se pri prvem zborovanju sklepčnost ni dosegla, se mora tekom osmih dnij sklicati nova seja, ki je sklepčna ob navzočnosti najmanj polovice v § 13. občinskega reda določenega števila občinskih odbornikov.

Na zadnjenavedeno določbo je pri drugem sklicanju seje opozoriti.

Pri izračunanju za sklepčnost potrebnega števila občinskih odbornikov je morebitne odlomke vzeti za jednote (celote). — Voliti se mora z listki. — Potem, ko so se listki pobrali, se na njih napisana imena prečitajo in v glasovalni zaznamek vpišejo.

K izvolitvi je potrebna absolutna večina glasov navzočih odbornikov.

[Pri volitvi občinskega starešinstva je potrebna navzočnost treh četrtin vseh odbornikov. — Toliko odbornikov mora biti navzočih pri oddaji volilnih listov. Ni pa potrebno, da bi vsi volili ali da bi bili vsi glasovi veljavni. — Upr. sod. 3. januarja 1900 št. 49 B. 13.600.]

a) Volitev župana.

§ 36.

Najprej se voli župana. Ako pri tej volitvi ne dobi nihče nadpolovične večine, mora se voliti vdrugič, in ako se tudi pri tej volitvi nadpolovična večina ne doseže, se mora odrediti ožja volitev.

Pri ožji volitvi se morajo volilci omejiti na oni dve osebi, ki ste dobili pri drugem glasovanju največ glasov. — Ako je pa imelo pri drugem glasovanju več oseb enako število glasov, potem razsodi žreb, katera dva odbornika prideta v ožjo volitev.

Glas, ki se pri ožji volitvi (tretjem glasovanju) odda osebi, ki ni prišla v ožjo volitev, je neveljaven.

Ako dobita pri ožji volitvi oba odbornika po enako število glasov, potem odloči žreb.

[Ako bi se vsled enakosti glasov po žrebu izvoljeni župan po končani volitvi iz postavnih razlogov odpovedal svojemu mestu, se ne sme nadaljevati prejšnja volitev, ampak mora se za izpraznjeno mesto župana uvesti popolnom nova volitev. — Upr. sod. 8. marca 1893 št. 951 B. 7773.]

b) Volitev občinskih svetovalcev.

§ 37.

Po končani volitvi župana je pričeti z volitvo občinskih svetovalcev.

V to svrho mora občinski odbor v zmislu § 14.

občinskega reda najprej določiti, koliko občinskih svetovalcev se voli.

Vsak volilec zapiše na volilni listek toliko imen, kolikor je treba občinskih svetovalcev voliti. — Nad to število zapisanih imen se ne sme upoštevati.

Tudi pri tej volitvi veljajo predpisi § 36., ako bi eden ali drugi ne dobil absolutne (nadpolovične) večine glasov.

Ožja volitev je omejiti na one osebe, ki so dobile za onimi, ki so dobili nadpolovično večino glasov, razmerno (relativno) največ glasov. V ožjo volitev se mora vzeti dvakrat toliko imen, kakor je še občinskih svetovalcev voliti.

§ 38.

Ako je za občinskega svetovalca izvoljena oseba z izvoljenim županom v prvem ali drugem kolenu v sorodstvu, potem se mora namesto te osebe vršiti nova volitev.

Ako je pa bilo za občinske svetovalce izvoljenih dvoje ali več oseb, ki so si med seboj v sorodstvu ali svaštvu, kakor je v prvem odstavku omenjeno, ostane tisti izvoljen, ki je dobil največ glasov ali za katerega je vsled enakosti glasov odločil žreb.

Za druge se mora še enkrat volit.

Razglas volitve.

§ 39.

O volitvi občinskega starešinstva je sestaviti zapisnik, katerega podpišejo vodja volitve in vsi odborniki. Zapisnik je z drugimi volilnimi spisi vred v občinskem uradu shraniti.

Imena izvoljenih članov občinskega starešinstva (predstojništva) mora župan v občini javno razglasiti in politični okrajni oblasti prijaviti.

§ 40.

Po predpisih §§ 32. do 39. se je ravnati tudi takrat, ako se pokaže med volilno dobo potreba, izvršiti za izpraznjeno mesto občinskega svetovalca ali župana novo volitev.

V prvem slučaju (ako je voliti občinskega svetovalca) mora sklicati sejo za volitev in volitev voditi župan, v drugem slučaju (ako je voliti župana), pa županov namestnik. — Izključni razlog sorodstva ali svaštva zadene samo novoizvoljenca ne pa onega, ki se že v službi nahaja.

Obrazci
k novemu
občinskemu volilnemu redu.

Imenik volilcev

za volitev občinskega odbora

občine

..... volilni razred.

[illegible]

Razglas.

Za novo volitev občinskega odbora sestavljeni volilni imeniki so razpoloženi na občni pregled v občinski uradnici, in sicer v hiši št. v

To se naznanja v smislu § 16., odstavka 1. in 2., z zakonom z dne 10. decembra 1907, dež. z. in uk. št. 71, izpremenjenega občinskega volilnega reda s pristavkom, da se lahko vložijo proti razpoloženim volilnim imenikom od 1. do vštrevši 14. dneva razpoložitve, t. j. od do vštrevši ugovori pismeno ali na zapisnik pri občinskem uradu.

Občinski urad, dne 19

Uradni pečat obč. urada:

Podpis obč. predstojnika:

Nabito dne 19

Sneto dne 19

na občinski uradni deski

na hiši

v

Podpis:

Podpis:

Opomba :

Ta razglas se mora na krajevno navaden način, t. j. na občinski uradni deski in na vseh mestih nabiti, na katerih se vsled obstoječe navade občinskouradni razglasi nabijajo.

Ti razglasi se morajo pred pričetkom v njih označenih rokov nabiti.

Razpoložitev volilnih imenikov in nabitje razglasa mora trajati do preteka ugovornega roka (tiskovina 5).

Volilni imeniki se smejo od časa razpoložitve pričenši le v toliko spremeniti, v kolikor to zahtevajo rešitve vloženih ugovorov in prizivov.

Izvleček

iz zapisnika sklepčne seje občinskega odbora

z dne 19

Navzoči:

Občinski predstojnik

Občinska svetovalca

Občinski odborniki

Točka sporeda:

Volitev udov reklamacijske in volilne komisije.

Kot udi reklamacijske komisije, katero je sestaviti v smislu § 16., odstavek 3., z zakonom z dne 10. decembra 1907, dež. in uk. št. 91, izpremenjenega občinskega volilnega reda, so bili izvoljeni sledeči udi občinskega zastopa:

1.

2.

3.

4.

Za volilno komisijo, katera se naj ustanovi v smislu § 19., odstavek 2., označenega zakona, ste bili sledeči v občini izvoljeni osebno, in sicer kot uda:

1.

2.

Kot njih namestnika:

1.

2.

Za točnost izvlečka:

Občinski predstojnik:

.....

Opomba:

V smislu § 37. mora občinski predstojnik, in ako je ta zadržan, njegov namestnik sklicati sejo občinskega odbora pisмено z naznanilom sporeda, tako, da poklic najmanj 24 ur pred sejo dospe k vsakemu odborniku.

Da je občinski odbor sklepčen, morajo biti v smislu § 38., občinskega volilnega reda vsi odborniki redno vabljeni, prisotnih pa mora biti najmanj dve tretjini, ako se ne uporabijo določbe § 38., odstavek 2. in sledečih.

Nasvetuje se pa, da se vrši volitev reklamacijske komisije pred pretekom razglašenega 14 dnevnega roka, da se lahko ta komisija po preteku ugovornega roka nemudoma zbere in ugovore reši.

Zapisnik

seje reklamacijske komisije v občini

dne 19

Navzoči:

Občinski predstojnik (občinski svetovalec, občinski odbornik)

.....
kot predsednik in

v seji občinskega odbora

dne 19

izvoljeni udi:

}	1.
	2.
	3.
	4.

V zmislu določb § 16., odst. 3., z zakonom z dne 10. decembra 1907, dež. zak. in uk. št. 91, izpremenjenega občinskega volilnega reda ustanovljena reklamacijska komisija je rešila ugovore proti v občini na pregled razpoloženim volilnim imenikom, ki so bili pri občinskem uradu v roku, določenem z razglasom z dne 19 , št. (tiskovina 2), vloženi, kakor sledi:

Opomba:

Ako so se v razglašenem roku (tiskovina 1) vložili ugovori, mora sklicati predsednik reklamacijsko komisijo k seji v svrhu rešitve ugovorov.

O vsebini ugovorov in o sklenjenih razsodbah se mora napraviti zapisnik.

Ako reklamacijska komisija razsodi, da se zahtevani popravek volilnih imenikov ne izvrši, se morajo stranke o razsodbi pismeno obvestiti.

Ako pa reklamacijska komisija razsodi, da se zahtevani popravek izvrši, morajo se kot dopustni spoznani popravki izvršiti in pri tem izrečno opomniti, da so se ti popravki izvršili vsled sklepa reklamacijske komisije.

Po izvršitvi sklenjenih popravkov naj se razglas (tiskovina 5) nabije.

Razglas.

Reklamacijska komisija je rešila zoper volilne imenike za bodočo novo volitev občinskega odbora pravočasno vložene ugovore in je volilne imenike popravila, v kolikor so bili popravki dopustni.

To se naznanja v smislu § 16., odst. 5., s zakonom z dne 10. decembra 1907, dež. z. in uk. št. 91, izpremenjenega občinskega volilnega reda s pristavkom, da pristoja po razsodbah reklamacijske komisije prizadetim in v volilnih imenikih zabeleženim volilnim upravičencem proti tem razsodbam ugovor, katerega je vložiti tekom **osmih dni**, t. j. od 19 do 19 pri občinskem uradu na c. kr. okrajno glavarstvo (ekspozituro) v, ki te ugovore končno odločilno reši.

Občinski urad dne 19

Uradni pečat obč. urada:

Podpis obč. predstojnika:

Nabito dne

Sneto dne

na obč. uradni deski

na hiši

Podpis:

Podpis:

Opomba :

Ta razglas se mora na krajevno navadni način, t. j. na občinski uradni deski in na vseh takih mestih nabiti, na katerih se razglasi v občini navadno nabijajo,

Ti razglasi se morajo torej pred pričetkom v njih označenega ugovornega roka nabiti in jih je do preteka tega roka nabite pustiti.

Vloženi ugovori morajo se takoj po preteku ugovornega roka predložiti c. kr. okrajnemu glavarstvu (politični ekspozituri).

Št.

Tiskovina 6.

Občina

Volitev občinskega odbora.

C. kr. okrajnemu glavarstvu c. kr. politični ekspozituri.

v

Občinski odbor je v svoji seji dne 19 iz-
volil kot uda volilne komisije za volitev občinskega odbora
gospoda:

1.

2.

kot namestnika gospoda:

.

.

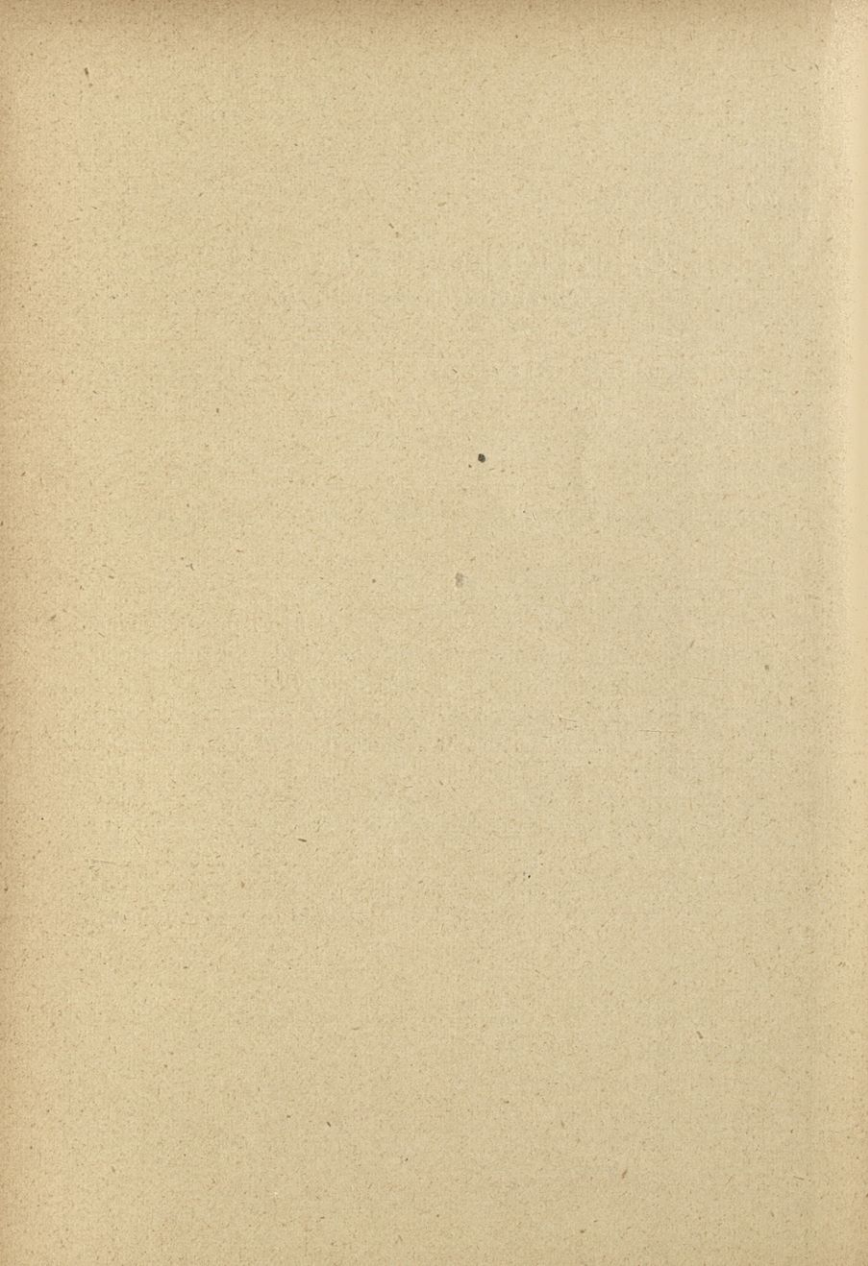
O tem se poroča v smislu § 19., odst. 4., z zakonom z
dne 10. decembra 1907, dež. zak. in uk. št. 91., izpremenjenega
občinskega volilnega reda v svrho imenovanja obeh drugih
udov volilne komisije in njunih namestnikov.

Istočasno se poroča, da je volitev razpisana na dan
..... 19 , in sicer bode glasoval v hiši
III. volilni razred dne od ure do ure
II. volilni razred dne od ure do ure
I. volilni razred dne od ure do ure
Občinski urad dne 19

Podpis obč. predstojnika:

.....

Opomba: To poročilo se mora vložiti najmanj 14 dni
pred volitvo.

Razglas.

V smislu § 17. z zakonom z dne 10. decembra 1907, dež. zak. in uk. št. 91., izpremenjenega občinskega volilnega reda se naznanja, da se bode vršila nova volitev občinskega odbora občine v hiši, in sicer bodo glasovali:

III. volilni razred dne od do ure

II. volilni razred dne od do ure

I. volilni razred dne od do ure

Vsak volilec voli odbornikov (a) in namestnikov (a).

Glasovati se mora z glasovnicami izdanimi od obč. urada.

Med časom volilnega opravila je dovoljen vstop na volišče razven udom volilne komisije le osebam, ki se izkažejo z veljavnimi izkaznicami, brez razlike volilnega razreda.

Volilci, katerim bi se iz kateregakoli vzroka izkaznica najkasneje tri dni pred dnevom volitve ne dostavila, se pozivajo, da izkaznice pred dnevom volitve pri občinskem uradu osebno sprejmejo.

Pravomočno določeni volilni imeniki so v občinski uradnici do dneva volitve v pregled razpoloženi.

Občinski urad dne 19

Uradni pečat obč. urada:

Podpis obč. predstojnika:

Nabito dne
na uradni deski občine
na hiši v

Sneto dne

Podpis:

Podpis:

Opomba.

Predstoječi razglas mora se najmanj 14 dni pred pričetkom volitve nabiti na uradni občinski deski in na vseh onih mestih v občini, na katerih se v občini običajno občinski uradni razglas nabijajo.

Istočasno mora se poročati c. kr. okrajnemu glavarstvu (politični ekspozituri) o razpisu volitve (tiskovina 6).

Brž ko je volitev razpisana, najmanj pa tri pred dnevom volitve morajo se volilnim upravičencem napraviti izkaznice (tiskovina 8) in s priloženo glasovnico na stanovanje dostaviti.

Za izgubljene izkaznice morajo se volilcem od občinskega urada do dneva volitve na osebno zahtevo dotičnih volilcev napraviti nadomestne izkaznice.

Pravomočno ugotovljeni imeniki volilcev morajo se do dneva volitve v uradnici občine v pregled razpoložiti.

Pri določitvi ur za pričetek in konec glasovanja mora se v ozir vzeti, da se mora po glasovanju ob posameznih volilnih dnevih vršiti še štetje glasov in ugotovljenje izida volitve; mora se torej med uro, določeno za glasovanje v enem volilnem razredu in uro, določeno za pričetek glasovanja v sledečem volilnem razredu pustiti dovolj časa za štetje glasov in določitev izida volitve.

..... volilni razred.

Št. imenika volilcev.

Izkaznica

za volitev občinskega odbora

katera se vrši dne 19 v

za gospoda (gospo)

stanujoč(o)ega v

Volišče se nahaja v hiši

Glasovanje se začne ob uri.

Glasovanje se konča ob uri.

Voliti je odbornikov in namestnikov.

Ta izkaznica opravičuje k vstopu na volišče in se mora oddati istočasno z glasovnico.

Občinski urad v

dne 19

Uradni pečat obč. urada:

Podpis obč. predstojnika:

Tiskovina 9.

Uradni pečat obč. urada:

Glasovnica

za volitev občinskega odbora.

Ime in priimek (kakor tudi slučajno potrebna natančnejša označba po napovedi poklica, priziva, hišne številke itd.) izvoljenca.

Odborniki:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Namestniki:

.....

.....

.....

Zapisnik

o volitvi občinskega odbora občine

dne 19

Navzoči:

Obč. predstojnik, ozir. od istega do- }
ločeni občinski svetovalec, odbornik }
kot predsednik,
od občinskega odbora v seji } 1.
dne 19 izvoljeni udi, } 2.
oziroma namestniki }
z odlokom c. kr. okrajnega glavarstva }
z dne } 3.
št. imenovani udi, oziroma } 4.
namestniki }
od predsednika komisije nastavljeni }
zapisnikar }

Odpade, ako so se vsi udi vo-
lilne komisije pravočasno zbrali.

Ker se od občinskega odbora izvoljeni, oziroma
od c. kr. okrajnega glavarstva (politične ekspoziture)
imenovani udi in namestniki

niso pravočasno zbrali, je poklical predsednik sledeče,
v občini izvoljive osebe kot ude volilne komisije:

Po pravomočni ugotovitvi volilnih imenikov razpisala se je z razglasom z dne, št. volitev v hiši; določilo se je, da glasuje:

III. volilni razred dne od ure do ure
II. volilni razred dne od ure do ure
I. volilni razred dne od ure do ure

Ob enem so se pozvali izrečno vsi volilci, katerim bi se morebiti njih izkaznice iz kateregakoli vzroka tri dni pred dnevom volitve ne bile dostavile, naj svoje izkaznice pred dnevom volitve pri občinskem uradu osebno sprejmejo.

Pri pričetku razglašenih volilnih ur se je začela volitev v posameznih volilnih razredih s tem, da so oddali svoje glasovnice najprej udi volilne komisije, imajoči volilno pravico v dotičnem volilnem razredu. Potem je sledila oddaja glasovnic drugih volilcev.

Pri tem se je v smislu §§ 23. in 25. občinskega volilnega reda sledeče postopalo:

Vsak volilec je moral istočasno z oddajo svoje izkaznice oddati svojo glasovnico. Predsednik je prebral glasno iz izkaznice ime volilca, sprejel od njega skupaj zloženo glasovnico in jo položil v volilno posodo. Imena volilcev, kateri so oddali glasovnice, so se zabeležila z istočasno opombo v volilnem imeniku s tekočim številom v glasovalni zaznamek, katerega je pisal ud volilne komisije (zapisnikar); v slučajih, v kojih je glasoval zastopnik ali pooblaščenec, se je pristavilo k imenu volilnega upravičenca v glasovalnem zaznamku tudi ime zastopnika ali pooblaščenca; pooblastila so se priložila glasovalnemu zaznamku.

Po preteku za glasovanje določenega časa proglasil je predsednik volilne komisije oddajo glasov za končano; vendar so se še pripustili h glasovanju tisti volilci, kateri so prišli v volilnico pred pretekom določene ure in bili tam navzoči do konca glasovanja.

Na to se je ugotovilo soglasje števila v glasovalnem zaznamku zapisanih volilcev z oddanimi glasovnicami, se je premešalo glasovnice, jih razvilo in glasove štel.

V vsaki glasovnici zapisana imena je predsednik javno prebral, udje volilne komisije (zapisnikar) in so jih zapisali v glasovalni imenik in pri- glednico v smislu § 26., odst. 3. in 5. obč. vol. reda.

Pri glasovnicah, na katerih je bilo napisanih več imen nego je bilo voliti odbornikov, oziroma namestnikov, so se imena odbornikov in namestnikov, zapisana na koncu nad to število, smatrala kot nezapisana in se niso vpoštevala.

Izid štetja glasov v posameznih volilnih razredih je bil sledeč:

V III. volilnem razredu se je oddalo veljavnih gla- sovnic, glasovnic je bil prazn.....

Od veljavno oddanih glasovnic je pripadlo kot odborniku glasov:

.....

.....

.....

.....

..... kot namestniku glasov:

.....

.....

.....

.....

Z večino so torej izvoljeni:

za odbornike

.....

.....

.....

.....

.....

Ker je dobilo več oseb, nego je potrebno za polno število odbornikov (namestnikov) enako število glasov, in sicer

.....

žrebalo se je o tem, kdo izmed njih naj vstopi kot odbornik (namestnik).

Žreb je razsodil za

Ta izid štetja glasov je predsednik takoj ustmeno in po

V II. volilnem razredu se je oddalo veljavnih glasov,

Od veljavno oddanih glasov je pripadlo

na kot odbornika glasov

« » « » « » « »

« » « « »

« » « » « »

« » « » « »

« » « »

« » « » « » « »

na kot namestnika glasov

« » « » « »

« » « » « » « »

“ ” “ ” “ ” “ ”

Z večino glasov so torej izvoljeni:
kot odborniki

za namestnike

Naj se črta, če ni
treba žrebati.

Ker je dobilo več oseb, nego je potrebno za
polno število odbornikov (namestnikov), enako šte-
vilo glasov, in sicer

žrebalo se je o tem, kdo izmed njih naj vstopi kot
odbornik (namestnik).

Žreb je razsodil za

Ta izid štetja glasov je predsednik takoj ustmeno in po
nabitku v volilnici razglasil.

V II. volilnem razredu se je oddalo veljavnih glasov,
glasovnic je (so) bil prazn

Od veljavno oddanih glasovnic je pripadlo

na kot odbornika glasov

« « « «

« « « «

» « « «

« « « «

« « « «

« » « «

« « « «

na kot namestnika glasov

« « « «

« « « «

« « « «

Z večino glasov so torej izvoljeni:

kot odborniki

.....

.....

Ker je dobilo več oseb, nego je potrebno za polno število odbornikov (namestnikov) enako število glasov, in sicer

.....

žrebalo se je o tem, kdo izmed njih naj vstopi kot odbornik (namestnik).

Žreb je razsodil za

Sklepi volilne komisije

ako se posamezni volilci priustijo ali zavrnejo, ako se posamezni glasovi proglasijo kot neveljavni in ako je dvomba o tem, katere osebe se je hotelo označiti:

Podpis volilne komisije:

Predsednik:

.....

Udi komisije:

.....

.....

.....

Zapisnikar:

.....

Kazalo prilog 1.

Kazalo prilog:

1. Trije volilni imeniki.
2. Dva razglasa o razpoloženju volilnih imenikov.
3. Izvleček zapisnika o volitvi reklamacijske in volilne komisije.
4. a) Zapisnik o reklamacijah in morebitni reklamacijski spis,
b) Razglas o določitvi prizivnega roka proti razsodbam reklamacijske komisije,
c) Ramsodbe c. kr. okraj. glavarstva (pol. ekspoziture).
5. Volilni razglas.
6. Odlok c. kr. okr. glavarstva (pol. ekspoziture), zadevajoč imenovanje udov komisije.
7. Izkaznice.
8. Glasovalni zaznamek za vsaki volilni razred.
9. Pooblastila.
10. Glasovnice, za vsaki volilni razred ločeno spete.
11. Glasovalni imenik za vsaki volilni razred.
12. Priglednica za vsaki volilni razred.

Glasovalni zaznamek**za volitev občinskega odbora**

občine

Tek. štev.	Štev. volil- nega imenika	Ime voliln. upravičenca	Ime postavnega za- stopnika ali pooblaščenca
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			
16			
17			
18			

..... volilni razred.

Tiskovina 12.

Glasovni imenik
oziroma
priglednica
za volitev občinskega odbora
občine

I m e
izvoljenih odbornikov

Število glasov

A blank ledger page with a grid of 10 columns and 20 rows. The left side of the page is a solid light brown color, and the right side is a grid of light brown squares.

Občina

Tiskovina 13.

Volitev občinskega odbora.

C. kr. okrajnemu glavarstvu (c. kr. politični ekspozituri)

V

V smislu § 30. občinskega volilnega reda se poroča, da
so bili pri volitvi občinskega odbora, katera se je vršila dne
..... 19..... izvoljeni:

V III. volilnem razredu za odbornike:

.....
.....
.....
.....
.....

za namestnike:

.....
.....
.....

V II. volilnem razredu za odbornike:

.....
.....
.....
.....
.....

za namestnike:

.....
.....
.....

V I. volilnem razredu za odbornike:

.....
.....
.....
.....

za namestnike:

.....
.....
.....

Občinski urad, dne 19

Podpis obč. predstojnika:

.....

Opomba: To poročilo se mora oddati takoj po končani volitvi. Ako bi posamezni izvoljenci ne bili volivni, ali ako bi bili od volitve izvzeti ali izključeni, se mora tudi o tem poročati.

Volilno pooblastilo.

Podpisan (ime in poklic) v (bivališče), volil
 (I., II. ali III.) razreda v občini (ime občine), pooblaščam go-
 spoda (ime in poklic) v (bivališče), da pri volitvi občin-
 skega odbora občine (ime občine) v mojem imenu voli za
 občinske odbornike in namestnike može, katere po svojem iz-
 previdu sam določi. Tudi mu dajem pravico, da si postavi na-
 mestnika, ako bi bil iz kateregakoli vzroka zadržan, mojo
 volilno pravico za mene sam izvršiti.

....., dne 19

(Podpis pooblastitelja):

Jaz si postavljam namestnika:

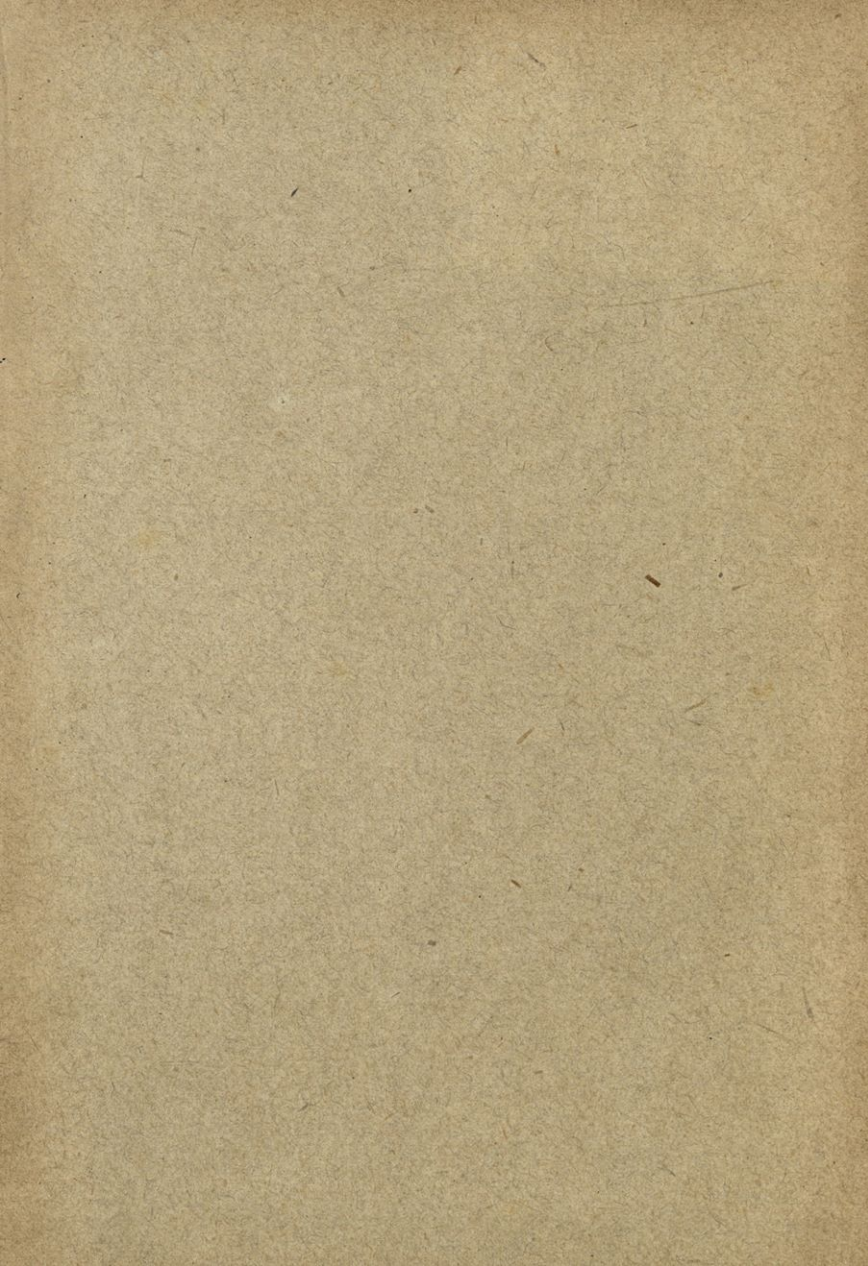
.....

....., dne 19

[Če pooblastitelj sam ne ve
 pisati, naj napravi znamenje
 (križ), k znamenju pa naj pri-
 stavi priča ime pooblastitelja
 ter se kot podpisatelj podpiše.

N. pr.:

× Marija Sluga
 podpisal Dr. Anton Božič
 kot priča.]

COBISS :042:00

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

00000428812

022 -

